

เฉลิมพระเกียรติ โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

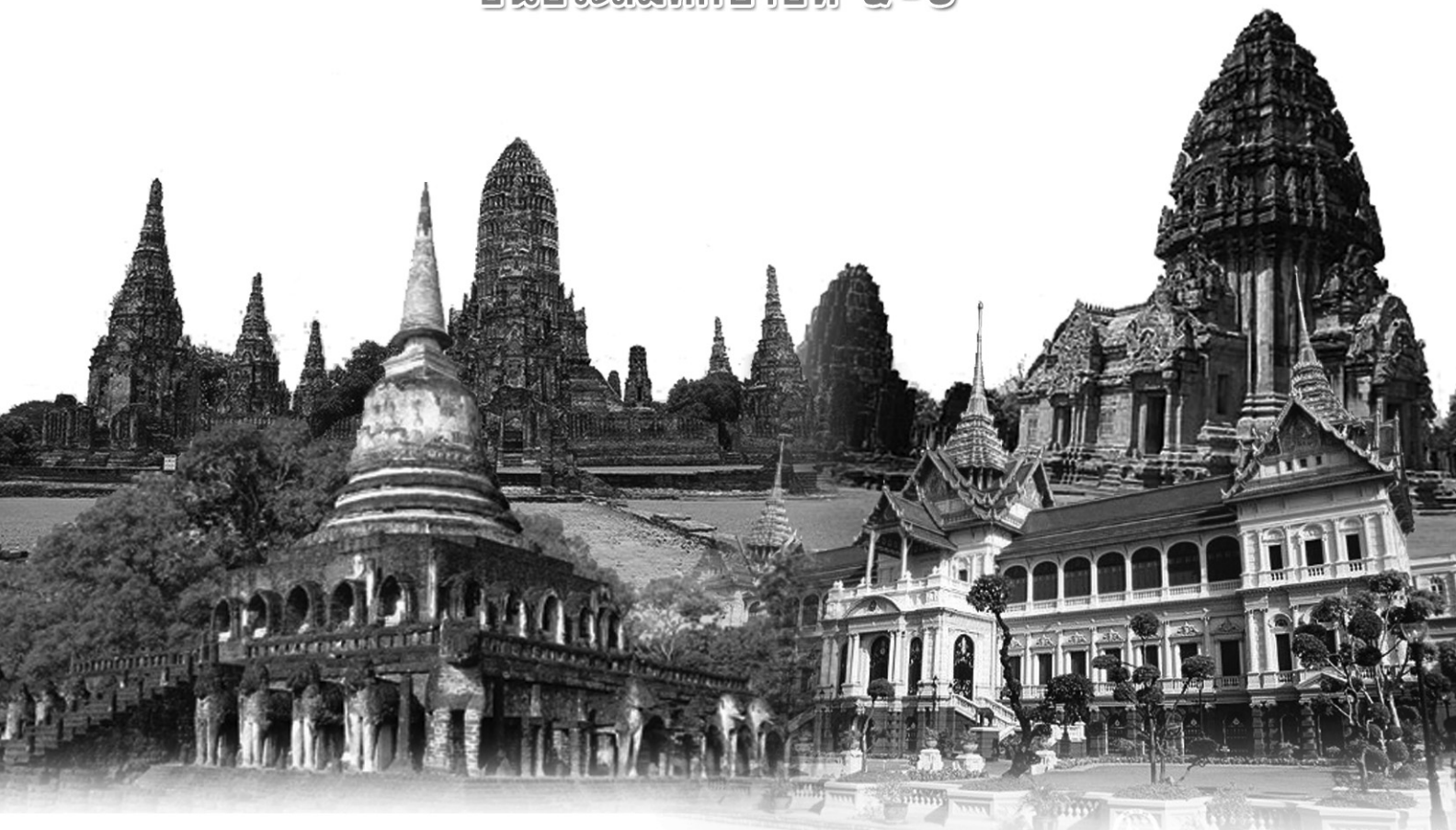
ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

ถิ่นไทยวิไลศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำนำ

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ เป็นเอกสารหนึ่งในชุดการจัดการเรียนรู้ ในโครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งชุดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะประกอบด้วยชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) มี ๕ ชุดคือ

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ

ในการนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาคำชี้แจงที่เขียนไว้ในส่วนหน้าของแต่ละเล่มอย่างละเอียด เพราะในคำชี้แจงจะกล่าวถึงส่วนประกอบของโครงสร้างเนื้อหา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แนวทางการวัดผลประเมินผล สำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่มตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ซึ่งจะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูครบชั้นและครูไม่ครบชั้น ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารชุดนี้ ที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	
คำชี้แจง	
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหน่วยที่ ๙	
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๓
ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก	๙
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙	๑๐
หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย	๑๓
โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย	๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เจาะเวลาหาอดีต	๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ย้อนรอยอดีต	๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความเป็นมาของท้องถิ่น	๕๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ท้องถิ่นของเรา	๖๘
หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น	๘๗
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น	๘๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พัฒนาการของมนุษย์	๘๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาการของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์	๑๑๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคสมัยประวัติศาสตร์	๑๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ความเหมือนและความแตกต่างของประเทศเพื่อนบ้าน	๑๔๕
หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง	๑๖๙
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง	๑๗๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ อาณาจักรสุโขทัย	๑๗๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อาณาจักรอยุธยา	๒๐๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์	๒๒๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ กรุงรัตนโกสินทร์	๒๔๒

คำชี้แจง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นการจัดการเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิชา โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นแกน และบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ใช้เวลาเรียน ๓๐ ชั่วโมง ประกอบด้วย ๓ หน่วยย่อย คือ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย มี ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๙ ชั่วโมง หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น มี ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง และหน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง มี ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๑ ชั่วโมง ประกอบด้วยชุดกิจกรรม ๒ ชุด คือ ชุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครู) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครู) ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ส่วนหน้า ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก และโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยย่อย เรียงตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

๒.๒ โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยย่อย

๒.๑ แผนจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนและหลังเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนจะอยู่ในแผนการเรียนรู้ที่ ๑ และแบบทดสอบหลังเรียนจะอยู่ในแผนสุดท้ายของหน่วยการเรียนรู้

๒. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) เรียงตามลำดับดังนี้

๒.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๒ ใบงาน ใบความรู้ตามแผนการเรียนรู้ โดยใช้สีและสัญลักษณ์ บนหัวกระดาษ ดังนี้

๒.๒.๑ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใช้สีส้ม

มีสัญลักษณ์เป็นรูป ★★★★★ ดวง

๒.๒.๒ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ใช้สีฟ้า

มีสัญลักษณ์เป็นรูป ★★★★★ ดวง

๒.๒.๓ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใช้สีม่วง

มีสัญลักษณ์เป็นรูป ★★★★★ ดวง

๒.๒.๔ ใบงานที่ไม่มีสี ไม่มีดาว ใช้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

๒.๓ แบบทดสอบหลังเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ในด้านการดำรงตนโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมีระเบียบวินัย อดทน เคารพกฎหมาย และการมีสติ รู้คิด รู้ทำ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และการเรียนรู้ของนักเรียนได้

การจัดการเรียนรู้บูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลปิน (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ

อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ป. ๔/๑ นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ

ตัวชี้วัด ป. ๔/๒ อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษย์ชาติโดยสังเขป

ตัวชี้วัด ป. ๔/๓ แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

ตัวชี้วัด ป. ๕/๑ สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย

ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด ป. ๕/๓ อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น

ตัวชี้วัด ป. ๖/๑ อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย

ตัวชี้วัด ป. ๖/๒ นำเสนอข้อมูลหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง

ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์โดยสังเขป

ตัวชี้วัด ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทย

ตัวชี้วัด ป.๕/๑ อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลปิน (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

- ตัวชี้วัด ป.๕/๒ อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป
- ตัวชี้วัด ป.๖/๑ อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน
- ตัวชี้วัด ป.๖/๒ บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป
- มาตรฐาน ส ๔.๓** เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย
- ตัวชี้วัด ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป
- ตัวชี้วัด ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย
- ตัวชี้วัด ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่นำภาคภูมิใจ และควรรักษา และการอนุรักษ์
- ตัวชี้วัด ป.๕/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป
- ตัวชี้วัด ป.๕/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
- ตัวชี้วัด ป.๕/๓ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่นำภาคภูมิใจ และควรรักษา และการอนุรักษ์
- ตัวชี้วัด ป.๕/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่นำภาคภูมิใจ และควรรักษา และการอนุรักษ์
- ตัวชี้วัด ป.๖/๑ อธิบายพัฒนาการของประเทศไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป
- ตัวชี้วัด ป.๖/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์
- ตัวชี้วัด ป.๖/๓ ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์
- ตัวชี้วัด ป.๖/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่นำภาคภูมิใจ และควรรักษา และการอนุรักษ์ไว้

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลปิน (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

- มาตรฐาน ท ๑.๑** ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๖ อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๘ มีมารยาทในการอ่าน
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๕ อธิบายการนำความรู้และความคิด จากระื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๗ อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๘ อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ

- มาตรฐาน ท ๒.๑** ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน

การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

- ตัวชี้วัด ป. ๔/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๓ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๔ เขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๓ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๔ เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

ตัวชี้วัด ป. ๖/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด

ตัวชี้วัด ป. ๖/๓ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

ตัวชี้วัด ป. ๖/๔ เขียนเรียงความ

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ

และสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ป. ๔/๒ พูดสรุปความจากการฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๔/๓ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๔/๔ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๔/๕ รាយงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ตัวชี้วัด ป. ๕/๑ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๕/๔ พูดรាយงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

ตัวชี้วัด ป. ๖/๒ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู

ตัวชี้วัด ป. ๖/๔ พูดรាយงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณัวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป. ๔/๒ อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป. ๔/๓ ร้องเพลงพื้นบ้าน

ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ ระบุความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ป. ๕/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

- ตัวชี้วัด ป. ๖/๒ เล่นกีฬาที่บ้านห้องเรียนของตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๑ บอกแหล่งที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทย ที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่น
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๒ ระบุความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๑ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๑ อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๒ จำแนกดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๓ อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่น
- มาตรฐาน พ ๒.๑ เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๑ อธิบายคุณลักษณะของความเป็นเพื่อนและสมาชิกที่ดีของครอบครัว
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๒ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามวัฒนธรรมไทย
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ อธิบายความสำคัญของการทำงานที่มีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ (จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

- มาตรฐาน ง ๓.๑** เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๔ ใช้ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน
- ตัวชี้วัด ป. ๔/๕ สร้างภาพหรือชิ้นงานจากการจินตนาการโดยใช้โปรแกรมกราฟิกด้วยความรับผิดชอบ
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๑ ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจ และเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ตัวชี้วัด ป. ๕/๒ บอกประโยชน์ของข้อมูลและรวบรวมข้อมูลที่สนใจ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๒ ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๓ เก็บรักษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๔ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมโดยการใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์
- ตัวชี้วัด ป. ๖/๕ ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสร้างชิ้นงานจากจินตนาการหรืองานที่ทำในชีวิตประจำวันอย่างมีจิตสำนึกและควมรับผิดชอบ

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ (ช่วงชั้นที่ ๒)

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย (๙ ชั่วโมง)

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐาน และวิธีการทางประวัติศาสตร์ มาศึกษาเรื่องราว อย่างง่าย ๆ

ช่วงเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

↓

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

↓

นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย เกี่ยวกับเรื่องราวที่สำคัญในอดีต

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น (๑๐ ชั่วโมง)

การพัฒนาการของมนุษย์ชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน มีความสัมพันธ์และมีเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนืองมีความสำคัญ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

อิทธิพลของอารยธรรมต่าง ๆ ที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

↓

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

↓

สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

↓

ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง (๑๑ ชั่วโมง)

พระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย และบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา ธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ มีประวัติและ ผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

พระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย

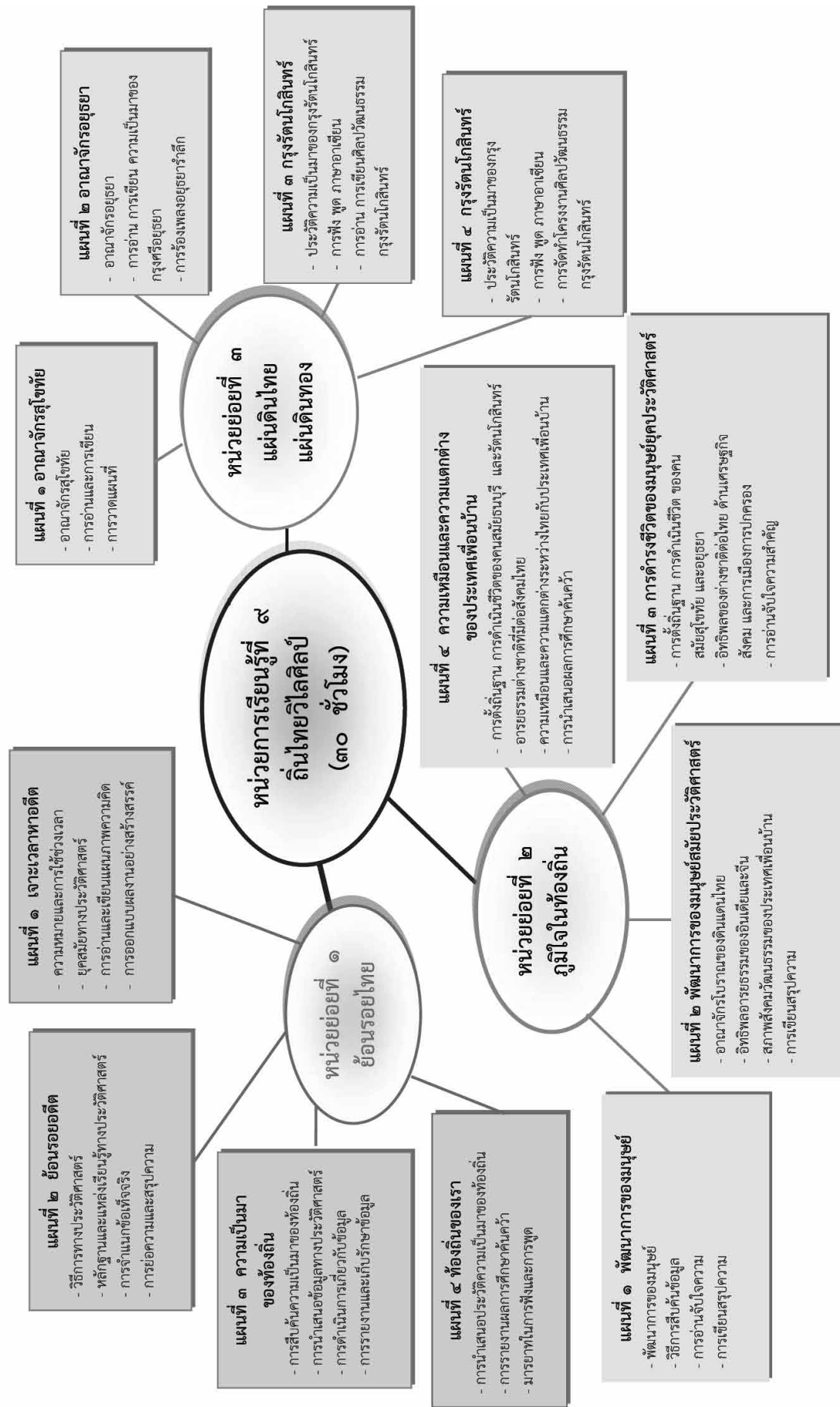
↓

วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยและบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา ธนบุรีและรัตนโกสินทร์

↓

ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยา ธนบุรีและรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย จำนวนเวลาเรียน ๙ ชั่วโมง จำนวนแผนจัดการเรียนรู้ ๔ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และเรื่องราวที่สำคัญในอดีต สามารถสืบค้นได้โดยใช้หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์

มาตรฐานและตัวชี้วัด

ส.๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๖/๑, ป.๖/๒

ส.๔.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒

ท.๑.๑ ป.๔/๓, ป.๔/๖, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๘, ป.๖/๔, ป.๖/๗

ท.๒.๑ ป.๔/๓, ป.๕/๓, ป.๖/๓

ท.๓.๑ ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๔, ป.๖/๒, ป.๖/๔

ท.๕.๑ ป.๔/๒

พ.๒.๑ ป.๔/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๒, ป.๖/๔

ง.๓.๑ ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์

มาศึกษาเรื่องราวอย่างง่าย ๆ

ช่วงเวลาและยุคสมัยประวัติศาสตร์

สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

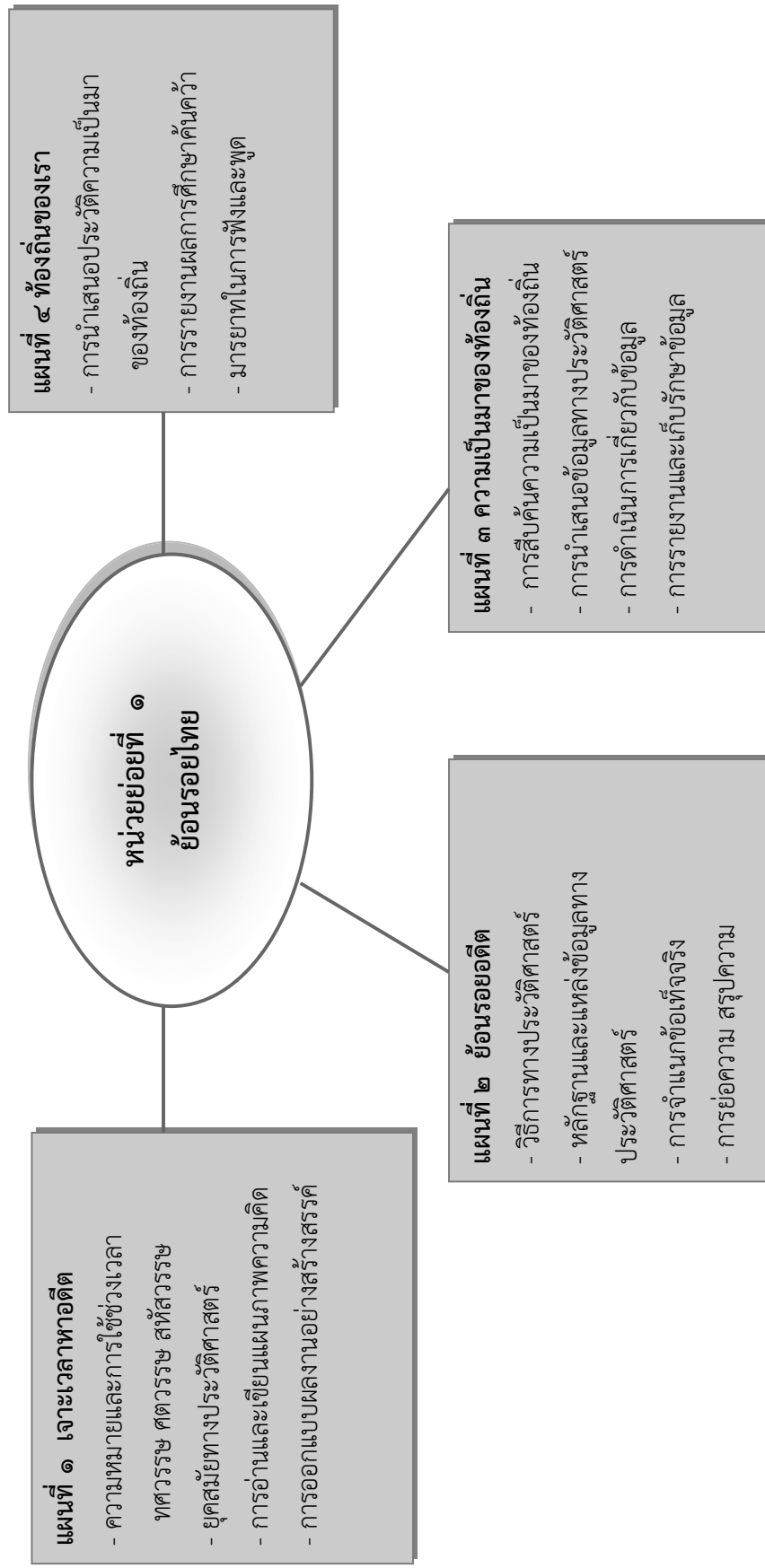

นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องราวที่สำคัญในอดีต

โครงสร้างของหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	เจาะเวลาหาอดีต	๒ ชั่วโมง	
๒	ย้อนรอยอดีต	๓ ชั่วโมง	
๓	ความเป็นมาของท้องถิ่น	๒ ชั่วโมง	
๔	ท้องถิ่นของเรา	๒ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยอดีต

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนที่ ๑ ชื่อแผน เจาะเวลาหาอดีต เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การบันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ช่วงเวลา ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เป็นการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยงานย่อยที่ ๑ ย้อยรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เจาะเวลาหาอดีต
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ขั้น ป. ๔	ขั้น ป. ๕	ขั้น ป. ๖
ทดสอบหน่วยย่อยที่ ๑	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ชี้แนะ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นจากประเด็นคำถามเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวันและความสัมพันธ์ของช่วงเวลาเกิดเหตุการณืที่เกิดขึ้น เช่น กิจกรรมที่ปฏิบัติในสัปดาห์ที่แล้ว เดือนที่แล้วไปเที่ยวที่ไหนบ้าง ฯลฯ		
ขั้นสอน	ทำใบงานที่ ๑๑ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา	ทำใบงานที่ ๑๒ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในช่วงเดือนที่ผ่านมา	ทำใบงานที่ ๑๓ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในช่วงปีที่ผ่านมา
	กิจกรรมกลุ่มย่อยละชั้น : แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับการแบ่งช่วงเวลาเป็น ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ ๑๔ และ ๑๕ ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน		
	กิจกรรมรวมชั้น : ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปลความหมาย ความสัมพันธ์ของช่วงเวลาในการบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ประเด็นคำถาม และยกตัวอย่าง นักเรียนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน		
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับช่วงเวลา ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ เป็นแผนผังความคิด		
วัดผลและประเมินผล	๑. ประเมินความรู้จากคะแนนทดสอบก่อนเรียน การตอบคำถาม และตรวจผลงาน ๒. ประเมินทักษะจากการสังเกตการสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการนำเสนอผลงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และตรวจผลงาน		

**แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เจาะเวลาหาอดีต
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖**

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและการใช้ช่วงเวลา ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ในการบินพิภพประวัติศาสตร์ - แบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ - ขอบมนุษย์ชาติ - อ่านและเขียนแผนภาพความคิด - การอ่านจับใจความสำคัญ - การออกแบบผลงานอย่างสร้างสรรค์ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแยกเป็นรายชั้น ชั้น ป.๔ ป.๕ และ ป.๖ <p>ขั้นนำ</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ช่วงเวลาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันให้นักเรียนเคยใช้ เช่น ช่วงเวลา เป็นชั่วโมง วัน สัปดาห์ เดือน ปี โดยให้นักเรียนบอกกิจกรรม/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา (อดีต) และนักเรียนร่วมกันบอกและสรุปวิธีการบันทึกเหตุการณ์ในช่วงเวลาที่ผ่านมา <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๑-๐๓ ชั้น ป.๔ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในลำดับที่ที่ผ่านมา ป.๕ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในช่วงเดือนที่ผ่านมา ป.๖ บันทึกเหตุการณ์ประทับใจในช่วงปีที่ผ่านมา 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - ใบงาน - แบบทดสอบก่อนเรียน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอผลงานตามใบงาน - แผนผังความคิด 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน ทดสอบ ประเมินทักษะ จากการสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ และใบงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียนตรงผลงาน สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบทดสอบก่อนเรียน แบบประเมินผลงาน แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ด้านความรู้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ด้านทักษะ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> บอกความหมายและการใช้ช่วงเวลา ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ในการบินพิภพประวัติศาสตร์ แบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ได้ <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ทักษะการแปลความ ทักษะการสื่อสาร ทักษะกระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน 	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแบ่งกลุ่มละชั้น ป.๔-๖ แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม และแบ่งหน้าที่ ให้กับสมาชิกกลุ่มทุกคน นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาช่วงเวลา เป็น ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ และการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ จากใบความรู้ และหนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ชั้น ป.๔ นักเรียนสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ในใบงานที่ ๐๔ และ ใบงานที่ ๐๕ ครูแนะนำ <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปลความหมายความสัมพันธ์ของช่วงเวลากับการบันทึกประวัติศาสตร์ และการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ โดยการสนทนา ซักถาม และยกตัวอย่างประกอบ <p>ขั้นสรุป</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้โดยแสดงความคิดเห็นความสัมพันธ์ของการนับช่วงเวลา เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ และการแบ่งยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ บันทึกในสมุดบันทึก 		

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ปี พ.ศ. ปัจจุบันอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๕
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
๒. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๓. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๙
๔. ค.ศ. ๒๐๑๐ อยู่ในช่วงสหัสวรรษใดของ คริสต์ศตวรรษ
  - ก. สหัสวรรษที่ ๑
  - ข. สหัสวรรษที่ ๒
  - ค. สหัสวรรษที่ ๓
  - ง. สหัสวรรษที่ ๔
๕. ช่วงเวลาใดที่มากกว่าศตวรรษ
  - ก. ปี
  - ข. เดือน
  - ค. ทศวรรษ
  - ง. สหัสวรรษ

๖. ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยเริ่มขึ้นเมื่อใด
- ก. พบเครื่องมือขวานหินขัด
  - ข. สถาปนารุงสุโขทัยเป็นราชธานี
  - ค. พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทย
  - ง. การบันทึกของพ่อค้านักเดินทางสำรวจชาวโรมัน
๗. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๘. ภาพวาดไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์ ได้ชมศิลาจารึก เครื่องปั้นดินเผา พระราชพงศาวดาร ลูกปัดหิน จากข้อความ ข้อใดเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
- ก. ศิลาจารึก
  - ข. เครื่องปั้นดินเผา
  - ค. ลูกปัดหินและเครื่องปั้นดินเผา
  - ง. ศิลาจารึกและพระราชพงศาวดาร
๙. การศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. ทำให้ทราบความคิดของคนในอดีต
  - ข. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอดีต
  - ค. เพื่อนำมาพัฒนาความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
  - ง. ทำให้ทราบการดำเนินชีวิตของคนในอดีต
๑๐. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในข้อใด ที่แสดงถึงการนับถือศาสนาได้ดีที่สุด
- ก. พระพุทธรูป
  - ข. ภาชนะดินเผา
  - ค. กำไลสำริด
  - ง. เปลือกหอย

*****

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๒. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๙
๓. ข้อใดเป็นหลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
  - ก. เครื่องประดับหิน ศิลาจารึก
  - ข. สมุดข่อย โบราณสถาน
  - ค. ขวานหินขัด ถ้วยชามสังคโลก
  - ง. จารึกใบลาน พงศาวดาร
๔. ถ้าต้องการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก
  - ก. กำหนดหัวข้อ
  - ข. รวบรวมข้อมูลหลักฐาน
  - ค. นำเสนอข้อมูล
  - ง. ตรวจสอบลักษณะข้อมูล
๕. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานในข้อใด
  - ก. สอบถามจากเพื่อนข้างบ้าน
  - ข. โบราณสถานที่เพิ่งก่อสร้าง
  - ค. คำบอกเล่าของผู้สูงอายุในท้องถิ่น
  - ง. ภาพถ่ายของตนเองตอนเด็ก

๖. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง
- ก. ความจริงอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
  - ข. ข้อเท็จจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา
  - ค. ข้อเท็จจริงคือเรื่องราวที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นเรื่องจริง
  - ง. ความจริงคือการขยายความตามความรู้สึกของผู้เล่า
๗. ข้อใดเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์
- ก. ทำกับดักจับสัตว์
  - ข. อาศัยอยู่ในถ้ำเพิงผา
  - ค. ดำเนินชีวิตเป็นชุมชน
  - ง. ใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูก
๘. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๙. เพราะเหตุใดการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จึงต้องศึกษาจากเครื่องมือเครื่องใช้
- ก. เพราะในยุคคนนั้นไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า
  - ข. เพราะในยุคคนนั้นยังไม่มีตัวหนังสือใช้
  - ค. เพราะในยุคคนนั้นผู้คนยังใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน
  - ง. เพราะในยุคคนนั้นผู้คนนิยมสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่
๑๐. เมื่อไปเที่ยวแหล่งมรดกโลก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. พูดคุยกับเพื่อนเสียงดัง
  - ข. เขียนชื่อตนเองบนกำแพง
  - ค. นำของที่เป็นโบราณวัตถุมาเก็บรักษาที่บ้าน
  - ง. เดินชมบริเวณโบราณสถานอย่างสงบเรียบร้อย

*****

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ศิลปกรรมแบบละโว้ได้รับอิทธิพลจากขอม จากข้อความเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในช่วงเวลาใด
  - ก. พ.ศ. ๑๕๐๑ – พ.ศ. ๑๖๐๐
  - ข. พ.ศ. ๑๕๐๐ – พ.ศ. ๑๖๐๐
  - ค. พ.ศ. ๑๖๐๐ – พ.ศ. ๑๗๐๐
  - ง. พ.ศ. ๑๖๐๑ – พ.ศ. ๑๗๐๐
๒. พระยาสิทธิไทยทรงเป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๖ สมัยสุโขทัย ทรงขึ้นครองราชย์ระหว่าง พ.ศ. ๑๙๑๑ – ๑๙๔๒ จากข้อความช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับข้อใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๑๘
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๑๙
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๐
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๑
๓. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
  - ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๔. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นข้อใด แสดงถึงพัฒนาการของมนุษย์
  - ก. ภาชนะดินเผา
  - ข. ไม้กลายเป็นหิน
  - ค. โครงกระดูกมนุษย์
  - ง. โครงกระดูกไดโนเสาร์
๕. นักเรียนจะนำขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
  - ก. การทำปฏิทินแจกเพื่อนและครูในวันปีใหม่
  - ข. การทำรายงานประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ
  - ค. การบันทึกเรื่องราวชีวิตของตนเอง
  - ง. การทำตารางการอ่านหนังสือเรียน

๖. การไปห้องสมุดเพื่อหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นการศึกษาค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ขั้นตอนใด
- ก. ตีความหมายของข้อมูล
  - ข. กำหนดหัวข้อในการศึกษา
  - ค. นำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบรายงาน
  - ง. รวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
๗. ข้อใดเป็นความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์
- ก. ทำให้ผู้อื่นนับถือ
  - ข. ทำให้คนมีฐานะดีขึ้น
  - ค. ทำให้พัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว
  - ง. ทำให้รู้ความเป็นมาของเรื่องราวต่าง ๆ
๘. ถ้าต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกษัตริย์สยามกับทวีปยุโรปควรศึกษาจากหลักฐานในข้อใด
- ก. พระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๑
  - ข. สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง
  - ค. พระราชนิพนธ์ไกลบ้าน
  - ง. สนธิสัญญาเบาว์ริง
๙. แหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ข้อใดที่ต้องเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
- ก. พิพิธภัณฑสถานในจังหวัด
  - ข. โบราณสถาน
  - ค. ห้องสมุดโรงเรียน
  - ง. บุคคลซึ่งเป็นผู้รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์
๑๐. การนำเสนอข้อมูลในข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ก. เสนอข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
  - ข. นำเสนอข้อมูลโดยยึดจากหลักฐานเพียงชิ้นเดียว
  - ค. นำข้อมูลมาแต่งเป็นนิทานเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
  - ง. นำเสนอข้อมูลตามความเป็นจริงและใช้ภาพประกอบที่น่าสนใจ

*****

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑.	ก	ง	ก
๒.	ง	ก	ข
๓.	ก	ค	ง
๔.	ค	ก	ก
๕.	ง	ค	ข
๖.	ค	ข	ข
๗.	ค	ข	ง
๘.	ง	ง	ค
๙.	ง	ข	ง
๑๐.	ก	ง	ง

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา และเขียนบรรยายใต้ภาพตามหัวข้อที่กำหนดให้

เหตุการณ์ประทับใจ คือ

.....
.....
.....
.....

ประทับใจ เพราะ

.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจในช่วงเดือนที่ผ่านมา และเขียนบรรยายได้ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ประทับใจอย่างน้อย ๕ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจในช่วงปีที่ผ่านมา และเขียนบรรยายได้ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ประทับใจอย่างน้อย ๕ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายความหมายของข้อความที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. ในช่วง **สองทศวรรษ** ที่ผ่านมา บ้านเมืองของเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

.....
 .....
 .....

๒. ปัจจุบันโลกเข้าสู่ **พุทธศตวรรษที่ ๒๖** แล้ว

.....
 .....
 .....

๓. คริสต์สหัสวรรษปัจจุบัน คือ **คริสต์สหัสวรรษที่ ๓**

.....
 .....
 .....

๔. กรุงเทพฯอยุธยาเป็นราชธานีอันยิ่งใหญ่ของไทยมากกว่า **๔ ศตวรรษ**

.....
 .....
 .....

๕. ร่วมเปิดประวัติศาสตร์โบราณวัตถุที่มีอายุกว่า **๑๐ ทศวรรษ**

.....
 .....
 .....

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....
 ๒. ....
 ๓. ....
 ๔. ....
 ๕. ....

ใบงานที่ ๐๕

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของไทย

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....
 ๒. ....
 ๓. ....
 ๔. ....
 ๕. ....

การนับช่วงเวลาเป็น ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ

ทศวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑๐ ปี การนับทศวรรษมักใช้กับปีคริสต์ศักราช (นับปีตั้งแต่พระเยซูประสูติ) โดยนับปีที่ขึ้นด้วยเลข ๐ เป็นปีแรกของทศวรรษ แล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๙

การใช้ ทศวรรษ เช่น ร่วมเปิดชีวิต ปู่เย็น...เฒ่าใจทรนงวัยกว่า ๑๐ ทศวรรษ
หมายความว่า ร่วมเปิดชีวิต ปู่เย็น...เฒ่าใจทรนงวัยกว่า ๑๐๐ ปี

ศตวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑๐๐ ปี การนับศตวรรษเริ่มนับปีที่ขึ้นต้นด้วยเลข ๑ เป็นปีแรกของศตวรรษแล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๑๐๐

- **พุทธศตวรรษ** นับปีที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๑ ปี เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึง ๑๐๐ ปี เป็นพุทธศตวรรษที่ ๑ ตัวอย่าง เช่น ปัจจุบันเป็นพุทธศตวรรษที่ ๒๖ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๒๖๐๐

- **คริสต์ศตวรรษ** นับจากปีที่พระเยซูประสูติ เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึงปีที่ ๑๐๐ เป็นคริสต์ศตวรรษที่ ๑ ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันเป็นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ. ๒๑๐๐

สหัสวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑,๐๐๐ ปี การนับศตวรรษเริ่มนับปีที่ขึ้นต้นด้วยเลข ๑ เป็นปีแรกของสหัสวรรษแล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๑,๐๐๐

- **พุทธสหัสวรรษ** นับปีที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๑ ปี เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึง ๑,๐๐๐ ปี เป็นพุทธสหัสวรรษที่ ๑ ตัวอย่าง เช่น ปัจจุบันเป็นพุทธสหัสวรรษที่ ๓ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๓๐๐๐

- **คริสต์สหัสวรรษ** นับจากปีที่พระเยซูประสูติ เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึงปีที่ ๑,๐๐๐ เป็นคริสต์สหัสวรรษที่ ๑ ตัวอย่าง เช่น ปัจจุบันเป็นคริสต์ศตวรรษที่ ๓ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ. ๓๐๐๐

ใบความรู้สำหรับครู

การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ในการบันทึกประวัติศาสตร์

ในการบันทึกช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ เป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ
ทศวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑๐ ปี นับปีตั้งแต่พระเยซูประสูติโดยนับปีที่ขึ้นด้วย
เลข ๐ เป็นปีแรกของทศวรรษ แล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๙

ดังนั้น ปัจจุบันเป็น **ทศวรรษที่ ๒๐๑๐** นับตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๑๐-๒๐๑๙

ศตวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑๐๐ ปี การนับศตวรรษเริ่มนับปีที่ขึ้นต้นด้วยเลข
๑ เป็นปีแรกของศตวรรษแล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๑๐๐

- **พุทธศตวรรษ** นับปีที่พระพุทธเจ้า**ปรินิพพาน**ไปแล้ว ๑ ปี เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึง
๑๐๐ ปี เป็นพุทธศตวรรษที่ ๑

พุทธศตวรรษที่ ๑ หมายถึง ช่วงเวลาดังแต่ พ.ศ. ๑ ถึง พ.ศ. ๑๐๐

ปัจจุบันพุทธศตวรรษที่ ๒๖ หมายถึง ช่วงเวลาดังแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๒๖๐๐

- **คริสต์ศตวรรษ** นับจากปีที่พระเยซูประสูติ เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึงปีที่ ๑๐๐
เป็นคริสต์ศตวรรษที่ ๑

คริสต์ศตวรรษที่ ๑ หมายถึง ช่วงเวลาดังแต่ ค.ศ. ๑ ถึง ค.ศ. ๑๐๐

ปัจจุบันคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ช่วงเวลาดังแต่ ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ. ๒๑๐๐

สหัสวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาเป็น ๑,๐๐๐ ปี การนับศตวรรษเริ่มนับปีที่ขึ้นต้นด้วย
เลข ๑ เป็นปีแรกของสหัสวรรษแล้วนับต่อไปจนสิ้นสุดที่เลข ๑,๐๐๐

- สหัสวรรษของพุทธศักราช นับปีที่พระพุทธเจ้า**ปรินิพพาน**ไปแล้ว ๑ ปี เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึง ๑,๐๐๐ ปี เป็นพุทธสหัสวรรษที่ ๑

- สหัสวรรษของคริสต์ศักราช นับจากปีที่พระเยซูประสูติ เป็นปีที่ ๑ ไปจนถึง
ปีที่ ๑,๐๐๐ เป็นคริสต์สหัสวรรษที่ ๑

ปัจจุบัน เป็น สหัสวรรษที่ ๓ ของพุทธศักราช (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๐๐๑ ถึง พ.ศ.๓๐๐๐)
และคริสต์ศักราช (ตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ.๓๐๐๐)

ใบความรู้สำหรับครู

ตัวอย่างทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ในการบันทึกประวัติศาสตร์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขอเชิญร่วมงาน เดิน วิ่ง ๓ ทศวรรษ เภสัช ม.อ. มินิมารathon ครั้งที่ ๔ ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ เวลา ๐๖.๐๐ น.

๓ ทศวรรษ หมายถึง ช่วงเวลา ๓๐ ปี

หนังสือการขุดค้นทางโบราณคดี ใน อุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัยของ กรมศิลปากร ระบุว่าวัดศรีสวาย สร้างขึ้นใน พุทธศตวรรษที่ ๑๘

พุทธศตวรรษที่ ๑๘ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๑๗๐๑ - ๑๘๐๐

หนังสือนครหลวงของไทย ของสำนักพิมพ์เมืองโบราณ ระบุว่า “ราวคริสต์ศตวรรษที่ ๒ ลงมา มีชุมชนที่มีการติดต่อกับอินเดียเกิดขึ้นแล้วในบริเวณเขตชายทะเลของไทยโดยเฉพาะในลุ่มน้ำท่าจีนและบริเวณลุ่มน้ำบางปะกง”

คริสต์ศตวรรษที่ ๒ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๐๑ - ๒๐๐

“ใครจะเป็นทหารคนแรกแห่ง สหัสวรรษที่ ๓”

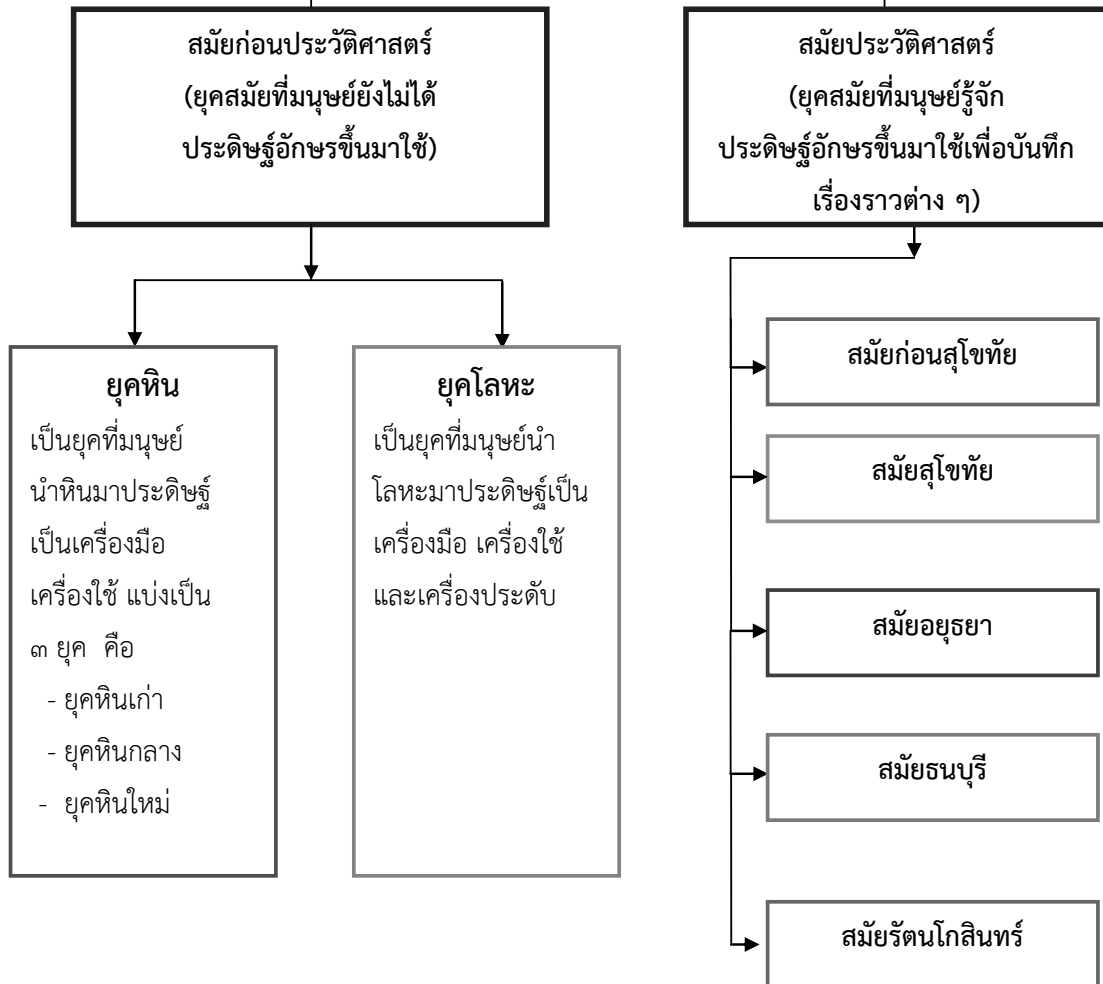
สหัสวรรษที่ ๓ หมายถึง พุทธศักราช ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๓๐๐๐

คริสต์ศักราช ช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๐๑ ถึง ค.ศ. ๓๐๐๐

ใบความรู้สำหรับครู

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพความคิดการแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์

ยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๙ - ๑๐ ดีมาก
- ๗ - ๘ ดี
- ๕ - ๖ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

สมาชิกกลุ่ม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
	๓	๒	๑
นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง			
การนำเสนอมีความน่าสนใจ			
ความเหมาะสมกับเวลา			
ความกล้าแสดงออก			
บุคลิกภาพน้ำเสียงเหมาะสม			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ดี	ให้	๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง พอใช้	ให้	๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	หมายถึง ปรับปรุง	ให้	๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. มีวินัย	ผลการประเมิน ☒ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	๒. ใฝ่เรียนรู้	ผลการประเมิน ☒ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ผลการประเมิน ☒ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
ระดับคะแนน		๓		๓		๓	
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน	๓	๒	๑
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลา แต่งกายเหมาะสมรักษาระเบียบวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลาแต่งกายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
๒. ใฝ่เรียนรู้	ศึกษาเอกสารและสอบถามเพื่อน ครูและฝึกปฏิบัติ ได้ถูกต้องพร้อมทั้งมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ศึกษาเอกสารและสอบถามเพื่อน ครูและฝึกปฏิบัติได้ถูกต้อง	ศึกษาเอกสารและสอบถามเพื่อน
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้งานสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อปัญหา แก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยพยายามให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาในการทำงานและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนที่ ๒ ชื่อแผน ย้อนรอยอดีต เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การสืบค้นประวัติความเป็นมาของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญในอดีต ด้วยวิธีการ จากหลักฐานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๒.๑ การศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ครูแนะนำให้ นักเรียนศึกษาประวัติท้องถิ่น ตามบริบทของโรงเรียน
- ๒.๒ การดำเนินให้นักเรียนศึกษาประวัติท้องถิ่น ครูควรประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ย้อนรอยอดีต
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ชั้น ป. ๔	ชั้น ป. ๕	ชั้น ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนเล่นเกม “ปฏิบัติตามคำสั่ง” ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการใช้ช่วงเวลาเป็น ทวารวราช ศตวรรษ และสหสวรรราช และร่วมกันสนทนาประเด็นคำถามการแปลความหมายของการใช้ช่วงเวลา และความสัมพันธ์ของช่วงเวลาในการบันทึกประวัติศาสตร์		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักฐาน แหล่งข้อมูล และวิธีการสืบค้นข้อมูลประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของครอบครัว โรงเรียน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ตามความคิดและประสบการณ์ของนักเรียน บันทึกคำตอบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมต่อไป		
ขั้นสรุป	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนแบ่งกลุ่มแต่ละชั้น ป.๔-๖ ศึกษาความรู้ เกี่ยวกับ วิธีการทางประวัติศาสตร์ หลักฐานและแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ จากใบความรู้ และหนังสือเรียนประวัติศาสตร์ สรุปองค์ความรู้ตามกิจกรรมใบงานที่ ๑๑-๑๒ ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้น	ทำใบงานที่ ๑๔ การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์	ทำใบงานที่ ๑๕ การวิเคราะห์แหล่งข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์
วัดและประเมินผล	กิจกรรมรวมชั้น : วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นผลงานนักเรียนจากประเด็นเกี่ยวกับ หลักฐาน แหล่งข้อมูล และวิธีการสืบค้นร่วมกันสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักฐาน แหล่งข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนบันทึกในสมุดบันทึก นักเรียนสืบค้นความถี่เป็นมาของท้องถิ่นตามใบงานที่ ๑๖ เป็นการทำบ้าน		
	๑. ประเมินความรู้จากกากรตรวจผลงาน ๒. ประเมินทักษะจากการสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการนำเสนอผลงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้		

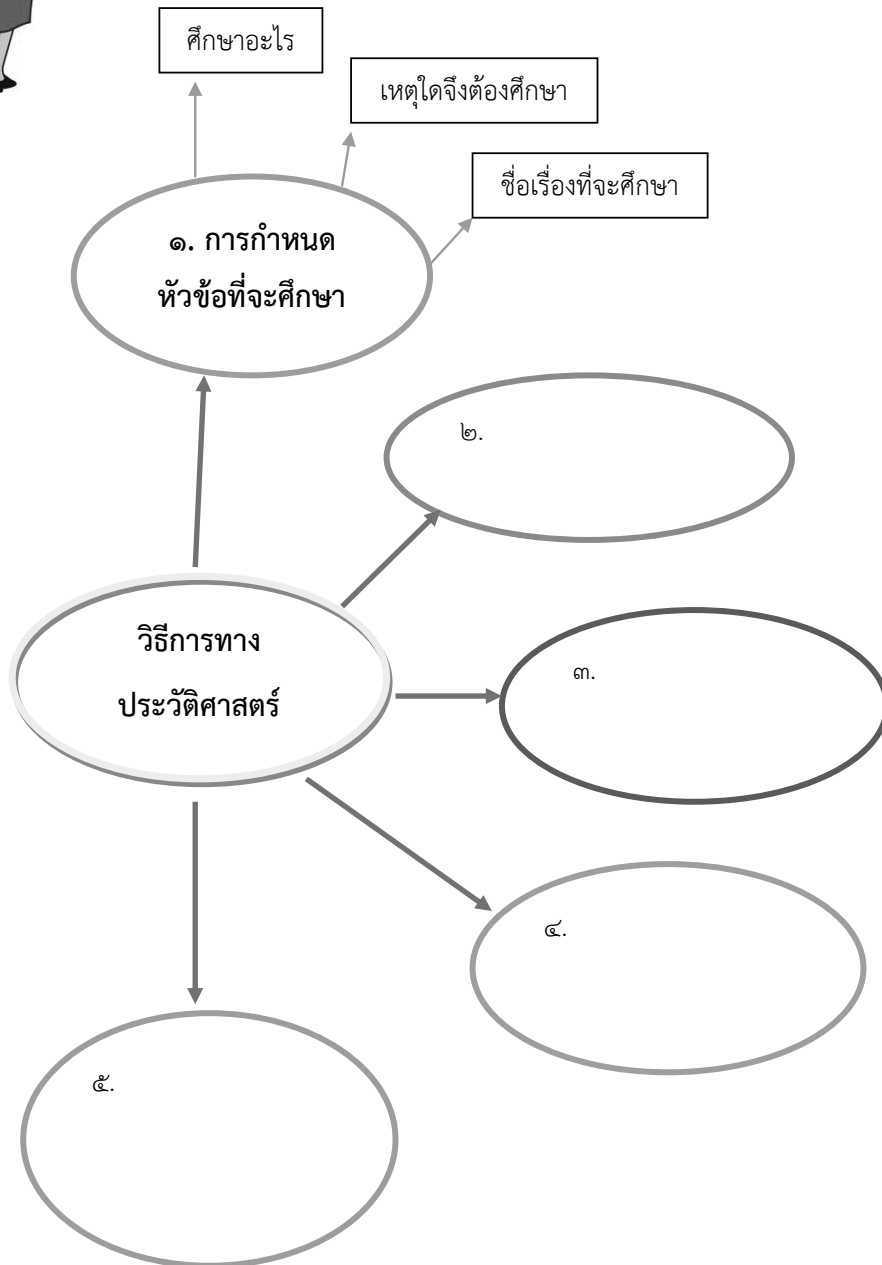
แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ย้อนรอยอดีต
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการทางประวัติศาสตร์ - หลักฐานแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ - การย่อความ สรุปความ - การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล - การจำแนกข้อเท็จจริง 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของช่วงเวลาที่ใช้บันทึกประวัติศาสตร์ โดยให้นักเรียนเล่นเกมปฏิบัติตามคำสั่ง และตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับเกมการเล่าเรื่องการใช้ช่วงเวลาในการบันทึกประวัติศาสตร์โดยให้นักเรียนร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น เช่น ทศวรรษเป็นช่วงเวลาที่ปัจจุบันเป็นพุทธศตวรรษและคริสต์ศตวรรษที่เท่าไร การนับช่วงเวลาที่ใช้เวลานานที่สุดคือช่วงเวลาใด</p> <p>ขั้นสอน กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนต้องการทราบประวัติความเปลี่ยนแปลงของครอบครัว โรงเรียน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด จะมีวิธีการในการสืบค้นข้อมูลอย่างไร และจะหาแหล่งข้อมูลในการสืบค้นได้อย่างไร (ให้นักเรียนตอบตามความคิดและประสบการณ์)</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <p>๓. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้น ป.๔-๖ การศึกษาความรู้เกี่ยวกับ วิธีการ และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ และหนังสือเรียนประวัติศาสตร์ สรุปองค์ความรู้ที่ศึกษาเป็นแผนภาพความคิด Concept map (ใบงานที่ ๑๑-๑๒) โดยครูอธิบาย เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิธีการอ่านจับใจความสำคัญนำมาสรุปเป็นแผนภาพความคิด Concept map ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกมปฏิบัติตามคำสั่ง - ใบความรู้/หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ - ใบงาน - แหล่งเรียนรู้ในชุมชน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลงานจากใบงานที่ ๑๑-๑๕ - ผลการศึกษาระดับห้องเรียน 	<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกวิธีการสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ๒. บอกแหล่งข้อมูลและหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทักษะการจำแนก ๒. ทักษะการวิเคราะห์ ๓. ทักษะกระบวนการสืบค้นข้อมูล <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน ๒. ประเมินทักษะ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และใบงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ตรวจผลงาน ๒. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงาน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านความรู้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๒. ด้านทักษะ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
--	--	---	--	--

ใบงานที่ ๐๑

จากการศึกษานักเรียนคิดว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์
มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

กลุ่มที่.....สมาชิกกลุ่ม.....

ใบงานที่ ๐๒

เพื่อน ๆ เรามาช่วยกันค้นหา
หลักฐานทางประวัติศาสตร์กันเถอะ

เป็นลายลักษณ์อักษร

.....

.....

.....

.....

.....

ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

.....

.....

.....

.....

.....

หลักฐานชั้นต้น

หลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานชั้นรอง

เป็นลายลักษณ์อักษร

.....

.....

.....

.....

.....

ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....สมาชิกกลุ่ม.....

.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนใช้คำหรือประโยคที่กำหนดให้เขียนใต้ภาพเพื่อจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานขั้นต้น	หลักฐานขั้นรอง
หลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร	หลักฐานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๕.....

๖.....

๗.....

๘.....

๙.....

๑๐.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง นักเรียนวิเคราะห์ **ความจริง** กับ **ข้อเท็จจริง** จากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่กำหนดให้

“...การที่จะออกจากสิงคโปร์แลออกจากปีนังนั้นแล้วแต่จะโปรด ทั้งนี้จะให้ออกเรือเมื่อไรก็ได้ แต่เราจะต้องเกรงใจเขา บอกแต่เวลาที่เราจะต้องการ คือต้องการเวลาแต่ ๔ โมงเช้า ไปถึงบ่าย ๒ โมง แกจึงจะออกจากสิงคโปร์บ่าย ๔ โมง ถึงปีนังวันศุกร์ ๑๐ ทุ่ม ลงมือบรรทุกของบ่าย ๔ โมง จึงจะออก ถ้าเราจะโย้ให้แกไปออกต่อคำก็ได้ แต่เห็นว่าพอแล้ว จึงได้ตกลงกันเช่นนั้น”

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน เล่ม ๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (สะกดคำตามต้นฉบับ)
อ้างถึงใน หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ผลการวิเคราะห์

ความจริง คือ .....

.....

.....

.....

ข้อเท็จจริง คือ .....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

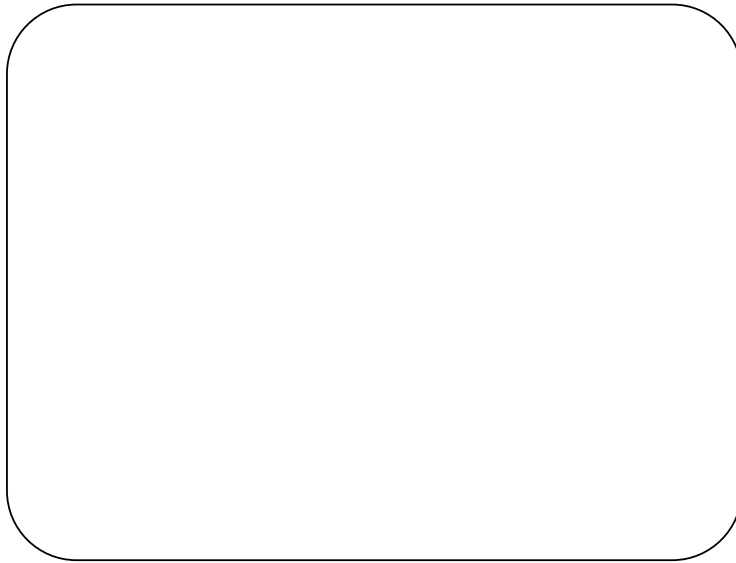
ใบงานที่ ๐๕

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับหลักฐานและแหล่งข้อมูล
ที่ใช้การศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๖

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และจัดทำเป็นรายงาน (ภาพประกอบนักเรียนใช้ภาพถ่ายหรือวาดภาพระบายสีประกอบก็ได้)

๑. แหล่งข้อมูลที่ศึกษา คือ .....
  ๒. สถานที่ตั้ง / ที่อยู่ ของแหล่งข้อมูล .....
  ๓. รายละเอียดและความสำคัญของข้อมูล คือ
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

กลุ่มที่.....สมาชิกกลุ่ม.....

.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การศึกษาประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเหตุการณ์ในอดีต สามารถศึกษาได้ตามขั้นตอน ดังนี้

๕. การนำเสนอ คือ การนำเรื่องที่ได้มาเรียบเรียงเพื่อนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

๔. การสรุปความรู้ คือ การนำข้อมูลผ่านการตรวจสอบแล้วมาทำการศึกษาเนื้อหา และสรุปข้อมูลที่รวบรวมได้

๓. การตรวจสอบข้อมูลและหลักฐาน คือ การประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมได้

๒. การรวบรวมข้อมูลและหลักฐาน คือ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากแหล่งข้อมูล และหลักฐานประเภทต่าง ๆ

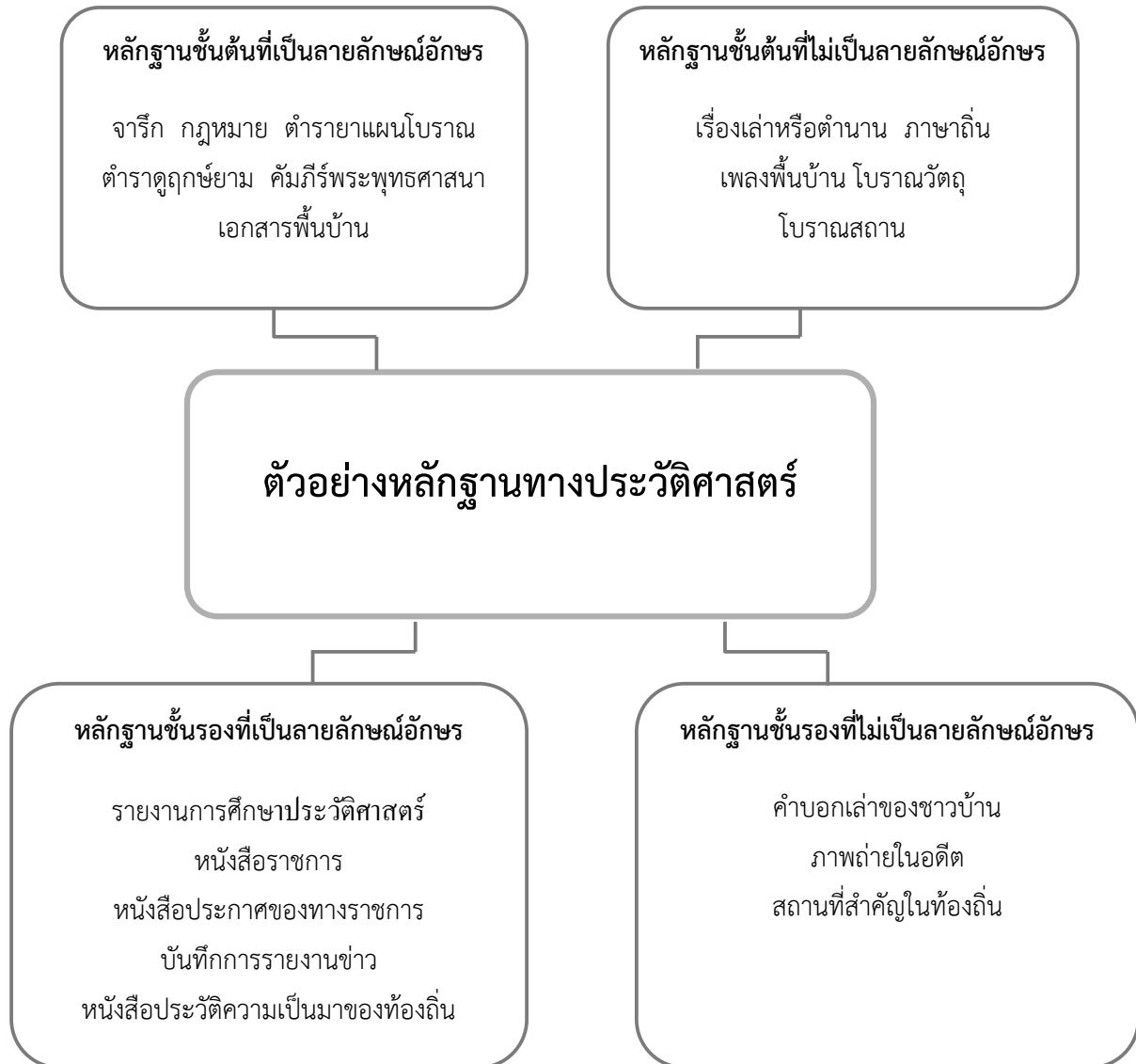
๑. การกำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษา คือ การกำหนดคำถามหรือหัวข้อที่น่าสนใจต้องการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาเรื่องราวในอดีต ซึ่งจะมีทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ จารึก พงศาวดาร ตำนาน หรือเอกสารที่บันทึกในลักษณะต่าง ๆ **หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** ได้แก่ สถานที่สำคัญ โบราณวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ อนุสาวรีย์ต่าง ๆ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพยนตร์ การแสดงพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน คำบอกเล่า ซึ่งสามารถแยกประเภทโดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของหลักฐาน อาจจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ หลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง

หลักฐานขั้นต้น หมายถึง หลักฐานที่เกิดขึ้นในช่วงที่เกิดเหตุการณ์นั้น หรือ หลักฐานที่ได้จากการบันทึก หรือจากคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนร่วมเหตุการณ์ด้วยตนเอง หลักฐานขั้นต้นมีประโยชน์ที่ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ

หลักฐานชั้นรอง หมายถึง หลักฐานที่สร้างขึ้นโดยผู้ที่ไม่ได้พบเห็นเหตุการณ์โดยตรง หลักฐานชั้นรองเป็นข้อมูลประกอบที่ทำให้เข้าใจเหตุการณ์ได้ดีขึ้น

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๔

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๕

การวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ความจริง หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับการยอมรับว่าเกิดขึ้นจริงหรือมีอยู่จริง เชื่อถือได้

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อมูลที่ยังไม่ได้มีการตรวจสอบ และจะมีทั้งความคิดเห็น ข้อสันนิษฐาน ความเท็จ ความจริงปะปนรวมกันอยู่ หรือเป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จาก ประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากข้อสรุปที่ให้ไว้ เช่น ความคิดเห็นของผู้รู้ หรือหลักฐานที่ให้ข้อมูลใหม่ เป็นต้น

ดังนั้น ความจริง คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ส่วนข้อเท็จจริง คือ คำอธิบาย หรือ เหตุผลเกี่ยวกับความจริงนั้น

ในทางประวัติศาสตร์ มีความแตกต่างระหว่าง **ความจริง** กับ **ข้อเท็จจริง** คือ **ความจริงในประวัติศาสตร์** คือ เหตุการณ์ที่มีผู้บันทึก หรือผู้มีประสบการณ์ตรง ได้บอกเล่าไว้ หรือหลักฐานอื่น ๆ เช่น วัตถุหรือสถานที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ปรากฏอยู่จริง

ข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องของการขยายความจริงซึ่งเกิดจากความคิด ความรู้สึก การตีความหรือประสบการณ์ของผู้เล่า

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ชั้น ป. ๖

ตัวอย่างหลักฐานและแหล่งข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

๑. จารึก
๒. พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลต่าง ๆ
๓. ตำนาน เช่น ประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ
๔. เอกสารราชการ เช่น สนธิสัญญา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๕. บันทึกเหตุการณ์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

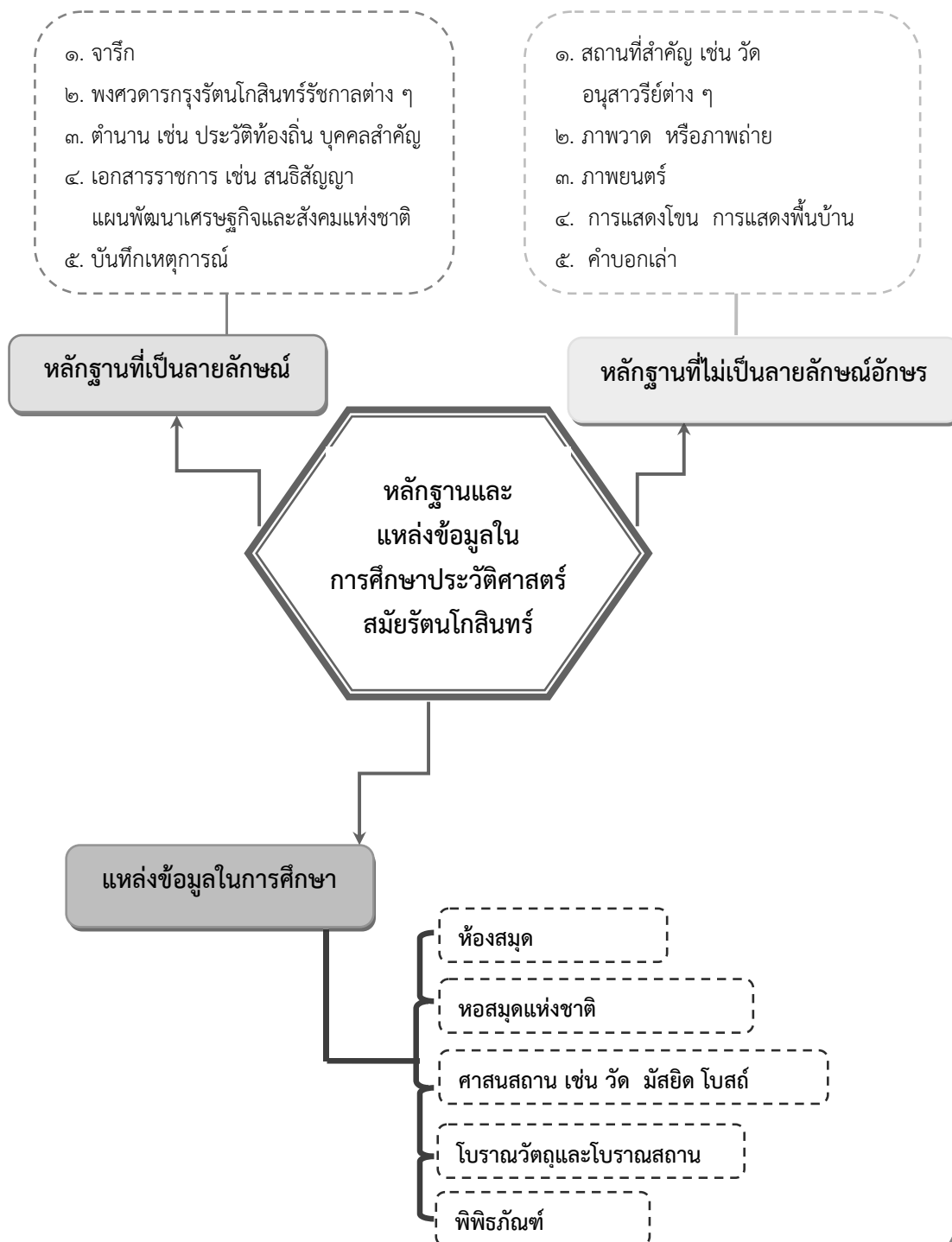
๑. สถานที่สำคัญ เช่น วัด อนุสาวรีย์ต่าง ๆ
๒. ภาพวาด หรือภาพถ่าย
๓. ภาพยนตร์
๔. การแสดงโขน การแสดงพื้นบ้าน
๕. คำบอกเล่า

แหล่งข้อมูลในการศึกษา

๑. ห้องสมุด
๒. หอสมุดแห่งชาติ
๓. ศาสนสถาน เช่น วัด มัสยิด โบสถ์
๔. โบราณวัตถุและโบราณสถาน
๕. พิพิธภัณฑ์

ใบความรู้สำหรับครู

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพความคิด

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๘ - ๑๐ ดี
- ๕ - ๗ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

สมาชิกกลุ่ม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
	๓	๒	๑
นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง			
การนำเสนอมีความน่าสนใจ			
ความเหมาะสมกับเวลา			
ความกล้าแสดงออก			
บุคลิกภาพน้ำเสียงเหมาะสม			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	หมายถึง ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			
		๑. มีวินัย	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน
ระดับคะแนน		๓		๓	
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					

เกณฑ์การผ่าน ต้องได้คะแนนระดับ ๒ ขึ้นไป

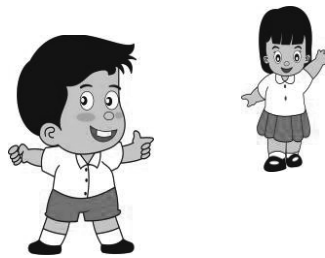
เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่งกายเหมาะสมรักษา ระเบียบวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่งกายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมายภายในเวลา ที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อ ปัญหาแก้ปัญหาอุปสรรคใน การทำงานและชื่นชม ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยพยายาม ให้งานสำเร็จตาม เป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อ ปัญหาในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วย ความภาคภูมิใจ	ทำงานให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย

เกมปฏิบัติตามคำสั่ง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ครูอธิบายขั้นตอนการเล่น ดังนี้
  - ๑.๑ ครูกล่าวคำต่อไปนี้แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามอย่างรวดเร็ว
    - ๑.๑.๑ ครูกล่าวคำว่า “ทศวรรษ” ให้นักเรียนพูดว่า “ทีละสิบ” แล้วปรบมือสองครั้ง “ทีละสิบ” แล้วปรบมือสองครั้ง พูดว่า “ทีละสิบ ไชโยไชโย”
    - ๑.๑.๒ ครูกล่าวคำว่า “ศตวรรษ” ให้นักเรียนพูดว่า “ทีละร้อย” แล้วปรบมือสองครั้ง “ทีละร้อย” แล้วปรบมือสองครั้ง พูดว่า “ทีละร้อย ไชโยไชโย”
    - ๑.๑.๓ ครูกล่าวคำว่า “สหัสวรรษ” ให้นักเรียนพูดว่า “ทีละพัน” แล้วปรบมือสองครั้ง “ทีละพัน” แล้วปรบมือสองครั้ง พูดว่า “ทีละพัน ไชโยไชโย”
    - ๑.๑.๔ ครูออกคำสั่ง “กล่าวคำ” สลับไปมา
  ๒. นักเรียนคนใดปฏิบัติไม่ถูกให้เป็นผู้สังเกตเพื่อน ๆ คนอื่น (เกมนี้ไม่มีการตัดสินแพ้ชนะ เมื่อเล่นพอสมควรแล้ว ครูชมเชยนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องที่สุด)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนที่ ๓ ชื่อแผน ความเป็นมาของท้องถิ่น เวลา ๓ ชั่วโมง

.....

๑. สาระสำคัญของแผน

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์สามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน หนังสือเล่มเล็ก โครงการงาน ฯลฯ ก่อนจะนำเสนอจะต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อเท็จจริง และจัดระบบข้อมูลให้เรียบร้อย เหมาะสม

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความเป็นมาของท้องถิ่น
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ชั้น ป. ๔	ชั้น ป. ๕	ชั้น ป. ๖	
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมสนทนาเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย			
ขั้นสอน	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนรวมกลุ่มละชั้น (กลุ่มเดิมจากครั้งที่แล้ว) หัวหน้ากลุ่มรวบรวมบันทึกการศึกษาค้นคว้าประวัติท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมาย	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนศึกษา วิเคราะห์แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย ตัวอย่างการนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน หนังสือ โครงงาน หนังสือเล่มเล็ก การนำเสนอ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการเลือกวิธีการนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ที่เหมาะสม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการเลือกวิธีการนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ที่เหมาะสม		
ขั้นสรุป	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนศึกษาการนำเสนอข้อมูลจากการสืบค้นข้อมูลประวัติท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสนใจ จากใบความรู้ ครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำข้อมูลจากบันทึกการสืบค้นข้อมูลประวัติท้องถิ่น มาเรียบเรียงใหม่เพื่อใช้ในการนำเสนอด้วยรูปแบบต่าง ๆ “ท้องถิ่นของเรา” นักเรียนดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน			
วัดและประเมินผล	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปรูปแบบการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และวิธีการขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ			

**แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความเป็นมาของท้องถิ่น
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และกระงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖**

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น - การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ - การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล - การรายงานและเก็บรักษาข้อมูล 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับ แหล่งข้อมูล ปัญหาอุปสรรคในการศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <p>๒. ครูนำตัวอย่างพร้อมอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเสนอผลการศึกษาประวัติท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน หนังสือ โครงงาน หนังสือเล่มเล็ก การนำเสนอโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในลักษณะของ E-book หรือ PowerPoint ฯลฯ (ครูเลือกตามบริบทของโรงเรียนที่จะสามารถดำเนินการได้) นักเรียนแสดงความคิดเห็นข้อดีและข้อเสียของตัวอย่างที่ครูนำเสนอ</p> <p>๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการเลือกวิธีการนำเสนอผลการศึกษาประวัติท้องถิ่นที่เหมาะสม</p> <p>๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ การนำเสนอผลการศึกษาประวัติท้องถิ่นในรูปแบบของการจัดทำรายงาน</p> <p>จากใบความรู้ ครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรนำข้อมูลจากบันทึกการศึกษาประวัติท้องถิ่นมาเรียบเรียงใหม่ และศึกษาเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการนำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>๕. นักเรียนรวมกลุ่มคละชั้น (กลุ่มเดิมจากครั้งที่แล้ว) หัวหน้ากลุ่มรวบรวมบันทึกการศึกษาที่ศึกษาค้นคว้าประวัติท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย (จากใบงานที่ ๑๖ แผ่นที่ ๒)</p> <p>๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการนำเสนอข้อมูลประวัติท้องถิ่นโดยให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันเลือกรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามความสนใจ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน หนังสือเล่มเล็ก ฯลฯ (นักเรียนสามารถดำเนินการจัดทำรายงานหรือการนำเสนอตามรูปแบบอื่นตามความสนใจ และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้นอกเวลา) เตรียมนำเสนอในการเรียนครั้งต่อไป</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปรูปแบบการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และวิธีการขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - ตัวอย่างการนำเสนอประวัติท้องถิ่น - แหล่งเรียนรู้ในชุมชน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บันทึกการศึกษาประวัติท้องถิ่น 	<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกวิธีการศึกษาสืบค้นข้อมูลประวัติ ๒. บอกความเป็นมาของท้องถิ่น <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล ๒. การวิเคราะห์ ๓. การสังเคราะห์ ๔. กระบวนการกลุ่ม ๕. การสื่อสาร <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความรับผิดชอบ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม และบันทึกการศึกษาประวัติท้องถิ่น ๒. ประเมินทักษะ จากการสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ และบันทึก การศึกษาประวัติท้องถิ่น ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ตรวจผลงาน ๒. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงาน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านความรู้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๒. ด้านทักษะ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
---	---	--	--	--

ใบงานที่ ๐๑

- คำชี้แจง** นักเรียนนำข้อมูลจากการบันทึกการสืบค้นข้อมูลประวัติความเป็นมาท้องถิ่นของสมาชิกกลุ่มทุกคน มาเรียบเรียงนำเสนอ โดยต้องมียอดประกอบต่อไปนี้
๑. ชื่อเรื่อง ให้ใช้ **ท้องถิ่นของเรา (ตามด้วยหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย)**
เช่น **ท้องถิ่นของเรา“บุคคลสำคัญ”** **ท้องถิ่นของเรา“สถานที่สำคัญ”** ฯลฯ
  ๒. เนื้อหา (อาจใช้รูปแบบการวาดภาพประกอบคำบรรยาย)
  ๓. แหล่งอ้างอิง
  ๔. คณะผู้จัดทำ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประวัติท้องถิ่น

การนำเสนอข้อมูลที่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาเรื่องราวที่นักเรียนสนใจ การนำเสนอข้อมูลอาจทำได้หลายอย่าง เช่น

๑. การเล่าเรื่อง เป็นการบอกผลของการศึกษาด้วยคำพูด โดยกล่าวมาถึงประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษา แล้วจึงเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ทำการศึกษาค้นคว้า

๒. การเขียนรายงาน โดยทั่วไปการเขียนรายงานเริ่มต้นด้วยการเขียนคำนำ แล้วจึงเขียนเนื้อหาสาระให้สอดคล้อง มีความสัมพันธ์กัน และเขียนสรุปในตอนสุดท้าย จากนั้นอ่านบททวนสำนวนภาษาและตรวจดูตัวสะกดแล้วแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

๓. การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการ ให้น่าสนใจ ควรเสนอเนื้อหาด้วยภาพแผนที่ ของจริง และสถิติต่าง ๆ โดยเขียนคำอธิบายหรือมีการบรรยายประกอบการจัดนิทรรศการให้สั้นแต่ได้ใจความ

๔. การนำเสนอในรูปแบบของการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย จะเป็นการนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบคำบรรยาย หรือในลักษณะของวีดิทัศน์ เช่น E-book PowerPoint เป็นต้น

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

องค์ประกอบของการจัดทำรายงาน

๑. ปก (หน้า-หลัง)

ปกหน้า จะประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ
ช่วงเวลาที่ทำ

๒. ปกกรอง

จะมีรายละเอียดเช่นเดียวกับปกหน้า

๓. คำนำ

เป็นการเกริ่นนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระทั้งหมดของรายงาน
พอสังเขป

๔. สารบัญ

เป็นการบอกรายละเอียดตำแหน่งหน้าที่อยู่ของเนื้อหา

๕. เนื้อหา

เป็นการรวบรวมรายละเอียดทั้งหมดของเรื่องที่ศึกษา
ค้นคว้าซึ่งอาจจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วน ๆ หรือ เป็นบท

๖. แหล่งอ้างอิง

เป็นการบอกรายละเอียดของแหล่งการศึกษาสืบค้นข้อมูล

๗. คณะผู้จัดทำ

เป็นการบอกรายละเอียดของผู้จัดทำรายงาน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

องค์ประกอบของการจัดทำหนังสือเล่มเล็กประมาณ ๖-๘ หน้า

๑. ปก (หน้า-หลัง)

ปกหน้า จะประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง ผู้จัดทำ
ช่วงเวลาที่จัดทำ

๒. ปกรอง จะมีรายละเอียดเช่นเดียวกับปกหน้า

๓. คำนำ เป็นการเกริ่นนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระทั้งหมดของรายงาน
พอสังเขป

๔. สารบัญ เป็นการบอกรายละเอียดตำแหน่งหน้าที่อยู่ของเนื้อหา

๕. เนื้อหา เป็นการรวบรวมรายละเอียดทั้งหมดของเรื่องที่ศึกษา
ค้นคว้าซึ่งอาจจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ หรือ เป็นบท

๖. แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกรายละเอียดของแหล่งการศึกษาสืบค้นข้อมูล

๗. คณะผู้จัดทำ เป็นการบอกรายละเอียดของผู้จัดทำรายงาน

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๘ - ๑๐ ดี
- ๕ - ๗ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			
		๑. ความรับผิดชอบ	ผลการประเมิน √ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ผลการประเมิน √ ผ่าน × ไม่ผ่าน
ระดับคะแนน		๓		๓	
๑					
๒					
๓					
๔					

เกณฑ์การผ่าน ต้องได้คะแนนระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย ตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานแต่ ต้องคอยเตือน ในการปฏิบัติ
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมายภายในเวลา ที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อ ปัญหาแก้ปัญหาอุปสรรคใน การทำงานและชื่นชม ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยพยายาม ให้งานสำเร็จตาม เป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อ ปัญหาในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วย ความภาคภูมิใจ	ทำงานให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนที่ ๔ ชื่อแผน ท้องถิ่นของเรา เวลา ๒ ชั่วโมง

.....

๑. สาระสำคัญของแผน

การนำเสนอผลงานหรือรายงานหน้าชั้นเรียนผู้ร่วมกิจกรรมจะต้องปฏิบัติตามมารยาทในการฟังและการพูดที่ดี

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ท้องถิ่นของเรา
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ชั้น ป. ๔	ชั้น ป. ๕	ชั้น ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับผลของการจัดทำรายงาน ประวัติท้องถิ่น		
ขั้นสอน	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนแยกกลุ่มแต่ละชั้น โดยใช้กลุ่มเดิมจากกรปฏิบัติการร่วมกันตาม แผนที่ ๓ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ และศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการทูลรายงานหรือการทูล นำเสนอผลงาน ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม นี้ร่วมกันประเมินผลงาน		
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น วิธีการนำเสนอข้อมูลจากการค้นคว้า การเก็บรักษาข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ		
ทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๑	ทำแบบทดสอบหลังเรียน	ทำแบบทดสอบหลังเรียน	ทำแบบทดสอบหลังเรียน
วัดและประเมินผล	๑. ประเมินความรู้จากการคะแนนทดสอบหลังเรียน และตรวจผลงาน ๒. ประเมินทักษะจากการสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการนำเสนอผลงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้		

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยงานไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ท้องถิ่นของเรา
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น - การนำเสนอประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น - การรายงานผลการศึกษาค้นคว้า - มารยาทในการฟังและการพูด 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับผลของการจัดทำรายงาน ประวัติท้องถิ่น เกี่ยวกับ ความสำเร็จของงาน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ปัญหาที่นักเรียนใช้ ครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานให้สำเร็จ วิธีการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานร่วมกัน</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <p>๒. นักเรียนแยกกลุ่มคละชั้น โดยใช้กลุ่มเดิมจากการปฏิบัติงานครั้งที่แล้ว ศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับหลักการขั้นตอนการรายงาน มารยาทในการฟังและการพูด ครูแนะนำการนำเสนอรายงานกลุ่มควรให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมได้อย่างไร</p> <p>๓. ครูนำเกณฑ์การประเมินการนำเสนอผลงานให้นักเรียนศึกษาเกณฑ์การประเมินร่วมกัน พิจารณาแสดงความคิดเห็นเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม สำหรับใช้ในการประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่มต่อไป</p> <p>๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเตรียมข้อมูล และสื่อประกอบการพูดรายงาน พร้อมทั้งให้ตัวแทนของกลุ่มซักซ้อมการพูดรายงานหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข</p> <p>๕. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอรายงานกลุ่ม ท้องถิ่นของเรา ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาประมาณกลุ่มละ ๗-๑๐ นาที นักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกัน ประเมิน แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานที่เพื่อนนำเสนอ บันทึกใบงานที่ ๐๒</p> <p>๖. นักเรียนร่วมกันพิจารณา แสดงความคิดเห็น ผลการประเมินการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม</p> <p>กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดเพราะอะไร และกลุ่มที่ได้คะแนนน้อยที่สุดเป็นเพราะสาเหตุใด ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการการพูดรายงานหรือการพูดนำเสนอผลงานที่ดี</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลวิธีการการศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการเก็บรักษาข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๗. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - แบบทดสอบหลังเรียน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานท้องถิ่นของเรา 	<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกวิธีการ หลักฐาน และแหล่งข้อมูลในการศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ๒. บอกกระบวนการนำเสนอผลการศึกษาประวัติท้องถิ่น <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กระบวนการสืบค้นข้อมูล ๒. การนำเสนอผลการศึกษาประวัติท้องถิ่น ๓. กระบวนการกลุ่ม ๔. การแก้ปัญหา ๕. การพูดและการฟัง <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความรับผิดชอบ ๒. ความมุ่งมั่นในการทำงาน ๓. จิตสาธารณะ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน และทดสอบหลังเรียน ๒. ประเมินทักษะ จากการใช้เกณฑ์พฤติกรรมการเรียนรู้ และไปงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการใช้เกณฑ์พฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทดสอบหลังเรียน ตรวจสอบผลงาน ๒. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงาน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ๓. แบบทดสอบหลังเรียน <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านความรู้ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๒. ด้านทักษะ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐
--	---	--	--	--

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผลการศึกษาข้อมูลจากการศึกษาประวัติท้องถิ่น
หน้าชั้นเรียนโดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สมาชิกกลุ่ม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
 ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
 ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
 ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่มทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มของตัวเอง

แบบประเมินการนำเสนอผลงานหน้าชั้น

กลุ่ม	รายการประเมิน						รวมคะแนน	ผลการประเมิน	
	พูดเสียงดังฟังชัด	นำเสนอเนื้อเรื่องน่าสนใจ	ลำดับใจความเหมาะสม	ใช้คำได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	แสดงท่าทางและน้ำเสียงประกอบการรายงานได้อย่างเหมาะสมกับเรื่อง	สามารถแก้ปัญหาและจุดใจให้ผู้ฟังคล้อยตามได้		ผ่าน	ไม่ผ่าน
คะแนน	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๓๐		
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔	ดีมาก	คะแนน ๒๓-๓๐	คะแนน
ระดับ ๓	ดี	คะแนน ๑๖-๒๒	คะแนน
ระดับ ๒	พอใช้	คะแนน ๙-๑๕	คะแนน
ระดับ ๑	ปรับปรุง	คะแนน ๐-๘	คะแนน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การพูดนำเสนอรายงาน/ผลงานหน้าชั้น

การพูด คือ ทักษะการสื่อสารที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน บ่อยครั้งที่เราอาจจะต้องนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน หรือต้องพูดในที่สาธารณะเพื่อชักจูง รมรงค์ โน้มน้าวใจ หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้คนอื่น ๆ ฟังความสำเร็จในการพูดเพื่อนำเสนออยู่ที่ความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเสนอกับผู้ฟัง ซึ่งมีองค์ประกอบด้วยมิติหลักๆ คือ

๑. ผู้นำเสนอ ต้องสร้างก็คือความน่าเชื่อถือ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้พูดแสดงตนเป็นผู้มีความรู้ดี มีความตั้งใจดี และแสดงอุปนิสัยที่ดี การสร้างอารมณ์ร่วมให้เกิดกับผู้ฟัง และความมีเหตุผลด้วยหลักฐานที่ดีในการสนับสนุน **มารยาทของการพูด** ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล และไม่พูดจากระโชกโฮกฮาก
- ใช้ถ้อยคำสุภาพไพเราะ และเหมาะสมแก่กาลเทศะ
- กล่าวคำขอโทษเมื่อพูดผิด กล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับการยกย่องชมเชย และควรพูดอย่าง

จริงใจ

- ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น แลบลิ้น หาว เป็นต้น
- ไม่ควรพูดอยู่ฝ่ายเดียว ควรเปิดโอกาสให้คู่สนทนาได้พูดหรือแสดงความคิดเห็นบ้าง

ตามความเหมาะสม

- การพูดอธิบาย ควรพูดเรียงลำดับให้ถูกต้องชัดเจน
- ใช้คำลงท้ายให้เหมาะสมแก่ผู้ที่พูดด้วย

๒. ผู้ฟัง ทักษะสื่อสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง ในชีวิตของเราจะต้องฟังสิ่งต่างๆ มากมาย เช่น ฟังคนพูด ฟังข่าว ฟังคุณครูสอน ฟังเพลง ตลอดจนฟังเสียงสิ่งต่างๆ รอบตัว การฟังสิ่งต่างๆ ผู้ฟังจะได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน แต่ผู้ฟังควรแยกให้ได้ว่า สิ่งที่ฟังนั้น สิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี แล้วนำความรู้ที่ได้จากการฟังไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือใช้ในการเรียน **มารยาทของการฟัง** ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ตั้งใจฟัง สบตาผู้พูด
- ไม่คุยหรือเล่นในขณะที่ฟัง
- หากมีข้อสงสัย ควรถามเมื่อผู้พูดอนุญาตให้ถาม
- ไม่ส่งเสียงดังรบกวน หรือทำควมรำคาญให้แก่ผู้อื่น
- ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ เป่าปาก ฯลฯ

แบบประเมินการนำเสนอผลการศึกษาท้องถิ่นของเรา

พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
	๓	๒	๑
นำเสนอเนื้อหาในรายงานได้ถูกต้อง			
องค์ประกอบการนำเสนอข้อมูล			
การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์			
ความสมบูรณ์ของผลงาน			
การนำเสนอ			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	หมายถึง ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอรายงานหน้าชั้น

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน	ผลการประเมิน	
		พูดเสียงดังฟังชัด	นำเสนอเนื้อเรื่องน่าสนใจ	ลำดับใจความเหมาะสม	ใช้คำได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	แสดงท่าทางและนำเสียงประกอบกรารายงานได้อย่างเหมาะสมกับเรื่อง	สามารถแก้ปัญหาและจุดให้ผู้ฟังคล้อยตามได้		ผ่าน	ไม่ผ่าน
	คะแนน	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓๐		
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔	ดีมาก	คะแนน ๒๓-๓๐	คะแนน
ระดับ ๓	ดี	คะแนน ๑๖-๒๒	คะแนน
ระดับ ๒	พอใช้	คะแนน ๙-๑๕	คะแนน
ระดับ ๑	ปรับปรุง	คะแนน ๐-๘	คะแนน

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. ความรับผิดชอบ	ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✗	๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✗	๓. จิตสาธารณะ	ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✗
ระดับคะแนน		๓		๓		๓	
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลาทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลาเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบงานแต่ต้องคอยเตือนในการปฏิบัติ
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	ทำงานด้วยความขยันอดทนและพยายามให้งานสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อปัญหาแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยพยายามให้งานสำเร็จตามเป้าหมายไม่ย่อท้อต่อปัญหาในการทำงานและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
๓. จิตสาธารณะ	ช่วยเหลือครู เพื่อน อาสาทำงาน และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	ช่วยเหลือครู เพื่อน อาสาทำงาน ให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	ช่วยเหลือครู เพื่อน ทำงาน ด้วยความเต็มใจ ตามคำแนะนำ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ปี พ.ศ. ปัจจุบันอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๕
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
๒. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๓. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๙
๔. ค.ศ. ๒๐๑๐ อยู่ในช่วงสหัสวรรษใดของ คริสต์ศตวรรษ
  - ก. สหัสวรรษที่ ๑
  - ข. สหัสวรรษที่ ๒
  - ค. สหัสวรรษที่ ๓
  - ง. สหัสวรรษที่ ๔
๕. ช่วงเวลาใดที่มากกว่าศตวรรษ
  - ก. ปี
  - ข. เดือน
  - ค. ทศวรรษ
  - ง. สหัสวรรษ

๖. ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยเริ่มขึ้นเมื่อใด
- ก. พบเครื่องมือขวานหินขัด
  - ข. สถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานี
  - ค. พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทย
  - ง. การบันทึกของพ่อค้านักเดินทางสำรวจชาวโรมัน
๗. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๘. ภาวิดาไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์ ได้ชมศิลาจารึก เครื่องปั้นดินเผา พระราชพงศาวดาร ลูกปัดหิน จากข้อความ ข้อใดเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
- ก. ศิลาจารึก
  - ข. เครื่องปั้นดินเผา
  - ค. ลูกปัดหิน เครื่องปั้นดินเผา
  - ง. ศิลาจารึก พระราชพงศาวดาร
๙. การศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. ทำให้ทราบความคิดของคนในอดีต
  - ข. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอดีต
  - ค. เพื่อนำมาพัฒนาความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
  - ง. ทำให้ทราบการดำเนินชีวิตของคนในอดีต
๑๐. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในข้อใด ที่แสดงถึงการนับถือศาสนาได้ดีที่สุด
- ก. พระพุทธรูป
  - ข. ภาชนะดินเผา
  - ค. กำไลสำริด
  - ง. เปลือกหอย

*****

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ช่วงเวลาในข้อใด มีระยะเวลายาวนานที่สุด
  - ก. ๕๐ ปี
  - ข. ๑๐ ทศวรรษ
  - ค. ๑๕ ทศวรรษ
  - ง. ๑ สหัสวรรษ
๒. ถ้าปีนี้ตรงกับ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วเป็นพุทธศตวรรษใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๒๖
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๒๗
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๘
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๙
๓. ข้อใดเป็นหลักฐานที่ **ไม่ใช่** ลายลักษณ์อักษรทั้งหมด
  - ก. เครื่องประดับหิน ศิลาจารึก
  - ข. สมุดข่อย โบราณสถาน
  - ค. ขวานหินขัด ถ้วยชามสังคโลก
  - ง. จารึกใบลาน พงศาวดาร
๔. ถ้าต้องการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก
  - ก. กำหนดหัวข้อ
  - ข. รวบรวมข้อมูลหลักฐาน
  - ค. นำเสนอข้อมูล
  - ง. ตรวจสอบลักษณะข้อมูล
๕. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานในข้อใด
  - ก. สอบถามจากเพื่อนข้างบ้าน
  - ข. โบราณสถานที่เพิ่งก่อสร้าง
  - ค. คำบอกเล่าของผู้สูงอายุในท้องถิ่น
  - ง. ภาพถ่ายของตนเองตอนเด็ก

๖. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง
- ก. ความจริงอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
  - ข. ข้อเท็จจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา
  - ค. ข้อเท็จจริงคือเรื่องราวที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นเรื่องจริง
  - ง. ความจริงคือการขยายความตามความรู้สึกของผู้เล่า
๗. ข้อใดเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์
- ก. ทำกับดักจับสัตว์
  - ข. อาศัยอยู่ในถ้ำเพิงผา
  - ค. ดำเนินชีวิตเป็นชุมชน
  - ง. ใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูก
๘. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
- ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๙. เพราะเหตุใดการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จึงต้องศึกษาจากเครื่องมือเครื่องใช้
- ก. เพราะในยุคนั้นไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า
  - ข. เพราะในยุคนั้นยังไม่มีตัวหนังสือใช้
  - ค. เพราะในยุคนั้นผู้คนยังใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน
  - ง. เพราะในยุคนั้นผู้คนนิยมสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่
๑๐. เมื่อไปเที่ยวแหล่งมรดกโลก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. พูดคุยกับเพื่อนเสียงดัง
  - ข. เขียนชื่อตนเองบนกำแพง
  - ค. นำของที่เป็นโบราณวัตถุมาเก็บรักษาที่บ้าน
  - ง. เดินชมบริเวณโบราณสถานอย่างสงบเรียบร้อย

*****

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ศิลปกรรมแบบละโว้ได้รับอิทธิพลจากขอม จากข้อความที่เป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในช่วงเวลาใด
  - ก. พ.ศ. ๑๕๐๑ – พ.ศ. ๑๖๐๐
  - ข. พ.ศ. ๑๕๐๐ – พ.ศ. ๑๖๐๐
  - ค. พ.ศ. ๑๖๐๐ – พ.ศ. ๑๗๐๐
  - ง. พ.ศ. ๑๖๐๑ – พ.ศ. ๑๗๐๐
๒. พระยาสิทธิไทยทรงเป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๖ สมัยสุโขทัย ทรงขึ้นครองราชย์ระหว่าง พ.ศ. ๑๙๑๑ – ๑๙๔๒ จากข้อความช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับข้อใด
  - ก. พุทธศตวรรษที่ ๑๘
  - ข. พุทธศตวรรษที่ ๑๙
  - ค. พุทธศตวรรษที่ ๒๐
  - ง. พุทธศตวรรษที่ ๒๑
๓. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในภาคต่างๆ มีประโยชน์อย่างไร
  - ก. รู้จักประวัติบุคคลสำคัญ
  - ข. ทำให้รักประเทศชาติมากขึ้น
  - ค. ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
  - ง. เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในอดีต
๔. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นข้อใด แสดงถึงพัฒนาการของมนุษย์
  - ก. ภาชนะดินเผา
  - ข. ไม้กลายเป็นหิน
  - ค. โครงกระดูกมนุษย์
  - ง. โครงกระดูกไดโนเสาร์
๕. นักเรียนจะนำขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
  - ก. การทำปฏิทินแจกเพื่อนและครูในวันปีใหม่
  - ข. การทำรายงานประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ
  - ค. การบันทึกเรื่องราวชีวิตของตนเอง
  - ง. การทำตารางการอ่านหนังสือเรียน

๖. การไปห้องสมุดเพื่อหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นการศึกษาหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ขั้นตอนใด
- ก. ตีความหมายของข้อมูล
  - ข. กำหนดหัวข้อในการศึกษา
  - ค. นำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบรายงาน
  - ง. รวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
๗. ข้อใดเป็นความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์
- ก. ทำให้ผู้อื่นนับถือ
  - ข. ทำให้คนมีฐานะดีขึ้น
  - ค. ทำให้พัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว
  - ง. ทำให้รู้ความเป็นมาของเรื่องราวต่าง ๆ
๘. ถ้าต้องการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกษัตริย์สยามกับทวีปยุโรปควรศึกษาจากหลักฐานในข้อใด
- ก. พระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๑
  - ข. สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง
  - ค. พระราชนิพนธ์ไกลบ้าน
  - ง. สนธิสัญญาเบาว์ริง
๙. แหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ข้อใดที่ต้องเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
- ก. พิพิธภัณฑน์ในจังหวัด
  - ข. โบราณสถาน
  - ค. ห้องสมุดโรงเรียน
  - ง. บุคคลซึ่งเป็นผู้รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์
๑๐. การนำเสนอข้อมูลในข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ก. เสนอข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
  - ข. นำเสนอข้อมูลโดยยึดจากหลักฐานเพียงชิ้นเดียว
  - ค. นำข้อมูลมาแต่งเป็นนิทานเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
  - ง. นำเสนอข้อมูลตามความเป็นจริงและใช้ภาพประกอบที่น่าสนใจ

*****

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑.	ก	ง	ก
๒.	ง	ก	ข
๓.	ก	ค	ง
๔.	ค	ก	ก
๕.	ง	ค	ข
๖.	ค	ข	ข
๗.	ค	ข	ง
๘.	ง	ง	ค
๙.	ง	ข	ง
๑๐.	ก	ง	ง

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น จำนวนเวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง จำนวนแผนจัดการเรียนรู้ ๔ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

การพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์และมีการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

มาตรฐานและตัวชี้วัด

ส.๔.๑ ป.๕/๑, ป.๖/๒

ส.๔.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๑

ส.๔.๓ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

ท.๑.๑ ป.๔/๓, ป.๖/๖, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๘, ป.๖/๔, ป.๖/๗

ท.๒.๑ ป.๕/๔

ท.๕.๑ ป.๔/๒ ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๖/๓

ง.๓.๑ ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

การพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์และมีการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง มีความสำคัญและผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนี้ อิทธิพลของอารยธรรมต่าง ๆ ที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

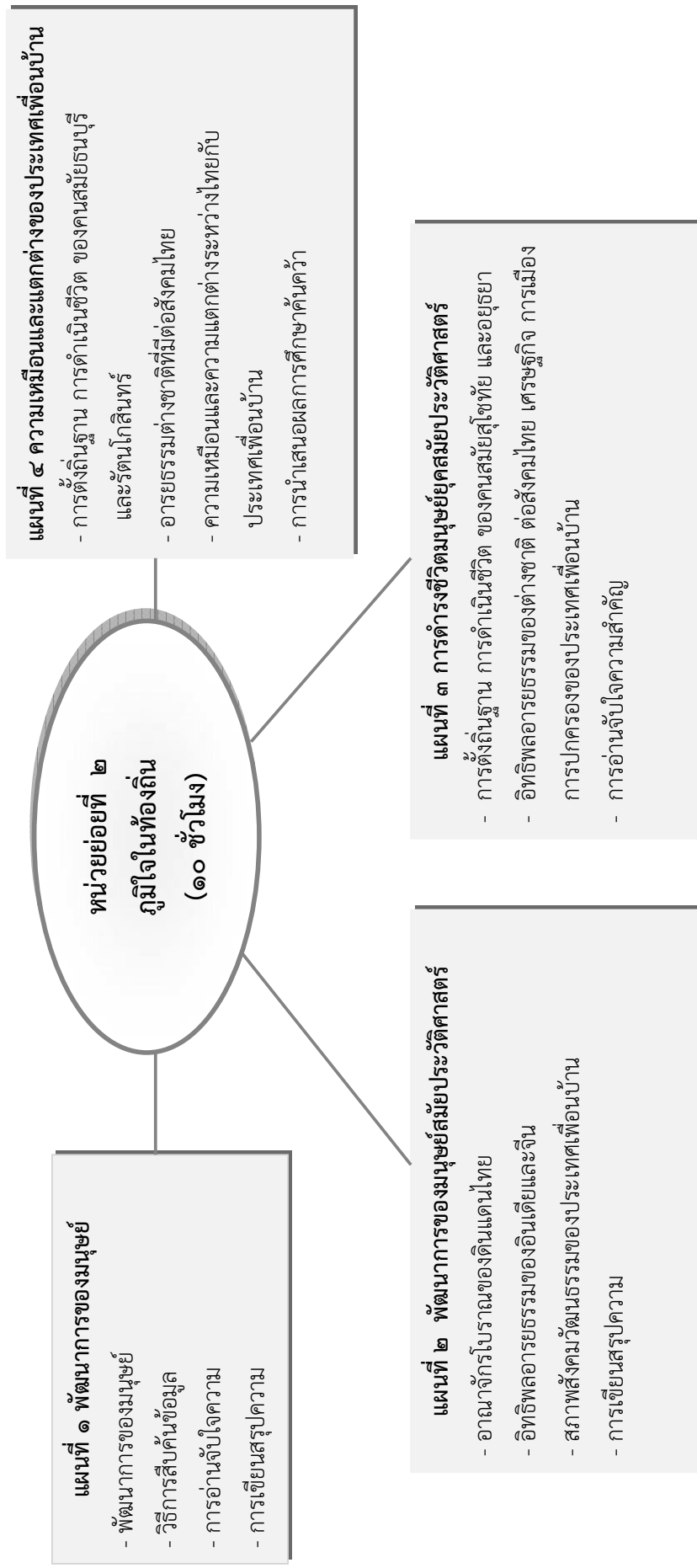

ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน

โครงสร้างของหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	พัฒนาการของมนุษย์	๓ ชั่วโมง	
๒	พัฒนาการของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์	๒ ชั่วโมง	
๓	การดำเนินชีวิตของมนุษย์ยุคสมัยประวัติศาสตร์	๓ ชั่วโมง	
๔	ความเหมือนและความแตกต่างของประเทศเพื่อนบ้าน	๒ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนที่ ๑ ชื่อแผน พัฒนาการของมนุษย์ เวลา ๓ ชั่วโมง

.....

๑. สาระสำคัญของแผน

การศึกษาพัฒนาการของมนุษย์ชาติยุคสมัยต่าง ๆ สามารถศึกษาได้จากร่องรอยการตั้งหลักแหล่ง และพัฒนาการของเครื่องมือ เครื่องใช้ของมนุษย์ในยุคสมัยนั้น ๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิถิ่นท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พัฒนาการของมนุษย์
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ทดสอบหน่วยย่อยที่ ๒	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ชี้แนะ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนดูภาพ ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพประวัติศาสตร์		
	กิจกรรมรวมชั้น : ดูแผนภาพแสดงพัฒนาการของมนุษย์ชาติตามช่วงสมัย การตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการด้านเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์		
ชั้นสอน	กิจกรรมคละชั้น : จัดกลุ่มคละชั้น ป.๔- ๖ ตามความเหมาะสม ศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ชาติตามช่วงสมัย ร้องรอยตั้งหลักแหล่ง พัฒนาการเครื่องมือ เครื่องใช้ ในสมัยต่างๆ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ทำใบงานที่ ๑๑ ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ตามช่วงสมัย การตั้งถิ่นฐานเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน บันทึกเป็นผังความคิด (Mind Mapping) นำเสนอผลการศึกษานำหน้าชั้นเรียน		
	กิจกรรมเดี่ยว :		
	ทำใบงานที่ ๑๒ เขียนตอบพัฒนาการของมนุษย์ตามยุคสมัย พร้อมทั้งระบายสีกรอบคำตอบให้สวยงาม	ทำใบงานที่ ๑๓ พิจารณาภาพและเขียนอธิบายภาพ เกี่ยวกับ อิทธิพลอารยธรรมอินเดีย และจีน	ทำใบงานที่ ๑๔ เขียนตอบคำถามเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศของประเทศ เพื่อนบ้าน
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ พัฒนาการ ของมนุษย์แต่ละช่วงสมัย การตั้งหลักแหล่ง หลักฐาน แสดงถึงพัฒนาการของมนุษย์ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน		
วัดและประเมินผล	ประเมินการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ / ตรวจผลงาน		

**แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พัฒนาการของมนุษย์
บูรณาการการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖**

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการของมนุษย์แต่ละช่วงสมัย ร่องรอย การตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการเครื่องมือ เครื่องใช้ของมนุษย์ตามยุคสมัย - วิธีสืบค้นข้อมูล และวิธีการนำเสนอข้อมูล - การอ่านจับใจความสำคัญ - การเขียนสรุปความ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแยกเป็นรายชั้น ชั้น ป.๔ ชั้น ป.๕ ชั้น ป.๖ ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น ครูนำภาพเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มาให้ให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพประวัติศาสตร์นั้น ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยคลี่คลาย ครูให้นักเรียนจับกลุ่มคลี่คลาย ชั้น ป.๔-๖ แล้วศึกษาใบความรู้ พัฒนาการของมนุษย์แต่ละช่วงสมัย <p>หลักฐานพัฒนาการมนุษย์ในยุคหินเก่า ยุคหินใหม่ ยุคโลหะ ด้านการตั้งถิ่นฐานเศรษฐกิจและสังคม อิทธิพลอารยธรรมจาก อินเดียและจีน ที่ตั้งอาณาจักร สถาปัตยกรรมของประเทศไทย โดยสรุปออกมาเป็นแผนภาพความคิด พร้อมกับวาดภาพเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในใบงานที่ ๑๑</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่ม นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ชั้น ป.๔ ใบงานที่ ๑๒ พัฒนาการมนุษย์ตามยุคสมัย ใบงานที่ ๑๓ อิทธิพลอารยธรรมจากอินเดียและจีน ป.๖ ใบงานที่ ๑๔ ที่ตั้ง ภูมิประเทศไทย <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พัฒนาการ ของมนุษย์แต่ละช่วงสมัย การตั้ง หลักแหล่ง หลักฐานแสดงถึงพัฒนาการของมนุษย์ ความสัมพันธ์กับประเทศไทย บ้าน วิธีการสืบค้น ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ นักเรียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการของมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ โดยสรุปสาระสำคัญในสมุดบันทึก มอบหมายให้นักเรียนศึกษาคำที่กทหายด้วยภาษาอาเซียนเป็นการบ้าน 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - แบบทดสอบ - แหล่งเรียนรู้ในชุมชน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาพัฒนาการของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้จากการทดสอบตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และนำเสนอผลงาน ประเมินทักษะจากการสังเกต พฤติกรรม และตรวจใบงาน ประเมินคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียน ตรวจผลงาน สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนเรียน <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษย์ชาติ อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ชาติยุคก่อนประวัติศาสตร์ <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> การสืบค้นข้อมูล การลำดับเหตุการณ์ การนำเสนอข้อมูล ทักษะกระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ 			

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. มนุษย์ในยุคใดที่มีการดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติโดยการล่าสัตว์และหาของป่าเป็นอาหารมากที่สุด
  - ก. ยุคหิน
  - ข. ยุคโลหะ
  - ค. ยุคประวัติศาสตร์
  - ง. ยุคก่อนประวัติศาสตร์
๒. กิจกรรมในข้อใด ที่มนุษย์ยุคประวัติศาสตร์ปฏิบัติ
  - ก. เครื่องประดับโครงกระดูก
  - ข. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยโลหะ
  - ค. ประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้
  - ง. เครื่องปั้นดินเผา
๓. เมืองโบราณทางภาคกลางคือ ข้อใด
  - ก. เมืองคูบัว
  - ข. เมืองเชียงแสน
  - ค. เมืองคลองท่อม
  - ง. เมืองศรีภูมิชัย
๔. ข้อใด คือหลักฐานที่พบที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี
  - ก. กำไรสำริด
  - ข. ภาพเขียนสี
  - ค. ขวานหินขัด
  - ง. โลงศพขุดจากไม้ทั้งต้น
๕. ศิลาจารึก เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยใด
  - ก. ยุคหิน
  - ข. ยุคโลหะ
  - ค. สมัยก่อนประวัติศาสตร์
  - ง. สมัยประวัติศาสตร์

๖. ถ้าต้องการศึกษาประวัติศาสตร์ของแคว้นลังกาสุกะ ควรหาข้อมูลที่จังหวัดใด
- ก. สุราษฎร์ธานี
  - ข. เชียงราย
  - ค. ปัตตานี
  - ง. เพชรบูรณ์
๗. ปัจจัยใดที่สำคัญที่สุดในการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในสมัยโบราณ
- ก. อยู่ใกล้ภูเขา
  - ข. อยู่ใกล้ทะเล
  - ค. ที่ราบมีแหล่งน้ำ
  - ง. เป็นที่ราบมีทุ่งหญ้า
๘. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรศรีวิชัยคืออะไร
- ก. พระปฐมเจดีย์
  - ข. พระธาตุไชยา
  - ค. พระปรางค์สามยอด
  - ง. พระธาตุดอยสุเทพ
๙. ทวารวดี มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. เมืองที่มีน้ำล้อมรอบ
  - ข. เมืองแห่งขุนเขา
  - ค. เมืองแห่งผู้มีบุญ
  - ง. เมืองแห่งประตู
๑๐. อาณาจักรที่อยู่ภาคใต้ คือข้อใด
- ก. โคตรบูร
  - ข. ศรีวิชัย
  - ค. ทวารวดี
  - ง. ลังกาสูกะ

*****

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ควรรวบรวมหลักฐานจากแหล่งข้อมูลใดดีที่สุด
  - ก. คำบอกเล่าของคนในท้องถิ่น
  - ข. สอบถามสมาชิกในท้องถิ่น
  - ค. ตรวจสอบทะเบียนบ้านของตนเอง
  - ง. โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น
๒. ถ้าต้องการทราบอาชีพของคนในท้องถิ่นในอดีต ควรสืบค้นจากหลักฐานใด
  - ก. ทะเบียนบ้าน
  - ข. โบราณสถาน
  - ค. จดหมายเหตุ
  - ง. เครื่องมือ เครื่องใช้
๓. ข้อใดเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด
  - ก. โบราณสถาน
  - ข. พิพิธภัณฑ์
  - ค. สถานที่ราชการ
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
๔. เพราะเหตุใด จึงตรวจสอบหลักฐานก่อนนำมาใช้
  - ก. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย
  - ข. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด
  - ค. เพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าหลักฐานมาด้วยตนเอง
  - ง. เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อมูลในสมัยประวัติศาสตร์เท่านั้น
๕. อิทธิพลด้านวิถีชีวิตในข้อใดรับมาจากอินเดีย
  - ก. การใช้ตะเกียบ
  - ข. การใช้น้ำมันหอม
  - ค. การนุ่งโจงกระเบน
  - ง. การทำอาหารต้มยำ

๖. เทศกาลใดที่ไทยรับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
- ก. การกินเจ
  - ข. การถือศีลอด
  - ค. วันขึ้นปีใหม่
  - ง. วันวาเลนไทน์
๗. อารยธรรมอินเดียและจีนไม่ได้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยวิธีใด
- ก. การเผยแผ่ศาสนา
  - ข. การติดต่อค้าขาย
  - ค. การติดต่อทางการทูต
  - ง. การรุกรานและการขยายอาณาเขต
๘. ข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง
- ก. เมืองพิมายเจริญสูงสุดทางด้านศาสนา
  - ข. เมื่อศรีเทพมีคนอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคเหล็ก
  - ค. เมืองคูบัวตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี
  - ง. ในอดีตเมืองอุทองเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่
๙. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. ความจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
  - ข. ความจริง คือ เรื่องที่เกิดขึ้นจริง
  - ค. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง
  - ง. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
๑๐. กษัตริย์เป็นสมมติเทพตามความเชื่อทางศาสนาใด
- ก. พุทธ
  - ข. คริสต์
  - ค. ขงจื้อ
  - ง. พราหมณ์-ฮินดู

*****

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ประเทศใดไม่อยู่ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ก. ไทย
  - ข. อินเดีย
  - ค. ฟิลิปปินส์
  - ง. อินโดนีเซีย
๒. ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่มีภาษาประจำชาติเพื่อใช้ในการติดต่อการสื่อสารกันของประชาชน
  - ก. เวียดนาม
  - ข. มาเลเซีย
  - ค. สิงคโปร์
  - ง. ลาว
๓. วัฒนธรรมของจีนที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากที่สุดในด้านใด
  - ก. ด้านศาสนา
  - ข. ด้านการค้า
  - ค. ด้านการทหาร
  - ง. ด้านการเมืองการปกครอง
๔. ประเทศไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนามประชาชนมีความเชื่อในเรื่องใดที่คล้ายกันมากที่สุด
  - ก. เชื่อในเรื่องการเคารพผู้อาวุโส
  - ข. เชื่อในเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ
  - ค. เชื่อในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า
  - ง. เชื่อในหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม
๕. ปัจจุบันประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มีการปกครองแบบใด
  - ก. ประชาธิปไตย
  - ข. เผด็จการทหาร
  - ค. คอมมิวนิสต์
  - ง. สมบูรณาญาสิทธิราช

๖. การประสานงานของประเทศสมาชิกอาเซียนจะดำเนินการโดยผ่านหน่วยงานใดของแต่ละประเทศ
- ก. กระทรวงศึกษาธิการ
  - ข. กระทรวงการต่างประเทศ
  - ค. กระทรวงวัฒนธรรม
  - ง. กระทรวงมหาดไทย
๗. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย
- ก. ลาวมีพื้นที่ติดต่อกับทะเล
  - ข. กัมพูชาเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำโขง
  - ค. พม่าและกัมพูชาเคยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ
  - ง. ประชากรส่วนใหญ่ของมาเลเซียนับถือศาสนาอิสลาม
๘. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อร่วมมือกันพัฒนาในด้านใดมากที่สุด
- ก. เศรษฐกิจ
  - ข. วัฒนธรรม
  - ค. การศึกษา
  - ง. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๙. ข้อใดเป็นลักษณะภูมิประเทศของกัมพูชาที่มีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ
- ก. มีการประกอบอาชีพประมงอย่างแพร่หลาย
  - ข. เป็นเมืองท่าที่เป็นศูนย์กลางการค้าชาย
  - ค. เป็นแหล่งผลิตแก๊สธรรมชาติที่สำคัญ
  - ง. เป็นศูนย์กลางการคมนาคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๑๐. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศพม่ามีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน
- ก. มีทรัพยากรที่มีค่าน้อย
  - ข. มีจำนวนประชากรน้อย
  - ค. ถูกนายทุนต่างชาติเอาเปรียบ
  - ง. เศรษฐกิจถูกผูกขาดโดยรัฐบาล

*****

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน ป.๔-๖

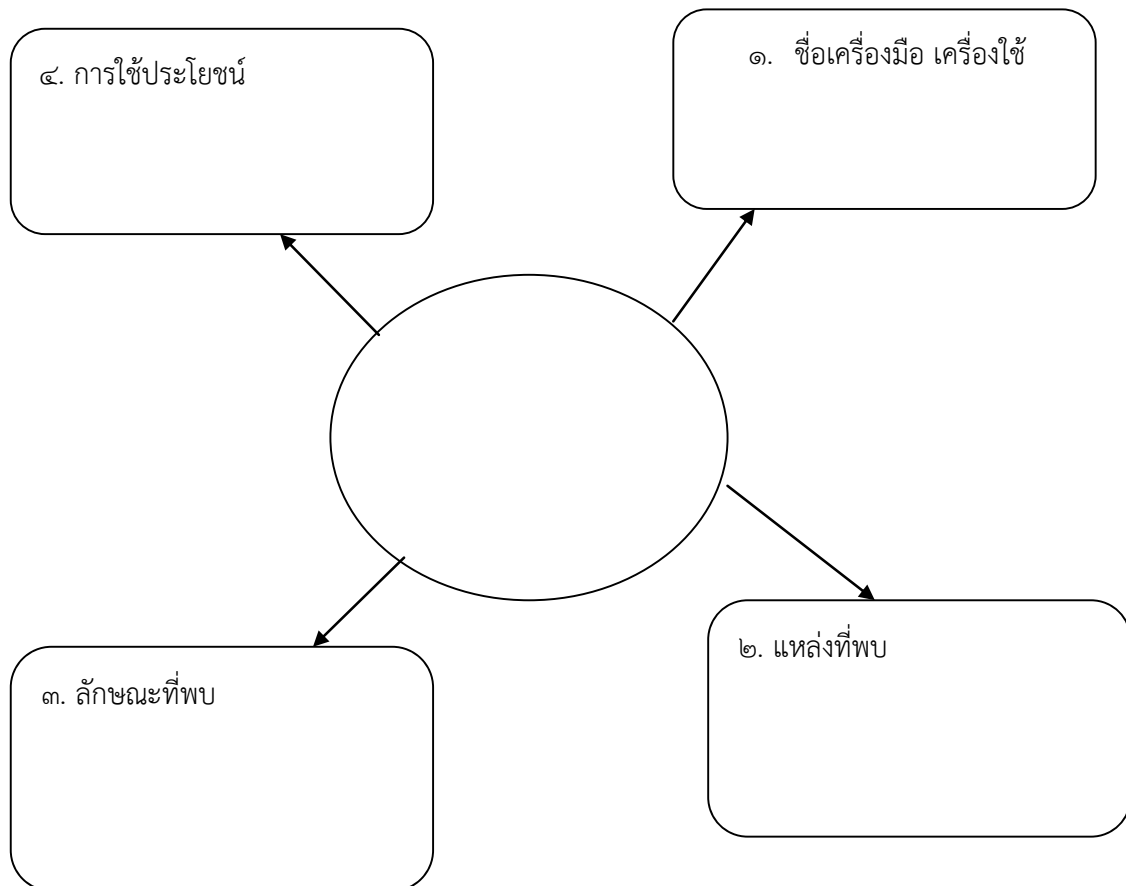
ข้อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑.	ก	ข	ข
๒.	ค	ค	ค
๓.	ก	ง	ข
๔.	ข	ข	ค
๕.	ง	ค	ก
๖.	ค	ก	ข
๗.	ค	ง	ง
๘.	ข	ค	ก
๙.	ก	ข	ก
๑๐.	ข	ง	ง

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเรื่องราวที่ศึกษาจากใบความรู้แล้วสรุปออกมาเป็นผังความรู้ความคิดว่าค้นพบที่ใด ลักษณะ ระยะเวลา การใช้ประโยชน์ พร้อมกับวาดภาพประกอบ (ในวงกลมตรงกลาง) การพัฒนาการเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออาวุธของมนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ตามหัวข้อที่จับสลากได้ต่อไปนี้

๑. เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคหินเก่า
๒. เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคหินกลาง
๓. เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคหินใหม่
๔. เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคโลหะ

ตัวอย่างการเขียนผังความรู้ ความคิด

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง พัฒนาการมนุษย์ตามยุคสมัย

คำชี้แจง นักเรียนนำข้อความ ต่อไปนี้เติมลงใน ที่มีข้อความสัมพันธ์กันพร้อมทั้ง
ระบายสีกรอบคำตอบให้สวยงาม

๑. มนุษย์ทำเครื่องมือหินกะเทาะที่ขัดเรียบ
๒. มนุษย์มีการตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง รู้จักการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ
๓. มีการขุดพบหลักฐานจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๔. มนุษย์ใช้โลหะเป็นเครื่องราง ทำเครื่องประดับ
๕. มนุษย์รู้จักทำคูน้ำคันดิน ขุดบ่อ ขุดคลอง
๖. มนุษย์ทำเครื่องมือเครื่องใช้อาวุธด้วยสำริด เหล็ก
๗. มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติล่าสัตว์ หาของป่าเป็นอาหาร
๘. ทำเครื่องมือ เครื่องใช้อาวุธด้วยหินอย่างง่าย
๙. รู้จักประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้
๑๐. มนุษย์อยู่รวมกันเป็นอาณาจักร มีหัวหน้า มีการปกครอง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.
๙.
๑๐.

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากอินเดียและจีน

คำชี้แจง นักเรียนอธิบายภาพว่า เป็นภาพอะไรได้รับอิทธิพลอารยธรรมจากประเทศใด

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง ที่ตั้ง ภูมิภาค ภูมิอากาศของประเทศเพื่อนบ้าน

คำชี้แจง นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยดินแดน.....ส่วน คือ
  - ๑.๑ .....
  - ๑.๒ .....
๒. ประเทศที่ตั้งอยู่บนแผ่นดินใหญ่หรือคาบสมุทรอินโดจีน คือ.....
๓. ประเทศที่มีหมู่เกาะมากที่สุด คือ.....มีจำนวน.....เกาะ
๔. ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีดินแดนเป็นเกาะและหมู่เกาะ ได้แก่.....
๕. ป่าไม้ผลัดใบ หรือป่าเบญจพรรณ พบมากในเขตประเทศ.....
๖. ลักษณะพืชพรรณธรรมชาติแบบป่าดิบ ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบมากที่สุดที่ประเทศ.....
๗. บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยพื้นที่ .....ลักษณะ ได้แก่
๘. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบ.....
๙. ประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล คือ.....
๑๐. ประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย ได้แก่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ป. ๔

พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

ประวัติศาสตร์ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในอดีต ประวัติศาสตร์มีเวลานานเพียงใดไม่สามารถบอกได้ แต่จะแบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์

๑. การตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

เมื่อประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว ดินแดนไทยมีมนุษย์อาศัยอยู่แล้ว จะเห็นได้จากการขุดพบ เครื่องมือและชิ้นส่วนจากโครงกระดูกของมนุษย์ในยุคนั้น ทำให้สันนิษฐานได้ว่า

- มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีชีวิตแบบเร่ร่อน เคลื่อนย้ายไปตามแหล่งอาหารต่างๆ ที่อยู่ใกล้ แหล่งน้ำ และอาศัยอยู่ตามถ้ำหรือเพิงผา เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย
- เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น มนุษย์รู้จักวิธีการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์และสร้างบ้าน จึงทำให้มนุษย์เริ่มตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่มีความปลอดภัยและอุดมสมบูรณ์ เช่น บริเวณหุบเขา บริเวณที่ราบใกล้แม่น้ำ
- ร่องรอยที่มีการขุดพบเช่น เครื่องปั้นดินเผา ที่บ้านโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา การขุดพบ โครงกระดูกที่ฝังพร้อมเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องประดับโลหะ พบที่ตำบลโคกพนมดี อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี ร่องรอยการสร้างบ้านที่หนองแซงเสา อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พบกลองมโหระทึกสำริด ที่บ้านทุ่งยั้ง จังหวัดอุดรธานี เป็นต้น
- การตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเริ่มต้นพัฒนาการของมนุษย์ที่อยู่รวมกันเป็นชุมชน แล้วพัฒนาเป็นหมู่บ้าน เมืองและอาณาจักรในเวลาต่อมา

๒. หลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงพัฒนาการของมนุษย์ที่พบในท้องถิ่น
สามารถแบ่งตามลักษณะของเครื่องมือเครื่องใช้ ได้ดังนี้

๒.๑ ยุคหิน เป็นยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ศึกษาพัฒนาการของมนุษย์ในยุคนี้ได้จากลักษณะที่ปักอาศัย เครื่องมือหิน และเครื่องใช้ เช่น เครื่องประดับ โครงกระดูก เมล็ดพืช ซากพืช รวมทั้งศิลปะถ้ำที่หลงเหลือเป็นหลักฐานมาถึงปัจจุบัน ยุคหินสามารถแยกได้ ดังนี้

ยุคหินเก่า (Paleolithic Period หรือ Stone Age) อยู่ระหว่าง ๒,๕๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว มนุษย์ในยุคนี้อาศัยอยู่ในถ้ำหรือเพิงผา ยังไม่มีความคิดสร้างที่อยู่อาศัยโดยใช้วัสดุธรรมชาติหรือตั้งรกรากถาวร ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์ หาปลา และเก็บผลไม้ในป่า เมื่ออาหารตามธรรมชาติหมดก็อพยพไปหาแหล่งอาหารที่อื่นต่อไป มนุษย์ยุคหินเก่ารู้จักประดิษฐ์เครื่องมืออย่างหยาบๆ เครื่องมือที่ใช้ทั่วไป คือ เครื่องมือหินกะเทาะ ที่มีลักษณะหยาบ ใหญ่ หนา กะเทาะเพียงด้านเดียวหรือสองด้าน ไม่มีการฝนให้เรียบ นอกจากนี้มนุษย์ยุคหินเก่ายังรู้จักสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งพบภาพวาดตามผนังถ้ำที่ใช้สีฝุ่นสีต่างๆ ได้แก่ สีดำ น้ำตาล ส้มแดงอ่อนและเหลือง ภาพที่วาดส่วนใหญ่เป็นภาพสัตว์

ยุคหินกลาง (Mesolithic Period หรือ Middle Stone Age) อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐-๖,๐๐๐ ปีมาแล้ว มนุษย์ยุคนี้รู้จักทำเครื่องมือหินที่มีความประณีตมากขึ้นด้วยการกะเทาะผิวด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านออกให้เกิดความคม ทำให้เครื่องมือหินในยุคนี้นี้มีรูปทรงที่เหมาะสมแก่การใช้งานมากขึ้นกว่าเดิม

ยุคหินใหม่ (Neolithic Period หรือ New Stone Age) อยู่ระหว่าง ๖,๐๐๐-๔,๐๐๐ ปีมาแล้ว มนุษย์ยุคนี้มีความเจริญทางวัตถุมากกว่ายุคหินกลาง รู้จักควบคุมธรรมชาติมากขึ้น รู้จักพัฒนาการทำเครื่องมือหินอย่างประณีตโดยมีการขัดฝนหินทั้งชิ้นให้เป็นรูปร่างลักษณะต่างๆ มีการต่อด้ามยาวใช้แผ่นหินลับคม เป็นเสียมขุดดิน ต่อด้ามไม้สำหรับจับเป็นขวานหิน สามารถปั้นหม้อดินและใช้ไฟเผา สามารถทอผ้าจากเส้นใยพืช และทอเป็นเชือกทำเป็นแหหรืออวนจับปลา ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่จำแนกมนุษย์ยุคหินใหม่ออกจากมนุษย์ยุคหินกลางก็คือการที่มนุษย์ยุคนี้รู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น

ร่องรอยการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบอยู่ทั่วทุกแห่งในดินแดนไทย เช่น ภาคเหนือ พบเครื่องมือหินกะเทาะ ที่บ้านแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบเครื่องมือหิน ที่บริเวณฝั่งแม่น้ำโขง อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ภาคตะวันตก พบเครื่องมือหิน และเศษภาชนะดินเผา โครงกระดูกและกระดูกสัตว์ ที่บริเวณแม่น้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้ พบเครื่องมือหินกะเทาะ บริเวณถ้ำหลังโรงเรียน จังหวัดกระบี่ ภาคกลาง พบเครื่องมือหินกะเทาะ เช่น ขวานหินกะเทาะ กำไลหิน ที่บ้านหนองเปกล้า จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๒ ยุคโลหะ คือ การจำแนกสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มนุษย์รู้จักนำโลหะบางชนิด ได้แก่ ทองแดง สำริด และเหล็กมาทำเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องประดับ

ยุคสำริด (๔,๐๐๐-๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว) เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์รู้จักใช้โลหะสำริด (ทองแดงผสมดีบุก) ทำเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องประดับ อาศัยรวมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น รู้จักปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์

ยุคเหล็ก (๒,๕๐๐-๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว) เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์รู้จักนำเหล็กมาทำเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งมีคุณภาพดี แข็งแกร่งกว่าสำริด มีการติดต่อค้าขายระหว่างชุมชน ดำรงชีวิตด้วยการเกษตรกรรม

ที่มา : www.thaigoodview.com

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากอินเดียและจีน

อารยธรรมอินเดีย มีอิทธิพลต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ คือ

ลักษณะการปกครอง สมัยก่อนไทยรับเอาความเชื่อตามหลักศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งถือว่า พระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพ มีพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองแผ่นดินเพียงผู้เดียว มีการจัดลำดับชนชั้นตามศักดิ์นาคล้ายคลึงกับการแบ่งวรรณะในอินเดีย ต่อมาไทยรับเอาความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ามา ได้รับเอาหลักทศพิธราชธรรมมาใช้เพื่อไว้เป็นหลักธรรมสำหรับนักปกครอง ทางด้านกฎหมายและการตัดสินความ ไทยรับเอาหลักกฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์จากอินเดียมาพิจารณาความอยู่ช่วงหนึ่ง จนกระทั่งปัจจุบันปรับใช้เป็นกฎหมายแบบใหม่ที่ใช้ในปัจจุบัน

ศาสนาและพิธีกรรม ไทยรับเอาความเชื่อทางศาสนาจากอินเดียมาปรับใช้ พระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ด้านพิธีกรรมมักเป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา หรืออาจผสมผสานระหว่างพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ ด้านพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์มาใช้เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา การอุปสมบท การบูชาเทพเจ้า เช่น พระพรหม พระพิฆเนศ ประเพณีลอยกระทง

อารยธรรมจีน จีนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อิทธิพลจากอารยธรรมจีนได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย จากการค้าขายระหว่างประเทศ และมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน สรุปได้หลายด้านดังนี้ คือ

ด้านระบบเศรษฐกิจ จีนเป็นชาติที่มีความชำนาญด้านการค้าและการเดินเรือ คนไทยจึงเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ เช่น ทำการค้ากับต่างประเทศด้วยเรือสำเภา การเปลี่ยนมาใช้ระบบเงินตราเพื่อเป็นสื่อกลางแทนการแลกเปลี่ยนสินค้าด้วยกัน รวมถึงการรู้จักใช้ระบบชั่ง ตวง วัด ในการทำการค้า

ด้านศิลปกรรมต่างๆ ศิลปกรรมของจีนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แพร่หลายและมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมหลายอย่างของไทย เช่น การสร้างสถาปัตยกรรมที่มีการผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบจีน ศิลปะการสร้างงานจิตรกรรมด้วยพู่กันจีน การทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นแบบอย่างให้กับเครื่องสังคโลกในสมัยสุโขทัย เครื่องดนตรีไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากเครื่องดนตรีจีน เช่น ปี่ กลอง ชิม เป็นต้น

ด้านความเชื่อและพิธีกรรม เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาในไทยได้นำความเชื่อและพิธีกรรมของตนมาถือปฏิบัติด้วย ความเชื่อและพิธีกรรมที่พบได้ในไทย เช่น การไหว้เจ้า พิธีเซ็งเม้ง การทำเซียดเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี การกินเจ การจุดประทัดในเทศกาลต่างๆ

เรื่อง ลักษณะทั่วไป ของประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคหนึ่งทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ระหว่างประเทศจีนและประเทศอินเดียทำเลที่ตั้งและอาณาเขต

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ทางซีกโลกตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย โดยทิศเหนือติดประเทศจีน ทิศตะวันออกติดมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศใต้ติดมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันตกติดประเทศอินเดียและบังคลาเทศ ประกอบด้วยดินแดน ๒ ส่วน คือ

๑. แผ่นดินใหญ่หรือคาบสมุทรอินโดจีน ได้แก่ เมียนมาร์ ลาว ไทย กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย ตะวันตก

๒. ดินแดนที่เป็นเกาะหรือหมู่เกาะ ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ตะวันออกติมอร์เลสเต ลักษณะภูมิประเทศ จำแนกได้ดังนี้

๒.๑ บริเวณทิวเขาและที่ลาดเชิงเขา มีลักษณะการวางตัว ๓ รูปแบบใหญ่ คือ วางตัวในแนวทิศเหนือใต้ เช่น ทิวเขาด้านตะวันตกและตอนกลางของภูมิภาค คือ เมียนมาร์ และทิศตะวันตกกับภาคเหนือของประเทศไทยและลาว ส่วนด้านตะวันออกของภูมิภาคจะมีการวางตัวในแนวตะวันออก-ตะวันตก

๒.๒ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ เป็นพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบที่เกิดจากการทับถมของตะกอนจากแม่น้ำ พบอยู่สองฝั่งของแม่น้ำ หากแม่น้ำมีขนาดเล็กจะพบพื้นที่ราบมีขนาดเล็กบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเป็นแหล่งที่ตั้งของชุมชนและเป็นแหล่งการเกษตรที่สำคัญของภูมิภาค

๒.๓ บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเล บริเวณนี้ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ ลักษณะ ดังนี้

๒.๓.๑ พื้นที่ลักษณะที่หนึ่ง คือ บริเวณที่เป็นหาดทรายที่เกิดจากการทับถมของทรายจากการกระทำของคลื่นในทะเล

๒.๓.๒ พื้นที่ลักษณะที่สอง คือ บริเวณพื้นที่ที่เป็นดินเลน มักจะพบป่าไม้ธรรมชาติ เช่น ป่าโกงกาง ป่าจาก ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศเป็นอย่างยิ่ง

๒.๓.๓ พื้นที่ลักษณะที่สาม คือ พื้นที่ที่อยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลที่เป็นหาดทรายหรือหาดเลนเข้าไปในแผ่นดิน เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบลอนลาดที่เกิดจากการทับถมของทรายหรือเกิดจากการผุพังของหินจนกลายเป็นที่ดอน บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลพบได้ทั่วไปในประเทศที่มีอาณาเขตติดทะเล

๒.๔ บริเวณหมู่เกาะ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยเกาะขนาดใหญ่และขนาดเล็กมากมาย ประเทศที่มีหมู่เกาะจำนวนมาก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย มีเกาะมากกว่า ๑๓,๐๐๐ เกาะ ประเทศฟิลิปปินส์มีเกาะประมาณ ๗,๐๐๐ เกาะ

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำแนกได้ดังนี้

๑. ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้นหรือเขตร้อน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ มีสภาพภูมิอากาศชุ่มชื้นในฤดูฝน และแห้งแล้งในฤดูแล้งอย่างชัดเจน และมีฝนตกชุ่มชื้นเกือบตลอดทั้งปี เนื่องจากภูมิภาคนี้ตั้งอยู่ในบริเวณเส้นศูนย์สูตร ดังนั้น จึงมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายวันหรือรายเดือนสูงสม่ำเสมอเกือบตลอดทั้งปี

๒. ลักษณะพืชพรรณธรรมชาติ เนื่องจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้น อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้และทุ่งหญ้านานาชนิด แต่ในปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ได้ลดลงอย่างรวดเร็ว เช่น ประเทศไทย ป่าไม้ที่พบในภูมิภาคนี้ มีดังนี้

๒.๑ ป่าดิบ บริเวณที่พบมาก ได้แก่ บริเวณใกล้เขตศูนย์สูตร เช่น ภาคใต้ของประเทศไทย มาเลเซีย หมู่เกาะอินโดนีเซีย และภาคใต้ของฟิลิปปินส์

๒.๒ ป่าไม้ผลัดใบหรือป่าเบญจพรรณ พบมากในเขตที่มีอากาศสลับระหว่าง ความชุ่มชื้นและความแห้งแล้งชัดเจน พบทางตอนบนของภูมิภาคในเขตประเทศเมียนมาร์ ไทย ลาว

๒.๓ ป่าสน พบมากบริเวณทิวเขาสูง โดยเฉพาะป่าสนสองใบและป่าสนสามใบ ป่าสน แหล่งไม้พื้นที่สำคัญของชาวเขา

๒.๔ ป่าหาดทรายชายทะเล พบได้ทั่วไปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในบริเวณที่ติดต่อกับทะเลของทุกประเทศ

๒.๕ ป่าปลูก เป็นป่าที่ปลูกขึ้นเพื่อทดแทนพื้นที่ป่าไม้ที่สูญเสียไป เพื่อรักษาสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่มา : www.thaigoodview.com

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๙ - ๑๐ ดีมาก
- ๗ - ๘ ดี
- ๕ - ๖ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. มีวินัย	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๒. ใฝ่เรียนรู้	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๓. ความรับผิดชอบ	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน
ระดับคะแนน		๓		๓		๓	
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา แต่งกายเหมาะสม รักษาระเบียบวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่งกายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย
๒. ใฝ่เรียนรู้	ศึกษาเอกสารและสอบถามเพื่อน ปรึกษาครูและฝึกปฏิบัติได้ ถูกต้องพร้อมทั้งมีความใฝ่รู้ ใฝ่ เรียน	ศึกษาเอกสารและ สอบถามเพื่อน ปรึกษา ครูและฝึกปฏิบัติได้ ถูกต้อง	ศึกษาเอกสารและ สอบถามเพื่อน
๓. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบต่อ งานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบต่องานแต่ ต้องคอยเตือน ในการปฏิบัติ

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนที่ ๒ ชื่อแผน พัฒนาการของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

เมืองและแคว้นโบราณในดินแดนไทย ได้แก่ แคว้นทวารวดี แคว้นละโว้ แคว้นลังกาสุกะ แคว้นศรีวิชัย แคว้นตามพรลิงค์ แคว้นโคตรบูร แคว้นศรีอยุธยา ได้พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ผสมผสาน และเปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาการของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนทักทายด้วยภาษาจีน และเล่นตอบปริศนาคำทาย เกี่ยวกับชื่อเมืองประวัติศาสตร์ กิจกรรมรวมชั้น : ดูแผนภาพแสดง เกี่ยวกับเมือง แคว้น หรืออาณาจักรโบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศีรษะภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน	กิจกรรมรวมชั้น : จัดกลุ่มคณะชั้น ป.๔-๖ ตามความเหมาะสม ศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับเมือง แคว้นโบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศีรษะภาพสังคมวัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน ทำใบงานที่ ๑๑ ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเมือง แคว้น หรืออาณาจักรโบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศีรษะภาพสังคมวัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน บันทึกเป็นผังความคิด (Mind Mapping) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชั้นเรียน	
ขั้นสอน	ทำใบงานที่ ๑๒ เขียนชื่อเมืองแคว้นโบราณ ในดินแดนไทย	ทำใบงานที่ ๑๓ อธิพุดอารยธรรมอินเดีย และจีน (ด้านด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย)	ทำใบงานที่ ๑๔ สภาพสังคมและวัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมสนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ แคว้น หรืออาณาจักรโบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศีรษะภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน		
วัดและประเมินผล	ประเมินการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ / ตรวจผลงาน		

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมือง แคว้น อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย - อิทธิพลอารยธรรมของอินเดียในด้านการใช้ภาษาและการแต่งกาย - สภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทย - การเขียนสรุปความ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูที่ทายักเรียนด้วยภาษาจีนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเล่นปริศนาคำทายกับนักเรียนเกี่ยวกับชื่อเมือง และแคว้นต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ อารยธรรมของอินเดียและจีน ด้านอาหาร การแต่งกาย ครูและนักเรียนร่วมสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชื่อเมืองต่างๆ ของไทย <p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูให้นักเรียนจับกลุ่มคละชั้น ป.๔-๖ ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับเมือง แคว้น หรืออาณาจักรโบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศึกษาสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน นักเรียนช่วยกันสรุปและเขียนออกมาในรูปแบบ Mind Mapping (ใบงานที่ ๑๑) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ ผลงานหน้าชั้นครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนชั้น ป.๔-๖ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ ๑๒ - ๑๔ ป.๔ ใบงานที่ ๑๒ ตอบคำถามในช่องว่าง <p>เมื่อและแคว้นโบราณในดินแดนไทย ป.๕ ใบงานที่ ๑๓ เลือกคำหรือประโยคที่เป็นอิทธิพลจากจีนและอินเดีย ป.๖ ใบงานที่ ๑๔ ตอบคำถามสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ขั้นสรุปกิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูผู้ผลงานนักเรียนจากการทำใบงาน ข้อ ๖ ชั้นและ ๑ ชั้นงาน แสดงความคิดเห็น ตอบคำถามตามกิจกรรมตามใบงาน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเมือง แคว้น หรืออาณาจักรโบราณในดินแดนไทย อิทธิพลอารยธรรมอินเดียและจีนด้านภาษาอาหารและการแต่งกาย สภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อนักเรียนเข้าใจให้นักเรียนบันทึกสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ที่เรียนมาลงในสมุดบันทึก 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - ใบงาน - ห้องสมุดโรงเรียน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาใบความรู้ - ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน ประเมินทักษะ จากการสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ และใบงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจผลงาน สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ใบงาน แบบประเมินผลงาน แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> รวบรวมข้อมูลและบอกชื่อเมือง แคว้น อาณาจักรที่มีในไทยได้ อธิบายอิทธิพลอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย อธิบายสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> การพูดอธิบาย การสืบค้นข้อมูล การเขียนสรุปความ ทักษะกระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ความมีวินัย ไม่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ 			

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา เมือง แคว้น หรืออาณาจักร โบราณในดินแดนไทย อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม ด้านอาหารและการแต่งกาย ศึกษาสภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเขียนเป็นผังความคิดแล้วนำเสนอหน้าชั้น ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. เมือง แคว้น โบราณในภาคเหนือ ใต้ของไทย
๒. เมือง แคว้น โบราณในภาคกลาง, ตะวันออกเฉียงเหนือของไทย
๓. อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านการใช้ภาษา วรรณกรรม
๔. อารยธรรมอินเดียและจีน ด้านอาหาร การแต่งกาย
๕. สภาพสังคมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง เมืองและแคว้นโบราณในดินแดนไทย

คำชี้แจง นักเรียนเติมชื่อเมืองโบราณในดินแดนไทย ต่อไปนี้

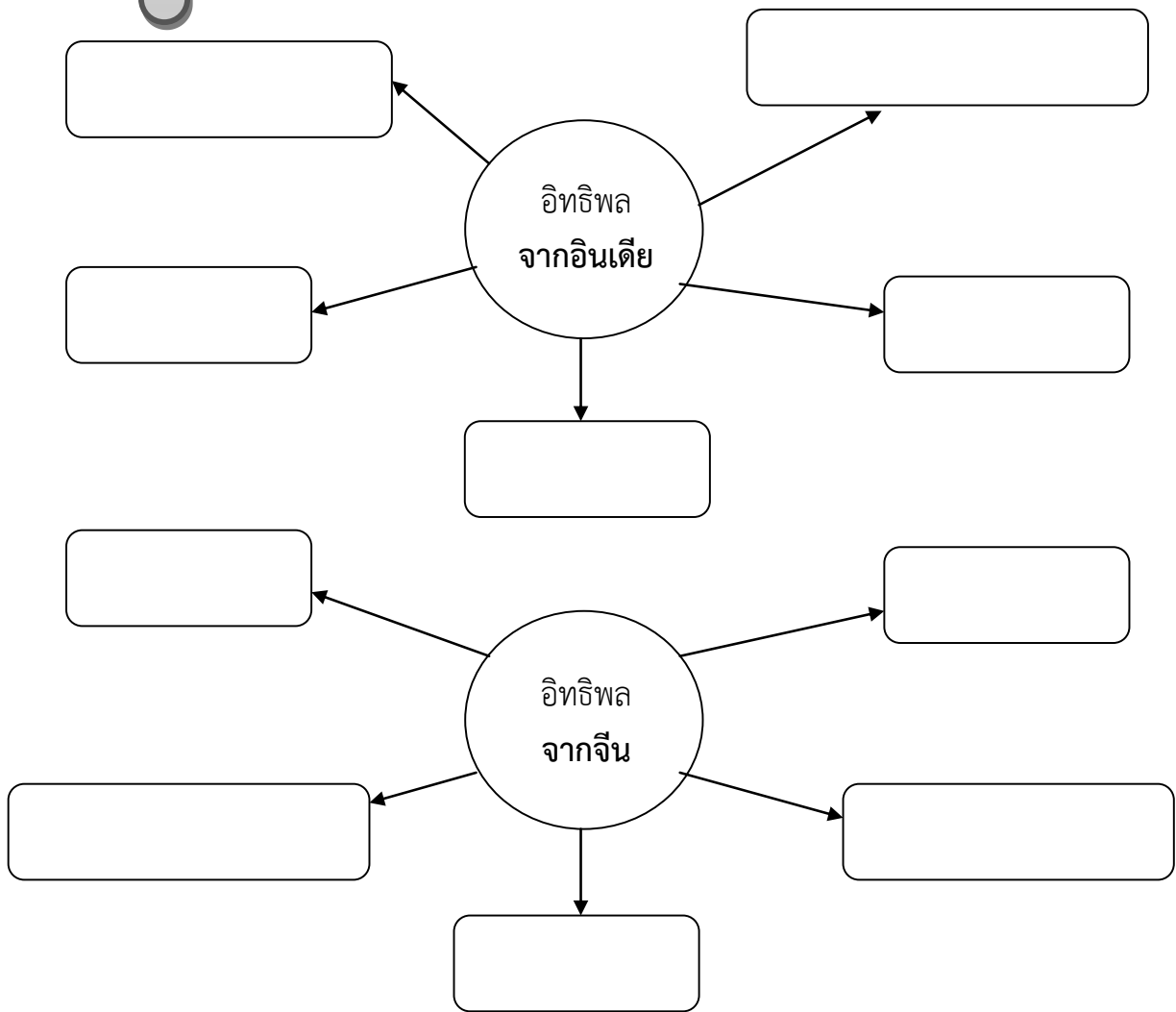
๑. เมืองโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ .....
.....
.....
๒. เมืองโบราณในภาคกลาง ได้แก่ .....
.....
.....
๓. เมืองโบราณในภาคใต้ ได้แก่ .....
.....
.....
๔. เมืองโบราณในภาคเหนือ ได้แก่ .....
.....
.....
๕. แคว้นโบราณในดินแดนไทย ได้แก่ .....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนเติมคำหรือประโยคต่อไปนี ลงในผังความคิดให้ถูกต้องสัมพันธ์กัน
พร้อมกับระบายสีผังความคิดให้สวยงาม

เทศกาลกินเจ ก๋วยเตี๋ยว รามเกียรติ์ ข้าวหมกไก่ โรตีสาน
วรรณกรรมเรื่อง สามก๊ก นุ่งกางเกงขาก๊วย การแสดงโขน
ภาษาบาลีและสันสกฤตในบทสวดมนต์ ซาลาเปา

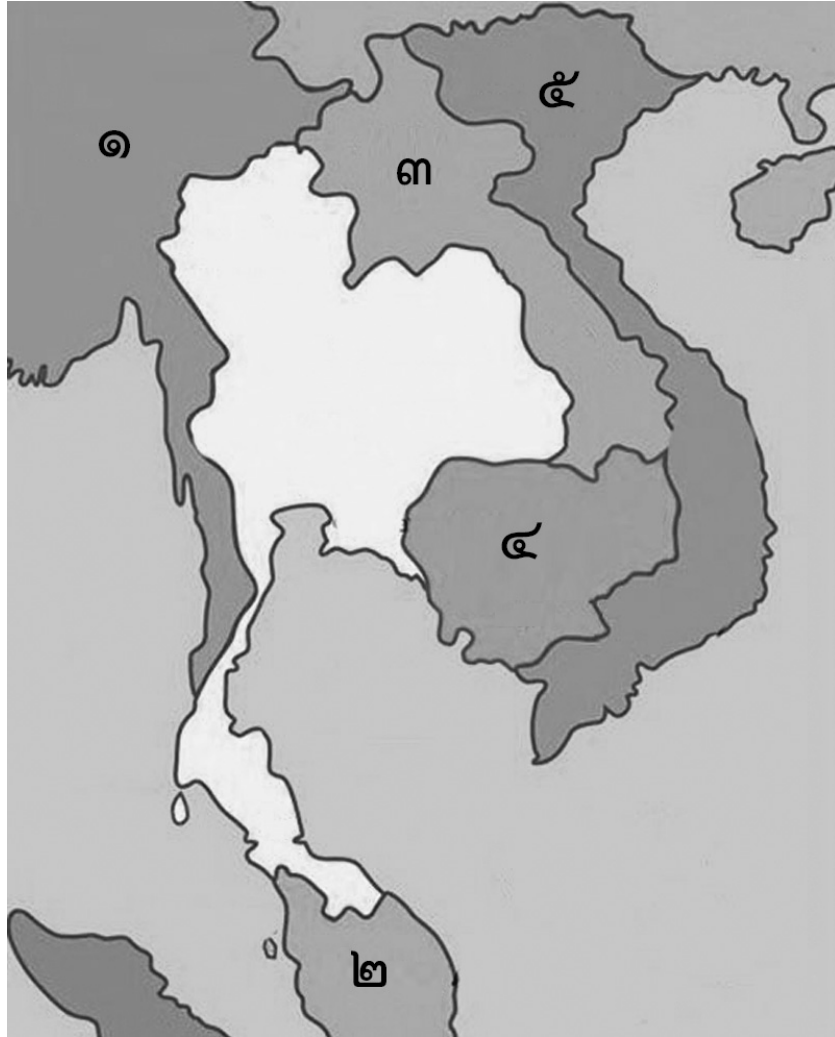

ใบงานที่ ๐๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ประเทศเพื่อนบ้านที่มีความแตกต่าง ทางด้านเชื้อชาติของประชากรมากที่สุด คือ ประเทศ.....
๒. ประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่มีภาษาใช้ ต้องใช้ภาษาอื่นแทน คือ .....
๓. ประเทศเพื่อนบ้านของเราที่นับถือศาสนาพุทธ ได้แก่ .....
๔. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่นับถือศาสนาคริสต์ คือ .....
๕. ประเทศที่ใช้ภาษามาเลย์ในการติดต่อสื่อสารกัน คือ.....
๖. ประเทศที่กล่าวทักทายกัน ด้วยคำว่า ซาลามัด ดาตัง คือ.....
๗. วัฒนธรรมของจีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะเป็นวัฒนธรรมด้าน .....
๘. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ใช้ภาษา.....เป็นภาษากลาง ในการติดต่อสื่อสารกัน
๙. ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับวัฒนธรรมมาจากประเทศ.....มากที่สุด
๑๐. ประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับกับประเทศไทย ได้แก่.....

ตอนที่ ๒ นักเรียนเขียนชื่อประเทศเพื่อนบ้าน ลงในแผนที่ ให้ตรงกับประเทศนั้นๆ พร้อมระบายสีขอบเขตของแต่ละประเทศ โดยให้ระบายสีประเทศไทยด้วยสีเขียว

หมายเลข ๑ หมายถึง .....

หมายเลข ๒ หมายถึง .....

หมายเลข ๓ หมายถึง .....

หมายเลข ๔ หมายถึง .....

หมายเลข ๕ หมายถึง .....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ป.๔

เมืองและแคว้นโบราณในดินแดนไทย ได้แก่

ในดินแดนไทยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา มีชุมชนต่าง ๆ ได้พัฒนาเป็นเมือง และเมืองบางเมืองพัฒนาขึ้นเป็นแคว้น

เมืองโบราณในดินแดนไทย

เมืองโบราณในดินแดนไทย ประกอบด้วยเมืองสำคัญในภาคต่าง ๆ ดังนี้

เมืองโบราณทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเมืองสำคัญได้แก่ เมืองฟ้าแดดสงยาง เมืองจำปาศรี เมืองเสมา และเมืองพิมาย

เมืองโบราณทางภาคกลาง มีเมืองที่สำคัญได้แก่ เมืองนครชัยศรี เมืองอู่ทอง เมืองคูบัว เมืองละโว้ และเมืองศรีเทพ

เมืองโบราณทางภาคเหนือ มีเมืองที่สำคัญได้แก่ เมืองหริภุญชัย เมืองเชียงใหม่ และเมืองเวียงท่ากาน

เมืองโบราณทางภาคใต้ มีเมืองที่สำคัญได้แก่ เมืองเวียงสระสุราษฎร์ธานี เมืองยะรัง ปัตตานี เมืองนครศรีธรรมราชทุ่งตึก พังงา และคลองท่อม กระบี่

แคว้นโบราณในดินแดนไทย

๑. แคว้นทวารวดี (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖) แคว้นทวารวดีเกิดจากการรวมกลุ่มของเมืองที่ตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างทางด้านตะวันตก ได้แก่ เมืองอู่ทอง เมืองคูบัว เมืองนครชัยศรี (นครปฐมเดิม) และเมืองศรีเทพ เมืองเหล่านี้ต่างมีแม่น้ำไหลผ่านทำให้สามารถติดต่อกับเมืองต่าง ๆ ได้สะดวก

หลักฐานที่แสดงถึงความเจริญของแคว้นทวารวดี เช่น ธรรมจักรศิลาที่บึงหวด พระพุทธรูปที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่สำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นต้น

๒. แคว้นละโว้ (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๘) แคว้นละโว้เกิดจากการรวมกลุ่มของเมืองในบริเวณลุ่มแม่น้ำ ลพบุรี ป่าสัก และปางประกง โดยมีเมืองละโว้เป็นศูนย์กลางของแคว้น

การตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำทำให้ละโว้สามารถติดต่อกับเมืองและเมืองท่าต่างๆ หลักฐานที่แสดงถึงความเจริญของแคว้นละโว้ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น เทวรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ แสดงถึงความเชื่อจาก ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา

๓. แคว้นลังกาสุกะ (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๔) เกิดจากการรวมตัวกันในบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ศูนย์กลางอยู่ที่ปัตตานี หลักฐานที่แสดงถึงความเจริญ ได้แก่ เอกสารพื้นเมือง เอกสารจีนที่บันทึกโดยนักการทูต และมีโบราณวัตถุ เช่น เทวรูป สลูปจำลอง โบราณสถานเมืองยะรัง พบที่จังหวัดปัตตานี

๔. แคว้นศรีวิชัย (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖) เกิดจากการรวมตัวของเมืองทางตอนใต้ มีอาณาเขตครอบคลุมทางตอนใต้ มีการขุดพบโบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น พระบรมธาตุไชยา รูปหล่อสำริดพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

๕. **แคว้นตามพรลิงค์** (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๔- ๑๘) มีศูนย์กลางอยู่บริเวณ จังหวัด นครศรีธรรมราช ในปัจจุบัน เป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมของอินเดียและลังกา หลักฐานที่แสดงความเจริญรุ่งเรือง ได้แก่ จารึกตำนานห้องถิน เอกสารจีน ประติมากรรมศิลปะอินเดียใต้ และโบราณสถานต่าง ๆ

๖. **แคว้นโคตรบูร** (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑- ๑๕) เกิดจากการรวมตัวของเมืองบริเวณสองฝั่ง แม่น้ำโขงตอนกลาง ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครพนม ในปัจจุบัน พบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญสิ่งสำคัญ ได้แก่ พระธาตุพนม ที่มีอายุเก่าแก่นับพันปีเป็นที่เคารพบูชาของคนสองฝั่งแม่น้ำโขง

๗. **แคว้นหริภุญชัย** (ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๙) เกิดจากการรวมกลุ่มกันของเมือง ในลุ่มน้ำปิงตอนบน โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่บริเวณของจังหวัดลำพูนในปัจจุบัน และได้มาเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา จะเห็นได้จากวัดสำคัญ เช่น วัดพระธาตุหริภุญชัย วัดจามเทวี (วัดกู่กุด) ความเจริญของแคว้นนี้ได้พัฒนามาเป็น วัฒนธรรมในลุ่มแม่น้ำปิง และลุ่มน้ำวังตอนบน ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น สถาปัตยกรรมล้านนา ความเชื่อตามคติ พุทธศาสนา

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของแคว้นโบราณ ได้พัฒนาต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ผสมผสานและ เปลี่ยนแปลง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

ที่มา : www.thaigoodview.com

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ป.๕

อารยธรรมอินเดีย

ด้านการใช้ภาษาและวรรณกรรม ภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ พบว่ามีการใช้คำที่มาจากภาษาบาลี และภาษาสันสกฤตซึ่งได้รับอิทธิพลจากอินเดีย เช่น คำว่า สัจจะ อัคคีภัย อธิษฐาน ทรราช กริธา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบภาษาบาลีและสันสกฤตในบทสวดมนต์อีกด้วย ในส่วนของวรรณกรรมนั้น วรรณกรรมอินเดียที่เป็นที่รู้จักของคนไทย คือ รามายณะรามเกียรติ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมไทยหลายด้านการแสดงโขน งานจิตรกรรม เป็นต้น

ด้านอาหาร อาหารอินเดียนั้นประกอบไปด้วยเครื่องเทศหลายชนิด เช่น พริกไทย ยี่หระ อบเชย กานพลู เป็นต้นรสชาติจึงค่อนข้างร้อนแรง อาหารที่ได้รับอิทธิพลและพบเห็นได้ในปัจจุบัน เช่น แกงมัสมั่น ข้าวหมกไก่ โรตีสี มะตะบะ เป็นต้น โดยเฉพาะแกงมัสมั่นนั้น ได้ถูกกล่าวถึงในบทพระราชนิพนธ์ กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยรัชกาลที่ ๒ ตอนหนึ่งว่า “มัสมั่นแกงแก้วตา หอมยี่หระรสร้อนแรง ชายใดได้กลิ่นแกง แรงอยากไห้ไฝ่ฝันหา”

อารยธรรมจีน

ด้านการใช้ภาษาและวรรณกรรม ภาษาที่พบเห็นในสังคมไทยนั้นมีลักษณะเป็นการยืมใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย เช่น คำว่า แก้ว อี้ โต๊ะ ก๋วยเตี๋ยว หัวไชเท้า ส่วนวรรณกรรมจีนที่สำคัญที่คนไทยรู้จักดี คือ สามก๊ก

ด้านอาหารและการแต่งกาย เอกลักษณ์การแต่งกายของชาวจีนที่พบเห็นในสังคมไทย เช่น การสวมเสื้อ กุยเฮง เป็นเสื้อแบบผ่าอกติดกระดุม การนุ่งกางเกงขาก๊วย อาหารที่เป็นที่นิยมและพบเห็นได้บ่อยครั้ง เช่น อาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว ซาลาเปา

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างก็ได้รับเอาอิทธิพลอารยธรรมจากทั้งอินเดียและจีน นำมาปรับใช้ เช่น

กัมพูชา รับเอาความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์ ฮินดูของอินเดียมาใช้ เห็นได้จากการสร้างปราสาทและ เทวาลัยสำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

เวียดนามและสิงคโปร์ รับเอาอิทธิพลอารยธรรมของจีนมาใช้หลายอย่าง ทั้งทางด้านอารยธรรม วัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอารยธรรมอันเข้มแข็งของอินเดียและจีน

สภาพสังคมของประเทศเพื่อนบ้าน

สภาพสังคมของประเทศเพื่อนบ้านของไทย มีดังนี้

๑. **ด้านเชื้อชาติ** ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยเชื้อชาติต่าง ๆ หลากหลาย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีประชาชนอพยพเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวจีนที่ย้ายมาอยู่อาศัยในภูมิภาคนี้มากที่สุด ทำให้เกิดการผสมผสานด้านเชื้อชาติ ประชากรส่วนใหญ่จัดเป็นชนเผ่ามองโกลอยด์ มีผิวสีเหลือง ผมสีดำ เป็นต้น

- ประเทศที่เป็นหมู่เกาะทางตอนใต้ของไทยจะมีชาวพื้นเมืองเรียกว่า ชนเผ่ามาเลย์
- ประเทศเมียนมามีพื้นที่เป็นภูเขาสูงจำนวนมาก และมีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติของประชากรมากที่สุด เช่น ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น มอญ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง แม้ว อีก้อ

๒. **ด้านภาษา** ภาษาที่ใช้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายในด้านภาษามากที่สุดในโลก โดยในแต่ละประเทศจะมีภาษาประจำชาติของตน และใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกัน ส่วนประชาชนในประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามก็จะใช้ภาษาอาหรับในการติดต่อสื่อสารกัน

ภาษาทางการของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ มีดังนี้

ไทย	ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกัน
มาเลเซีย	ใช้ภาษามาเลย์ในการติดต่อสื่อสารกัน
อินโดนีเซีย	ใช้ภาษาอินโดนีเซียในการติดต่อสื่อสารกัน
ฟิลิปปินส์	ใช้ภาษาตากาล็อกในการติดต่อสื่อสารกัน
ลาว	ใช้ภาษาลาวในการติดต่อสื่อสารกัน
บรูไน	ใช้ภาษามาเลย์ในการติดต่อสื่อสารกัน
เมียนมาร์	ใช้ภาษาพม่าในการติดต่อสื่อสารกัน
สิงคโปร์	ใช้ภาษาอังกฤษ จีน ในการติดต่อสื่อสารกัน
กัมพูชา	ใช้ภาษาเขมรในการติดต่อสื่อสารกัน
ติมอร์-เลสเต	ใช้ภาษามาเลย์ในการติดต่อสื่อสารกัน
เวียดนาม	ใช้ภาษาเวียดนามในการติดต่อสื่อสารกัน

๓. **ด้านศาสนา** การนับถือศาสนาของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ มีดังนี้

- ๓.๑ ศาสนาพุทธ นับถือมากในไทย เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม กัมพูชา
- ๓.๒ ศาสนาอิสลาม นับถือมากในอินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน ติมอร์-เลสเต
- ๓.๓ ศาสนาคริสต์ นับถือมากในฟิลิปปินส์
- ๓.๔ ลัทธิขงจื้อ นับถือมากในสิงคโปร์ เวียดนาม

๔. **ด้านการแต่งกาย** การแต่งกายของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีความแตกต่างกันไปในแต่ละชาติ เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอารยธรรมที่เก่าแก่การแต่งกายจึงเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งมีความสวยงามแตกต่างกันไป

สภาพวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน

ในอดีตประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับวัฒนธรรมมาจากประเทศอินเดียมากที่สุด รองลงมา คือ ประเทศจีน โดยวัฒนธรรมที่รับมาจากอินเดีย เช่น ความเชื่อทางศาสนา รูปแบบการปกครอง กฎหมาย ฯลฯ และวัฒนธรรมที่รับมาจากจีนจะเป็นวัฒนธรรมทางการค้า และการเมืองมากที่สุด

๑. วัฒนธรรมของอินเดียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น

๑.๑ ด้านความเชื่อทางศาสนา เป็นความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ความเชื่อของพระพุทธศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลค่อนข้างมากต่อวิถีชีวิตของประชาชน

๑.๒ ด้านรูปแบบการปกครอง ได้แก่ การปกครองแบบสมมติเทพที่ยกย่องพระมหากษัตริย์เป็นเทพเจ้าสูงสุดในแผ่นดิน

๑.๓ ด้านกฎหมาย เป็นการนำหลักคำสอนในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของอินเดียมาปรับใช้เป็นหลักกฎหมายของประเทศตน

๒. วัฒนธรรมของจีนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะเป็นทางการค้าและการเมือง การปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการค้า ซึ่งจีนเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่และเป็นศูนย์กลางของโลก หากชาติใดต้องการที่จะทำการค้าด้วย จะต้องส่งเครื่องบรรณาการมาถวายพระมหากษัตริย์ของจีนก่อน เรียกว่าเป็นรัฐบรรณาการ โดยจีนมีความเชี่ยวชาญในการเดินเรือ การค้าขาย ระบบเงินตรา เป็นต้น

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๙ - ๑๐ ดีมาก
- ๗ - ๘ ดี
- ๕ - ๖ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
	๓	๒	๑
นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง			
การนำเสนอมีความน่าสนใจ			
ความเหมาะสมกับเวลา			
ความกล้าแสดงออก			
บุคลิกภาพน้ำเสียงเหมาะสม			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	หมายถึง ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. มีวินัย	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๒. ใฝ่เรียนรู้	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน	๓. ความรับผิดชอบ	ผลการประเมิน ✓ ผ่าน × ไม่ผ่าน
ระดับคะแนน		๓		๓		๓	
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่ง กายเหมาะสมรักษาระเบียบ วินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลาแต่ง กายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย
๒. ใฝ่เรียนรู้	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน ครูและฝึกปฏิบัติ ได้ถูกต้องพร้อมทั้งมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน ครูและฝึก ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ศึกษาเอกสารและ สอบถามเพื่อน
๓. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติการับผิดชอบ งานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานแต่ ต้องคอยเตือน ในการปฏิบัติงาน

ปริศนาคำทาย

ตัวอย่างปริศนาคำทาย

๑. พระธาตุพนมล้ำค่า วัฒนธรรมหลากหลาย เรณูภูไท เรือไฟโสภา
งามตาฝั่งโขง เป็นคำขวัญจังหวัดใดเอ๋ย
๒. เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม
สูงล้ำประวัติศาสตร์แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง
หมายถึง จังหวัดใด
๓. คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่
ตื่นใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนิน เพชรินค้างคาวร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี
เป็นคำขวัญของจังหวัดใด
๔. เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน
เป็นคำขวัญจังหวัดใด

คำตอบ ๑. นครพนม

๒. สุพรรณบุรี

๓. ราชบุรี

๔. นครราชสีมา

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนที่ ๓ ชื่อแผน การดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ เวลา ๒ ชั่วโมง

.....

๑. สาระสำคัญของแผน

การตั้งถิ่นฐาน และการดำเนินชีวิตของคนไทยสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา อารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา ด้านการใช้ภาษา อาหาร การแต่งกาย เศรษฐกิจ และการปกครอง

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคสมัยประวัติศาสตร์
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลงอยุธยาเรลิก สนทนาซักถามเกี่ยวกับเนื้อเพลงบอกให้ทราบชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์อยุธยา อย่างไรบ้าง		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : ดูภาพโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่เป็นหลักฐานแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย และสมัยอยุธยา กิจกรรมแต่ละชั้น : ๑. ๔- ๖ ตามความเหมาะสม ศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับ การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตของมนุษย์สุโขทัย และสมัยอยุธยา ศึกษาอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ด้านการใช้ภาษา ด้านอาหารและการแต่งกาย ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ของประเทศไทยเพื่อนบ้าน ช่วยกันทำใบงานที่ ๐๑ โดยใช้รูปแบบการเขียนเรื่องประกอบภาพนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชั้นเรียน รวบรวมผลงานจัดทำเป็นหนังสือภาพ “การดำเนินชีวิตของมนุษย์ สมัยประวัติศาสตร์”		
	กิจกรรมเดี่ยว : ทำใบงานที่ ๐๒ เต็มคำตอบที่เกี่ยวข้องกับเมือง และแคว้นโบราณในดินแดนไทย	ทำใบงานที่ ๐๓ อธิพลอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ด้านการใช้ภาษา ด้านอาหาร และการแต่งกาย	ทำใบงานที่ ๐๔ สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของ ประเทศเพื่อนบ้าน
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียนร่วมสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็น และสรุปบทเรียน		
วัดและประเมินผล	ประเมินการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ / ตรวจผลงาน		

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคสมัยประวัติศาสตร์
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิต ของคนสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา - อิทธิพลอารยธรรมของต่างชาติ ต่อสังคมไทย <p>สภาพเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองของประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอ่านจับใจความสำคัญ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูทักทายนักเรียน และร่วมกันร้องเพลงอยุธยาวิถี สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ เนื้อเพลง ว่าอยุธยาวิถี มีความสำคัญอย่างไร พร้อมกับดูภาพโบราณสถาน โบราณวัตถุ สมัยอยุธยาและสมัยสุโขทัย <p>ขั้นตอน กิจกรรมกลุ่มย่อยอิสระ</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแบ่งกลุ่มละชั้น ๒-๔-๖ ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับที่ตั้งถิ่นฐานการดำเนินชีวิตของคนสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา ศึกษาอารยธรรมของต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ด้านภาษา การแต่งกาย อาหาร และศึกษาเรื่องเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนสรุป ตามใบงานที่ ๑๑ ใช้รูปแบบ การเขียนเรื่องประกอบภาพกลุ่มละ ๑ เรื่อง โดยการจับสลากหัวข้อเรื่อง ได้แก่ การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสุโขทัย การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสมัยอยุธยา อารยธรรมต่างชาติ (ตะวันออก) ด้านการใช้ภาษา อาหาร การแต่งกาย เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน (ควรใช้กระดาษวาดภาพหรือกระดาษ ๑๐๐ ปอนด์) ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับ อารยธรรมตะวันตก และอารยธรรมตะวันออก นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ ผลงานหน้าชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นำเสนอ ครูและนักเรียนร่วมกันรวบรวมผลงานตามข้อ ๔ ของแต่ละกลุ่ม จัดทำเป็นหนังสือภาพ <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนชั้น ๒-๔-๖ ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ ๑๒ - ๑๔ ๒-๔-๖ ๑๒ เดิมคำตอบเกี่ยวกับเมือง และนครวัดโบราณในไทย ๒-๔-๖ ใบงานที่ ๑๓ อิทธิพลจากต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ๒-๖ ใบงานที่ ๑๔ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน (ถ้าเวลาไม่พอให้นักเรียนปฏิบัติเป็นการบ้าน) <p>ขั้นสรุปกิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การตั้งถิ่นฐานการดำเนินชีวิตของคนสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และอารยธรรมของต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ตลอดจนเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน นักเรียนบันทึกสรุปเรื่องราวต่างๆที่เรียนมาลงในสมุดบันทึก
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายการตั้งถิ่นฐานและพัฒนการดำเนินชีวิตของคนยุคสุโขทัย และสมัยอยุธยา อธิบายอิทธิพลอารยธรรมของต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย อธิบายสภาพเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ทักษะการสื่อสาร เขียนสรุปความ ทักษะกระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลง “อยุธยาวิถี” - ใบความรู้ - ใบงาน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาใบความรู้ - ใบงาน <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน ประเมินทักษะ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และใบงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจผลงาน ใบงาน สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบทดสอบก่อนเรียน แบบประเมินผลงาน แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐</p>

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลาก หัวข้อที่ต้องศึกษา โดยเขียนออกมาเป็นผังความคิด แล้วนำเสนอหน้าชั้น ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตของคนสมัยสุโขทัย
๒. การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตของคนสมัยอยุธยา
๓. อารยธรรมต่างชาติ (ตะวันตก) ด้านการใช้ภาษา อาหาร การแต่งกาย
๔. เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน
๕. การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน

รูปแบบการเขียนเรื่องประกอบภาพ

ภาพประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง เมือง และแคว้นโบราณในดินแดนไทย

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเติมคำตอบลงในช่องว่าง ให้ถูกต้องแล้วระบายสีกรอบคำตอบ

๑. กษัตริย์พระองค์แรกของอาณาจักรสุโขทัย คือ

๒. อาชีพหลักของชาวสุโขทัย คือ

๓. สรีดมงคฺ คือ

๔. หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย

๕. สินค้าที่สำคัญของสุโขทัย คือ

๖. ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี คือ

๗. อาชีพหลักของชาวอยุธยา คือ

๘. ประเทศที่เดินทางเข้ามาค้าขายและเผยแพร่ ศาสนาคริสต์ในสมัยอยุธยา คือ

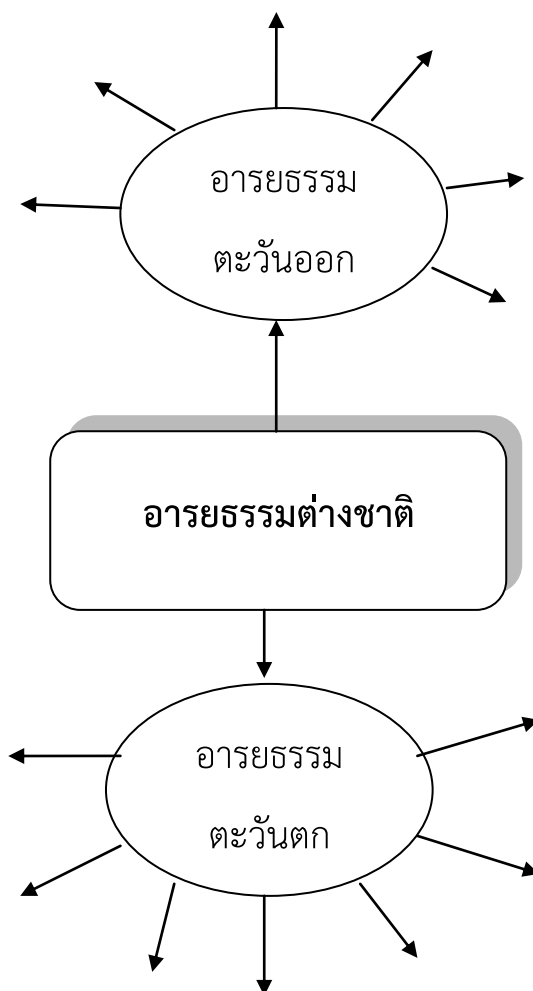
๙. หลักฐานที่สำคัญสมัยอยุธยาได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมเขมร คือ

๑๐. หลักฐานที่ใช้ศึกษาความเชื่อและวิถีชีวิตของคนไทยสมัยอยุธยา คือ

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

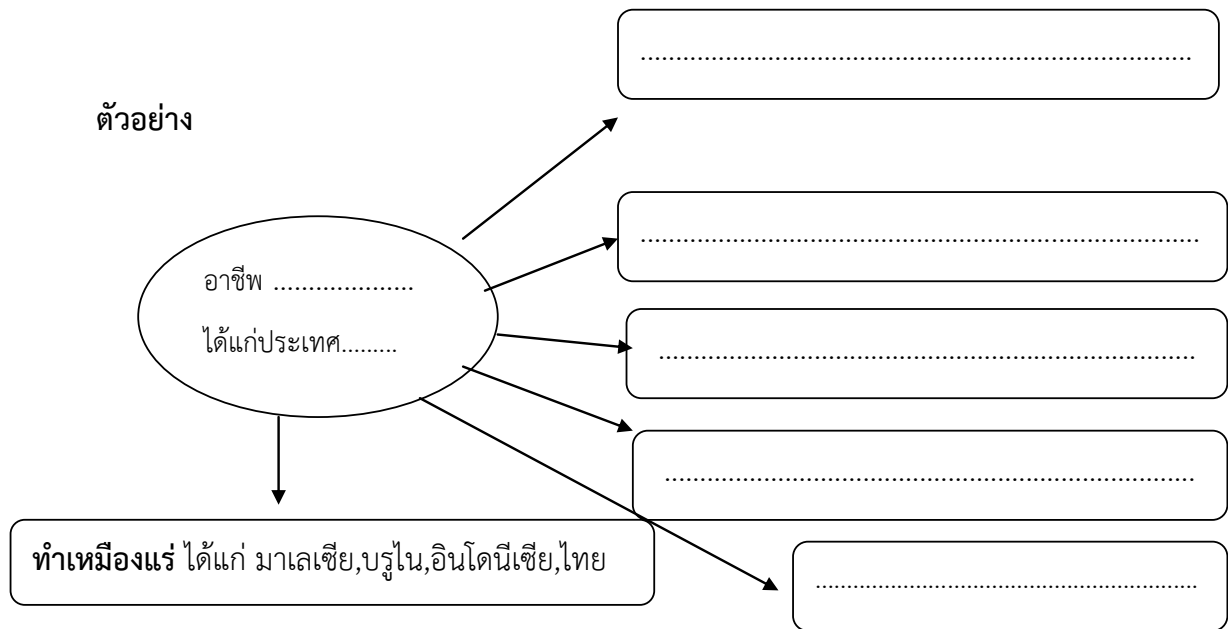
คำชี้แจง นักเรียนเขียนนักเรียนเขียนผังความคิด อารยธรรมต่างชาติในประเทศไทย พร้อมกับตกแต่งผังความคิดให้สวยงาม

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ นักเรียนสรุปเรื่อง เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านว่าประชากรของประเทศ ประกอบอาชีพอะไรบ้าง สรุปในรูปของผังความคิด

ตอนที่ ๒ สรุปเรื่องการเมือง การปกครองของประเทศเพื่อนบ้านว่าแต่ละประเทศเป็นผังความคิด

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัย ก่อตั้งในปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ (ประมาณ พ.ศ. ๑๗๙๒) บริเวณตอนเหนือของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา โดยพ่อขุนบางกลางหาวได้รับการสถาปนาเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรก ทรงพระนามว่า **พ่อขุนศรีอินทราทิตย์** อาณาจักรสุโขทัย มีพระมหากษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น ๙ พระองค์

อาชีพหลักของชาวสุโขทัย คือ เกษตรกรรมซึ่งจำเป็นต้องใช้น้ำในการเพาะปลูก ดังนั้น เพื่อให้มีน้ำเพียงพอ ชาวสุโขทัยจึงสร้างทำนบกั้นน้ำ ที่เรียกว่า สรีดถงค์ (อ่านว่า สะ-หรีด-พง) นอกจากนี้ ชาวสุโขทัยยังรู้จักการทำหัตถกรรม เช่น เครื่องสังคโลก ที่เป็นสินค้าสำคัญของสุโขทัย

หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปารักษ์ พระพุทธรูป เครื่องสังคโลก เป็นต้น

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสมัยอยุธยา

กรุงศรีอยุธยาเป็นอาณาจักรที่มีศูนย์กลางอยู่บริเวณกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ใน พ.ศ. ๑๘๙๓ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี อาณาจักรนี้สืบทอดกันมาเป็นเวลา ๔๑๗ ปี มีพระมหากษัตริย์ปกครอง ๓๓ พระองค์ ในช่วงเวลาดังกล่าวคนไทยได้สร้างสรรค์ความเจริญทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานวัฒนธรรมในเวลาต่อมา

อาชีพหลักของชาวอยุธยา คือ เกษตรกรรมและติดต่อค้าขายกับต่างชาติในสมัยอยุธยาตอนต้นมีการติดต่อค้าขายกับจีน อินเดีย อิหร่าน และอาหรับ แต่ภายหลังชาวยุโรปได้เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขาย และเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางการทูต

หลักฐานที่สำคัญในสมัยอยุธยา เช่น วัดไชยวัฒนาราม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมจากเขมร พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมเปอร์เซีย รวมทั้งภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งนอกจากจะงดงามแล้วยังเป็นหลักฐานให้ทราบถึงความเชื่อและวิถีชีวิตของคนไทยในสมัยอยุธยา

อิทธิพลอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๒ มีชาวตะวันตก ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส เดินทางเข้ามาติดต่อกับค้าขาย และเผยแผ่ศาสนาในดินแดนไทย ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชาติดะวันตก ได้เข้ามาปกครองประเทศต่างๆ ในฐานะอาณานิคม ทั้งนี้เพราะชาวตะวันตกมีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทำให้สามารถเดินทางโดยใช้เรือไปยังดินแดนต่างๆ ได้ ทำให้อารยธรรมตะวันตกแพร่กระจายเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีอิทธิพลในสังคมจนปัจจุบัน

การขยายอิทธิพลของชาติดะวันตกส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ระบบ การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประเทศไทยถึงแม้จะไม่ได้ตกเป็นอาณานิคม แต่เนื่องจากการคุกคามจากชาติดะวันตก ทำให้ปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย โดยการเลียนแบบชาติตะวันตก

วัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย มีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม คนไทย ต้องรู้จักเลือกสรร และปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของชาติ ตัวอย่างอิทธิพลวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในด้านต่างๆ มีดังนี้

ด้านภาษา ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เป็นภาษาที่คนทั่วโลกใช้เป็นภาษาสากล รวมทั้งเป็นภาษาสากลของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น คำบางคำในภาษาอังกฤษ จึงถูกนำมาใช้กับภาษาพื้นเมือง เช่น คอมพิวเตอร์ ซอปปิง ไอศกรีม ฟุตบอล คอนเสิร์ต फिल्म ซอล์ก เป็นต้น คำที่มาจากภาษาจีน เช่น ซีอิ้ว ฉาก๊วย เกี้ยว คำภาษาบาลีสันสกฤต เช่น บาตร ผล เวร จุฬา ครุฑ

ด้านการแต่งกาย การแต่งกายของคนไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น ในอดีต ผู้หญิงไทยนุ่งโจงกระเบน หรือผ้าถุง คาดผ้าแถบ ผู้ชายนุ่งกางเกงขากว้าง คาดเอว ด้วยผ้าขาวม้า เมื่ออารยธรรมตะวันตกเข้ามา ส่งผลให้การแต่งกายของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้หญิงสวมกระโปรงหรือกางเกง ผู้ชายสวมกางเกงแบบชาวตะวันตก การแต่งกายด้วยเสื้อเชิ้ต และกางเกงยีนส์ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาติโปรตุเกส ถ้าไปงานพิธีการ ผู้หญิงสวมถุงน่อง ผู้ชายใส่สูท ผูกเนกไท

ด้านอาหาร อาหารของชาติดะวันตกได้รับความนิยมแพร่หลายในปัจจุบัน อาหารที่คนส่วนใหญ่รับประทาน เช่น พิซซ่า สเต็ก สลัด ขนมปัง สปาเกตตี เป็นต้น การทำขนมหวานประเภททองหยิบ ทองหยอด ขนมหม้อแกง ได้รับการถ่ายทอดมาจากโปรตุเกส ทำให้วิธีการรับประทานอาหาร ภาชนะและเครื่องมือที่ใช้ในการรับประทานอาหารเปลี่ยนแปลงไป เช่น การใช้ช้อนส้อม และมีดตัดชิ้นอาหาร

เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน

เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านของไทย ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับอาชีพเกษตรกรรม ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ ที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรม และประเทศบรูไนที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรม น้ำมัน โดยมีอาชีพที่สำคัญดังนี้

๑. การเพาะปลูก ประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของประชาชน รวมทั้งการเพาะปลูกพืชเมืองร้อนอื่นๆ เช่น กัญชง อ้อย ยางพารา มันสำปะหลัง

๒. ประมง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกที่มีปลาชุกชุม

๓. ป่าไม้ เป็นอาชีพที่สำคัญของประเทศเมียนมาร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เป็นต้น

๔. การทำเหมืองแร่ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากร แร่ธาตุ มากมาย เช่น ดีบุก ซึ่งไทยเคยเป็นผู้ส่งออกแร่ดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในโลก แต่ปัจจุบันได้มีจำนวนลดน้อยลงมาก นอกจากนี้ ยังพบแร่ปิโตเลียมในมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย

๕. อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้า เกษตร เช่น โรงสี โรงงานทำน้ำตาล โรงงานทำแป้งมัน ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศผู้นำในการพัฒนาอุตสาหกรรม

๖. การพาณิชย์กรรม คือ การประกอบอาชีพเกี่ยวกับการทำธุรกิจติดต่อค้าขายของประชาชน จะพบในเขตเมืองใหญ่ๆ ของประเทศต่างๆ ประเทศสิงคโปร์จะมีความก้าวหน้าทางด้านพาณิชย์กรรมมากที่สุดเนื่องจากเป็นเมืองท่าที่มีความเหมาะสม กับการค้าขาย รองลงมาคือ คือ ไทย มาเลเซีย เป็นต้น

การเมืองการปกครองประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีการปกครอง ดังนี้

๑. ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา ทิมอร์-เลสเต และไทย มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งจะให้สิทธิ เสรีภาพ กับประชาชนด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ เป็นการปกครองโดยประชาชน

๒. ประเทศบรูไน มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจ สิทธิขาดแต่เพียงผู้เดียว

๓. ประเทศเมียนมาร์ มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้ง โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศและผู้นำรัฐบาล

๔. ประเทศลาว เวียดนาม มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๙ - ๑๐ ดีมาก
- ๗ - ๘ ดี
- ๕ - ๖ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. มีวินัย	ผลการประเมิน ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✕	๒. ใฝ่เรียนรู้	ผลการประเมิน ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✕	๓. ความรับผิดชอบ	ผลการประเมิน ผ่าน ✓ ไม่ผ่าน ✕
ระดับคะแนน		๓		๓		๓	
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน รายการประเมิน	๓	๒	๑
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่ง กายเหมาะสมรักษาระเบียบ วินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลาแต่ง กายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย
๒. ใฝ่เรียนรู้	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน ครูและฝึกปฏิบัติ ได้ถูกต้องพร้อมทั้งมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน ครูและฝึก ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ศึกษาเอกสารและ สอบถามเพื่อน
๓. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานแต่ ต้องคอยเตือน ในการปฏิบัติงาน

แผนภูมิเพลง “อยุธยารำลึก”

เนื้อร้อง-ทำนอง สุรินทร์ ปิยานันท์

อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน	จิตใจอาวรณ์มาแล้วสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี้ยังเป็นดั่งเมืองทอง	ของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดี๋ยวนี้ซีเป็นเมืองเก่า	ชาวไทยแสนเศร้าถูกข้าศึกรุกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน	ข้าศึกเผาผลาญแหลกลาญอดวาย
เราชนรุ่นหลังมองแล้วเศร้าใจ	อนุสรณ์เตือนให้ชาวไทยคงมั่น
สมัครสมานร่วมใจกันสามัคคี	คงจะไม่มีใครกล้าร้าวชาติไทย

=====

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่นแผนที่ ๔ ชื่อแผน ความเหมือนและความแตกต่างของประเทศเพื่อนบ้าน
เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตของคนไทยสมัครนบุรี และรัตนโกสินทร์ อารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย
ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านภาษา ศาสนา และการปกครอง

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิโชนท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ความเหมือนและความแตกต่างของประเทศไทยเพื่อนบ้าน
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร้องเพลง “เรารู้” ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลง		
ขั้นสอน	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนดูภาพประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวีรกรรมของพระมหากษัตริย์ไทย ครูและนักเรียนสนทนากัน เกี่ยวกับภาพนั้น		
	กิจกรรมรวมชั้น : จัดกลุ่มแต่ละชั้น ป.๔- ๖ ตามความเหมาะสม ศึกษาไปความรู้ เกี่ยวกับ การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตสมัยธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ศึกษาอารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำใบงานที่ ๑๑ สรุปสาระสำคัญและแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานั้นขึ้นเรียน ร่วมสนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้และกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน		
กิจกรรมเดี่ยว :			
ขั้นสรุป	ทำใบงานที่ ๑๒ การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตสมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	ทำใบงานที่ ๑๓ อารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย	ทำใบงานที่ ๑๔ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมสนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็น และสรุปเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ อารยธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน		
วัดและประเมินผล	ประเมินการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบผลงาน		
ทดสอบหลังเรียนหน่วยย่อยที่ ๒	ทำแบบทดสอบหลังเรียน	ทำแบบทดสอบหลังเรียน	ทำแบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ความเหมือนและความแตกต่างของประเทศไทยเพื่อที่บ้าน
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ - อารยธรรมต่างชาตที่มีต่อสังคมไทย - ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน - การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูและนักเรียนร้องเพลง “เราสู้” และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่าสำคัญต่อจิตใจของคนไทยอย่างไรบ้าง ๒. ครูนำภาพวีรกรรมของพระมหากษัตริย์ไทยสมัยธนบุรีที่ข้าศึกศัตรูมาให้นักเรียนดูสนทนาเกี่ยวกับภาพว่ามีความสำคัญอย่างไร เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรักชาติ รักความเป็นไทย <p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยอิสระ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. ครูให้นักเรียนจับกลุ่มละชั้น ป.๔ -๖ ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับกาตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ศึกษาอารยธรรมต่างชาตที่มีต่อสังคมไทย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านภาษา ศาสนา และการปกครอง <p>ให้สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่ศึกษา ใบงานที่ ๑๑ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบการนำเสนอหน้าชั้นเรียน เช่น ผังความคิด เขียนเรื่องประกอบภาพ ย่อความ ฯลฯ นำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลง “เราสู้” - ใบความรู้ - แบบทดสอบหลังเรียน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาการดำเนินชีวิตของคนสมัยก่อน - ใบงาน
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกหลักฐานแสดงความเจริญ ของคนสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ๒. อธิบายอารยธรรมต่างชาตที่มีต่อสังคมไทย ๓. อธิบายความเหมือนและความแตกต่างไทยกับเพื่อนบ้าน ด้านภาษา ศาสนา และการปกครอง <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การคิดวิเคราะห์ ๒. การสรุปความ ๓. การนำเสนอข้อมูล ๔. ทักษะกระบวนการกลุ่ม <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความมีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. ความรับผิดชอบ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน และทดสอบหลังเรียน ๒. ประเมินทักษะ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และใบงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้</p> <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทดสอบหลังเรียน ตรวจผลงาน ๒. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงาน ๒. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ๓. แบบทดสอบ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐</p>	

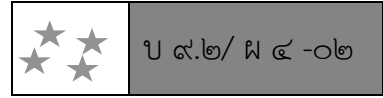
ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิตของคนสมัยธนบุรี, สมัยรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง นักเรียนเขียนสรุปเรื่องที่เรียน ลงในตารางข้างล่างนี้ให้ถูกต้อง

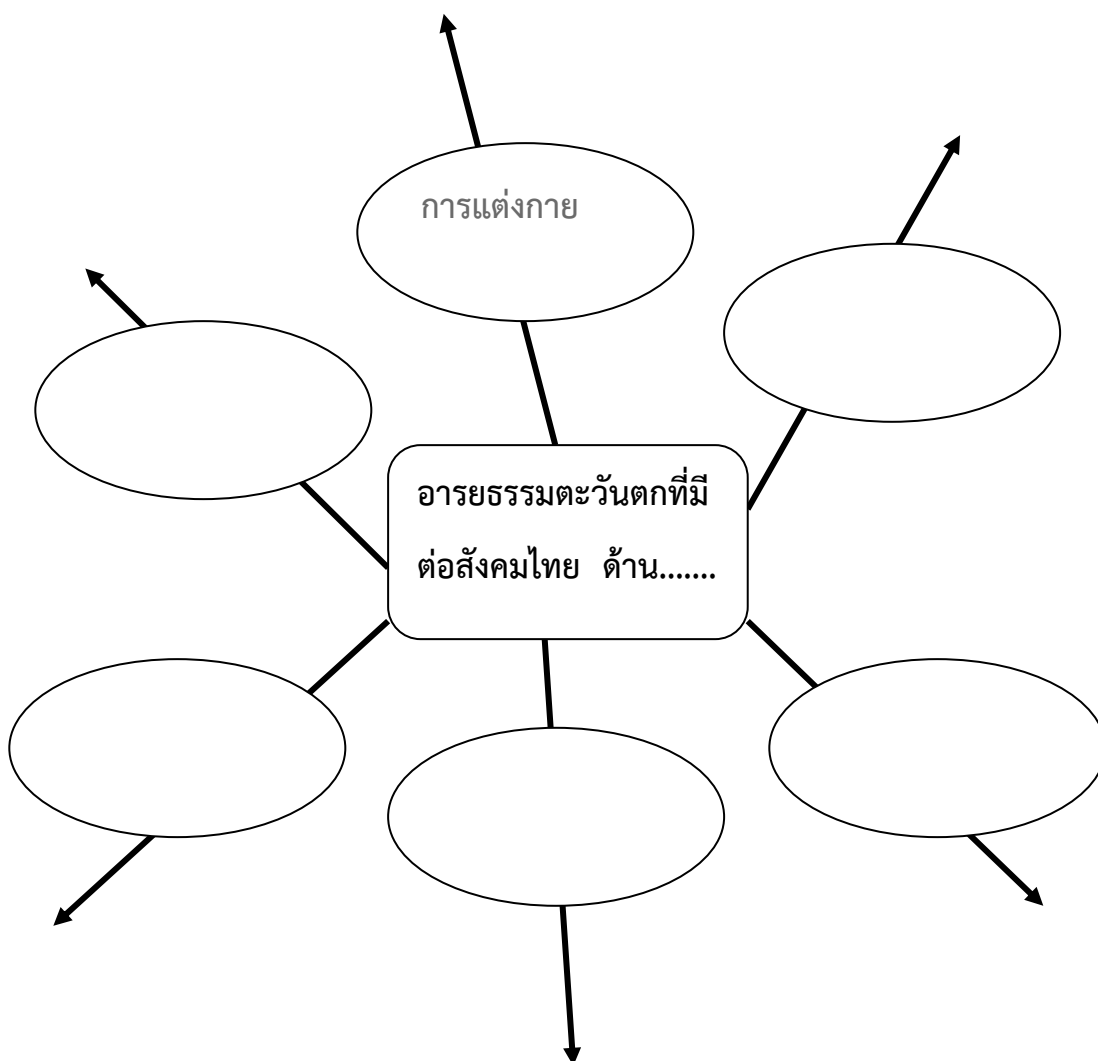
หัวข้อสรุป	สมัยธนบุรี	สมัยรัตนโกสินทร์
๑. ผู้สถาปนา	....	....
๒. ก่อตั้งเมื่อไร	....	....
๓. บริเวณที่ตั้ง	....	....
๔. เหตุผลที่ตั้ง	....	....
๕. หลักฐานที่ใช้ศึกษา	....	....

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง อิทธิพลอารยธรรมจากต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอารยธรรมด้านต่าง ๆ ลงในวงกลม และโยงไปสู่การปฏิบัติของคนไทยที่ได้รับมาจากอารยธรรมตะวันตก พร้อมกับระบายสีผังความคิดให้สวยงาม
 ดังตัวอย่าง

ผู้ชายผูกเนกไท หญิงสวมกระโปรงหรือกางเกง

เรื่อง ความเหมือนและความต่างระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน

คำชี้แจง นักเรียน สรุปรื่อง ความเหมือน และความต่างระหว่างไทยกับของประเทศเพื่อนบ้าน ว่าเหมือนหรือต่างกันด้านใดบ้าง สรุปลงในตารางข้างล่างนี้

ด้านที่เปรียบเทียบ	ความเหมือนระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้าน	ความต่างระหว่างประเทศไทยกับเพื่อนบ้าน
ด้าน.....	....	....
ด้าน.....	....	....
ด้าน.....	....	....

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสมัยธนบุรี

หลังจากกรุงศรีอยุธยาล่มสลาย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงสถาปนากรุงธนบุรี ขึ้นเป็นราชธานีแห่งใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ กรุงธนบุรีตั้งบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาทางตอนใต้ของกรุงศรีอยุธยา และอยู่ใกล้กับทะเล ทำให้สามารถติดต่อค้าขายกับต่างชาติได้สะดวก มีกษัตริย์ครองราชย์ คือ สมเด็จพระบรมราชาที่ ๔ (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช, สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี) ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๑๐ – พ.ศ. ๒๓๒๕

ในระยะแรกเศรษฐกิจสมัยกรุงธนบุรีอยู่ในสภาพยากลำบากเนื่องจากเกิดการขาดแคลนข้าว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงสละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวแจกจ่ายราษฎร และเกณฑ์แรงงานไปทำนาปลูกข้าวทำให้ผลผลิตข้าวมีมากขึ้น

หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ในสมัยกรุงธนบุรี ได้แก่ พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี สมุดภาพไตรภูมิ โบราณสถาน เช่น พระราชวังเดิม ป้อมวิไชยเณนทร์ วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร (วัดแจ้ง) เป็นต้น

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนสมัยรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ ตั้งอยู่บริเวณฝั่งตรงข้ามกับกรุงธนบุรี มีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีกษัตริย์ครองราชย์จนถึงปัจจุบัน ๙ พระองค์

คนไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน นอกจากนี้ยังมีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติ สินค้าที่ค้าขายส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม เช่น ข้าว น้ำตาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำการค้าไม้เนื้อแข็ง ยางพาราและดีบุก ในช่วงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประเทศไทยได้มีการปฏิรูปประเทศให้ทันสมัยแบบชาติตะวันตก ดังนั้นแม้ว่าอาชีพเกษตรกรรมยังเป็นอาชีพหลักของคนไทยแต่มีคนไทยประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น ทำงานตามห้างขายของ ธนาคารพาณิชย์ พนักงานไปรษณีย์ พนักงานรถไฟ เป็นต้น ต่อมาในสมัยพุทธศักราช ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขจนถึงปัจจุบัน

รายนามพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี (ครองราชย์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์) มีดังนี้

- รัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๒๕ – ๒๓๕๒
- รัชกาลที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๕๒ – ๒๓๖๗
- รัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๖๗ – ๒๓๙๔
- รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๓๙๔ – ๒๔๑๑
- รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑ – ๒๔๕๓
- รัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๕๓ – ๒๔๖๘
- รัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘ – ๒๔๗๗
- รัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ – ๒๔๘๙
- รัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
ช่วงเวลาที่ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๘๙ - ปัจจุบัน

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki>ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน

ความเหมือนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีดังนี้

๑. ด้านภาษา ภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกับภาษาของลาวและชาวไทยใหญ่ ประชาชนสามารถสื่อสารกันได้ เนื่องจากเป็นภาษาในตระกูลเดียวกัน
๒. ด้านศาสนา ประเทศไทยนับถือพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ ซึ่งคล้ายคลึงกับประชาชนในประเทศเมียนมาร์ ลาว กัมพูชาและเวียดนาม
๓. ด้านการปกครอง ประเทศไทยปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย ซึ่งคล้ายคลึงกับประเทศมาเลเซีย

ความแตกต่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีดังนี้

๑. ด้านภาษา ได้แก่ ภาษาไทยอยู่ในตระกูลภาษาไทย มีความแตกต่างกับภาษาของเมียนมาร์ และกะเหรี่ยงที่อยู่ในตระกูลภาษาทิเบต-พม่า
  - ภาษาของชาวมมาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ทิมอร์-เลสเต อยู่ในตระกูลภาษาออสโตรนีเซียนหรือภาษามมาเลย์
  - ภาษาของเขมรและเวียดนาม เป็นภาษาในตระกูลออสโตรเอเชียติก
๒. ด้านศาสนา ได้แก่
  - ประเทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ยกเว้นประชาชนในจังหวัดภาคใต้ ที่นับถือศาสนาอิสลาม
  - ประเทศมาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และติมอร์-เลสเต ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม
  - ประเทศฟิลิปปินส์ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์
๓. ด้านการปกครอง ได้แก่ ประเทศไทย ปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน
  - ประเทศเมียนมาร์ มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีรัฐสภาที่มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง โดยมีประธานาธิบดี เป็นประมุขประเทศ และเป็นผู้นำรัฐบาล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเมียนมาร์
  - ประเทศบรูไน มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งพระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจสิทธิ์ขาดเพียงผู้เดียว
  - ประเทศลาวและเวียดนาม มีการปกครองแบบคอมมิวนิสต์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในการทำงาน			
๔.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น			
๕.	การแสดงความคิดเห็น			
๖.	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			
๗.	การนำเสนอผลงาน			
๘.	การปรับปรุงงาน			
๙.	ความร่วมมือภายในกลุ่ม			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

- ๙ - ๑๐ ดีมาก
- ๗ - ๘ ดี
- ๕ - ๖ ปานกลาง
- ๐ - ๔ ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม

พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
	๓	๒	๑
นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง			
การนำเสนอมีความน่าสนใจ			
ความเหมาะสมกับเวลา			
ความกล้าแสดงออก			
บุคลิกภาพน้ำเสียงเหมาะสม			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	หมายถึง ดี	ให้	๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	หมายถึง พอใช้	ให้	๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	หมายถึง ปรับปรุง	ให้	๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

กลุ่มที่.....สมาชิก

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					
		๑. มีวินัย	ไม่ผ่าน X	ผ่าน ✓	๒. ใฝ่เรียนรู้	ไม่ผ่าน X	ผ่าน ✓
ระดับคะแนน		๓			๓		๓
๑							
๒							
๓							
๔							

เกณฑ์การผ่าน จะต้องได้รับคะแนนตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน	๓	๒	๑
รายการประเมิน			
๑. มีวินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา แต่ง กายเหมาะสมรักษาระเบียบ วินัย	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลาแต่ง กายเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย
๒. ใฝ่เรียนรู้	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน พี่งาคูครูและฝึกปฏิบัติ ได้ถูกต้องพร้อมทั้งมีความใฝ่ เรียน	ศึกษาเอกสารและสอบถาม เพื่อน พี่งาคูครูและฝึก ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ศึกษาเอกสารและ สอบถามเพื่อน
๓. ความรับผิดชอบ	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบ หมายตรงต่อเวลา ทุกครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อเวลา เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามกฎกติกา รับผิดชอบงานแต่ ต้องคอยเตือน ในการปฏิบัติงาน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ถ้าต้องการศึกษาประวัติศาสตร์ของแคว้นลึงกาสะ กะ ควรหาข้อมูลที่จังหวัดใด
  - ก. สุราษฎร์ธานี
  - ข. เชียงราย
  - ค. ปัตตานี
  - ง. เพชรบูรณ์
๒. ปัจจัยใดที่สำคัญที่สุดในการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในสมัยโบราณ
  - ก. อยู่ใกล้ภูเขา
  - ข. อยู่ใกล้ทะเล
  - ค. ที่ราบมีแหล่งน้ำ
  - ง. เป็นที่ราบมีทุ่งหญ้า
๓. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรศรีวิชัยคืออะไร
  - ก. พระปฐมเจดีย์
  - ข. พระธาตุไชยา
  - ค. พระปรางค์สามยอด
  - ง. พระธาตุคอกยสุเทพ
๔. ทวารวดี มีความหมายตรงกับข้อใด
  - ก. เมืองที่มีน้ำล้อมรอบ
  - ข. เมืองแห่งขุนเขา
  - ค. เมืองแห่งผู้มีบุญ
  - ง. เมืองแห่งประตู
๕. อาณาจักรที่อยู่ภาคใต้ คือข้อใด
  - ก. โคตรบูร
  - ข. ศรีวิชัย
  - ค. ทวารวดี
  - ง. ลึงกาสะ

๖. มนุษย์ในยุคใดที่มีการดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติโดยการล่าสัตว์และหาของป่าเป็นอาหารมากที่สุด
- ก. ยุคหิน
  - ข. ยุคโลหะ
  - ค. ยุคประวัติศาสตร์
  - ง. ยุคก่อนประวัติศาสตร์
๗. กิจกรรมในข้อใด ที่มนุษย์ยุคประวัติศาสตร์ปฏิบัติ
- ก. เครื่องประดับโครงกระดูก
  - ข. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยโลหะ
  - ค. ประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้
  - ง. เครื่องปั้นดินเผา
๘. เมืองโบราณทางภาคกลางคือ ข้อใด
- ก. เมืองคูบัว
  - ข. เมืองเชียงแสน
  - ค. เมืองคลองท่อม
  - ง. เมืองหริภุญชัย
๙. ข้อใด คือหลักฐานที่พบที่ ผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี
- ก. กำไลสำริด
  - ข. ภาพเขียนสี
  - ค. ขวานหินขัด
  - ง. โลงศพขุดจากไม้ทั้งต้น
๑๐. ศิลาจารึก เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยใด
- ก. ยุคหิน
  - ข. ยุคโลหะ
  - ค. สมัยก่อนประวัติศาสตร์
  - ง. สมัยประวัติศาสตร์

*****

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. เทศกาลใดที่ไทยรับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
  - ก. การกินเจ
  - ข. การถือศีลอด
  - ค. วันขึ้นปีใหม่
  - ง. วันวาเลนไทน์
๒. อารยธรรมอินเดียและจีนไม่ได้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยวิธีใด
  - ก. การเผยแผ่ศาสนา
  - ข. การติดต่อค้าขาย
  - ค. การติดต่อทางการทูต
  - ง. การรุกรานและการขยายอาณาเขต
๓. ข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง
  - ก. เมืองพิมายเจริญสูงสุดทางด้านศาสนา
  - ข. เมื่อศรีเทพมีคนอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคเหล็ก
  - ค. เมืองคูบัวตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี
  - ง. ในอดีตเมืองอุทองเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่
๔. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
  - ก. ความจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
  - ข. ความจริง คือ เรื่องที่เกิดขึ้นจริง
  - ค. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง
  - ง. ข้อเท็จจริง คือ เรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
๕. กษัตริย์เป็นสมมติเทพตามความเชื่อทางศาสนาใด
  - ก. พุทธ
  - ข. คริสต์
  - ค. ขงจื้อ
  - ง. พราหมณ์-ฮินดู

๖. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ควรรวบรวมหลักฐานจากแหล่งข้อมูลใด ดีที่สุด
- ก. คำบอกเล่าของคนในท้องถิ่น
  - ข. สอบถามสมาชิกในห้องเรียน
  - ค. ตรวจสอบทะเบียนบ้านของตนเอง
  - ง. โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น
๗. ถ้าต้องการทราบอาชีพของคนในท้องถิ่นในอดีต ควรสืบค้นจากหลักฐานใด
- ก. ทะเบียนบ้าน
  - ข. โบราณสถาน
  - ค. จดหมายเหตุ
  - ง. เครื่องมือ เครื่องใช้
๘. ข้อใดเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด
- ก. โบราณสถาน
  - ข. พิพิธภัณฑ์
  - ค. สถานที่ราชการ
  - ง. ห้องสมุดโรงเรียน
๙. เพราะเหตุใด จึงตรวจสอบหลักฐานก่อนนำมาใช้
- ก. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย
  - ข. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด
  - ค. เพื่อแสดงว่าได้ค้นคว้าหลักฐานมาด้วยตนเอง
  - ง. เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อมูลในสมัยประวัติศาสตร์เท่านั้น
๑๐. อิทธิพลด้านวิถีชีวิตในข้อใดรับมาจากอินเดีย
- ก. การใช้ตะเกียบ
  - ข. การใช้น้ำมันหอม
  - ค. การนุ่งโจงกระเบน
  - ง. การทำอาหารต้มยำ

*****

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การประสานงานของประเทศสมาชิกอาเซียนจะดำเนินการโดยผ่านหน่วยงานใดของแต่ละประเทศ
  - ก. กระทรวงศึกษาธิการ
  - ข. กระทรวงการต่างประเทศ
  - ค. กระทรวงวัฒนธรรม
  - ง. กระทรวงมหาดไทย
๒. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย
  - ก. ลาวมีพื้นที่ติดต่อกับทะเล
  - ข. กัมพูชาเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำโขง
  - ค. พม่าและกัมพูชาเคยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ
  - ง. ประชากรส่วนใหญ่ของมาเลเซียนับถือศาสนาอิสลาม
๓. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อร่วมมือกันพัฒนาในด้านใดมากที่สุด
  - ก. เศรษฐกิจ
  - ข. วัฒนธรรม
  - ค. การศึกษา
  - ง. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. ข้อใดเป็นลักษณะภูมิประเทศของกัมพูชาที่มีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ
  - ก. มีการประกอบอาชีพประมงอย่างแพร่หลาย
  - ข. เป็นเมืองท่าที่เป็นศูนย์กลางการค้าชาย
  - ค. เป็นแหล่งผลิตแก๊สธรรมชาติที่สำคัญ
  - ง. เป็นศูนย์กลางการคมนาคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๕. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศพม่ามีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน
  - ก. มีทรัพยากรที่มีค่าน้อย
  - ข. มีจำนวนประชากรน้อย
  - ค. ถูกนายทุนต่างชาติเอาเปรียบ
  - ง. เศรษฐกิจถูกผูกขาดโดยรัฐบาล

๖. ประเทศใดไม่อยู่ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ก. ไทย
  - ข. อินเดีย
  - ค. ฟิลิปปินส์
  - ง. อินโดนีเซีย
๗. ประเทศใดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่มีภาษาประจำชาติเพื่อใช้ในติดต่อการสื่อสารกันของประชาชน
- ก. เวียดนาม
  - ข. มาเลเซีย
  - ค. สิงคโปร์
  - ง. ลาว
๘. วัฒนธรรมของจีนที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากที่สุดในด้านใด
- ก. ด้านศาสนา
  - ข. ด้านการค้า
  - ค. ด้านการทหาร
  - ง. ด้านการเมืองการปกครอง
๙. ประเทศไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนามประชาชนมีความเชื่อในเรื่องใดที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด
- ก. เชื่อในเรื่องการเคารพผู้อาวุโส
  - ข. เชื่อในเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ
  - ค. เชื่อในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า
  - ง. เชื่อในหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม
๑๐. ปัจจุบันประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) มีการปกครองแบบใด
- ก. ประชาธิปไตย
  - ข. เผด็จการทหาร
  - ค. คอมมิวนิสต์
  - ง. สมบูรณาญาสิทธิราช

*****

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน ป.๔-๖

ข้อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑.	ค	ก	ข
๒.	ค	ง	ง
๓.	ข	ค	ก
๔.	ก	ข	ก
๕.	ข	ง	ง
๖.	ก	ข	ข
๗.	ค	ค	ค
๘.	ก	ง	ข
๙.	ข	ข	ค
๑๐.	ง	ค	ก

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง จำนวนเวลาเรียน ๑๑ ชั่วโมง จำนวนแผนจัดการเรียนรู้ ๔ แผน

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

พระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย และบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ มีประวัติและผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

มาตรฐานและตัวชี้วัด

ส.๔.๑ ป.๖/๒

ส.๔.๒ ป.๔/๑, ป.๔/๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๑

ส.๔.๓ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

ท.๑.๑ ป.๔/๓, ป.๔/๖, ป.๕/๖, ป.๕/๘, ป.๖/๕

ท.๒.๑ ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๕/๓, ป.๕/๔ ป.๖/๓, ป.๖/๔

ท.๓.๑ ป.๔/๕, ป.๕/๔, ป.๖/๔

ท.๕.๑ ป.๖/๓

ง.๓.๑ ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

พระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย และบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ มีประวัติและผลงานที่น่าภาคภูมิใจ

พระมหากษัตริย์ไทยที่ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย

วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยและบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์

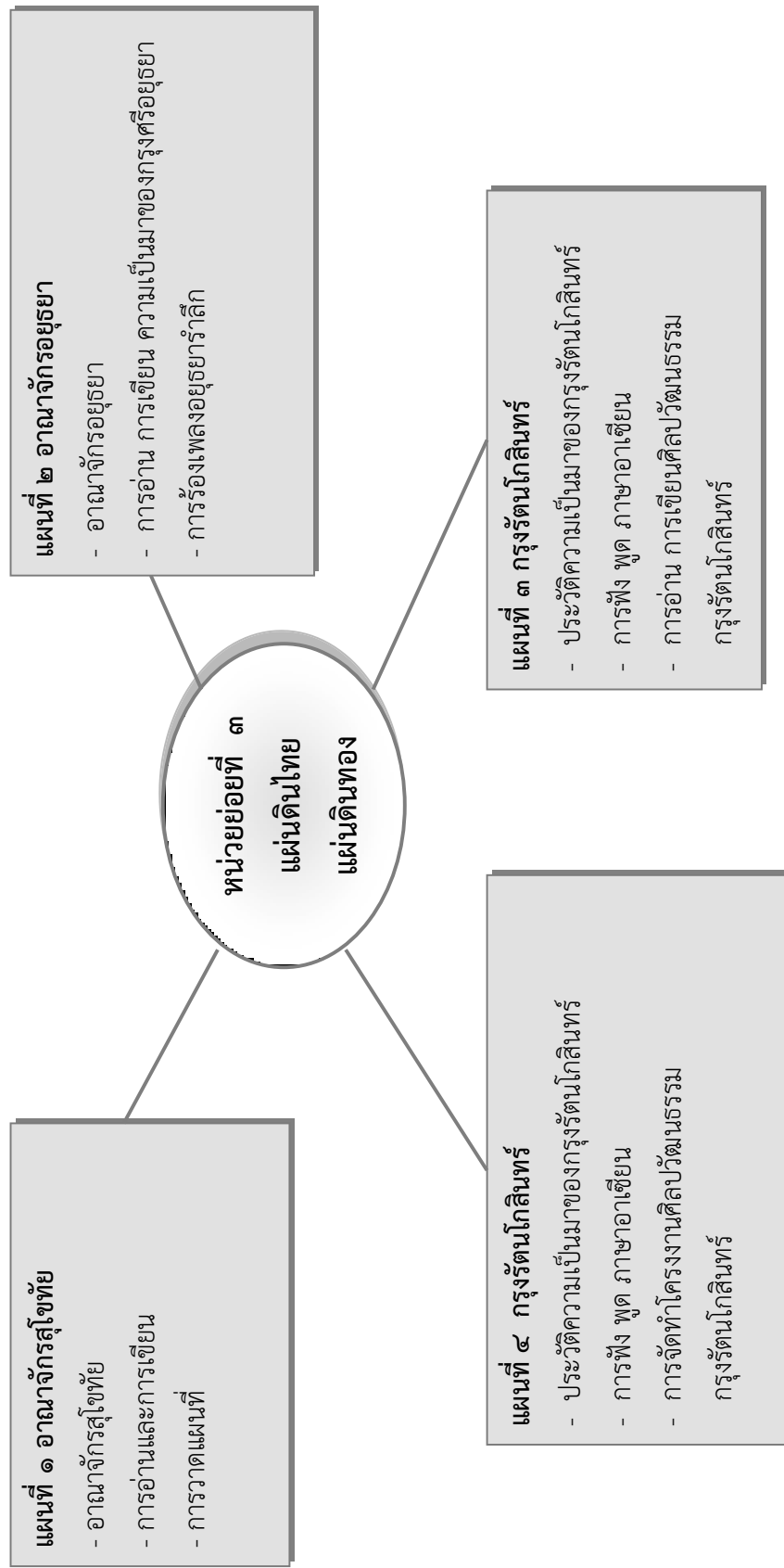

ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์
ที่น่าภาคภูมิใจควรแก่การอนุรักษ์ไว้

โครงสร้างของหน่วยย่อย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	อาณาจักรสุโขทัย	๓ ชั่วโมง	
๒	อาณาจักรอยุธยา	๓ ชั่วโมง	
๓	กรุงรัตนโกสินทร์	๒ ชั่วโมง	
๔	กรุงรัตนโกสินทร์	๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง แผนที่ ๑ ชื่อแผน อาณาจักรสุโขทัย เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การศึกษาพัฒนาการความเป็นมาและเหตุการณ์สำคัญของไทยในอดีต เกี่ยวกับอาณาจักรไทยสมัยต่าง ๆ สามารถศึกษาจากร่องรอยทางโบราณและโบราณวัตถุ ศิลปจารึก และตำนานพงศาวดาร ซึ่งอาณาจักรไทยของเรา มีการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา รัตนโกสินทร์ ตามลำดับ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการศึกษาความรู้จากใบความรู้เนื่องจากเนื้อหามีมากควรอาจจะให้นักเรียนนำใบความรู้ศึกษาล่วงหน้าก่อน

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนการเรียนรู้อายุที่ ๑ อาณาจักรสุโขทัย
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย จำนวน ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.๔	ป.๕	ป.๖
ทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๓	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ชี้แนะ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพแผนที่และรูปภาพของพระมหากษัตริย์ของกรุงสุโขทัยมาสนทนาและได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาให้นักเรียนฟัง นักเรียนร่วมกันศึกษาภาพแผนที่ ที่ครูนำมาให้ แล้วส่งตัวแทนออกมาวาดแผนที่อาณาจักรสมัยสุโขทัย ๑ คน พร้อมกับอภิปราย		
ขั้นตอน	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : ครูสนทนาเกี่ยวกับภาพที่นำมาให้นักเรียนดู เรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาสมัยกรุงสุโขทัย ร่วมกันสนทนาถึงพระมหากษัตริย์ การปกครอง ภูมิปัญญา และบุคคลสำคัญ พระราชกรณียกิจ โดยครูร่วมสนทนาโดยนำรูปภาพมาประกอบการสนทนา นักเรียนศึกษาใบความรู้และร่วมกันสนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใบงานเพื่อศึกษาร่วมกัน เพื่อทำความเข้าใจ นักเรียนทำใบงานตามมอบหมาย		
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมกันอภิปรายถึงความงามเป็นมาสมัยกรุงสุโขทัย โดยให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละชั้นออกมานำเสนอเรื่องในระดับ ชั้นป.๔ - ป.๖ นำเสนอเรื่องที่ได้รับมอบหมายจากครู นักเรียน ชั้นป.๔ - ป.๖ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากใบงาน โดยนำใบงานที่สำเร็จแล้วมารวมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดแสดงผลงานที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน		
วัดและประเมินผล	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันสรุปถึงเรื่องความเป็นมาสมัยกรุงสุโขทัยและศิลปะวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ ของกรุงสุโขทัย		
	๑. ประเมินความรู้จากคะแนนทดสอบก่อนเรียน การตอบคำถาม		
	๒. ประเมินทักษะจากการร่วมกิจกรรมและการนำเสนอผลงาน		
	๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้		

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนการเรียนรู้ที่ ๑ อาณาจักรสุโขทัย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย จำนวน ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

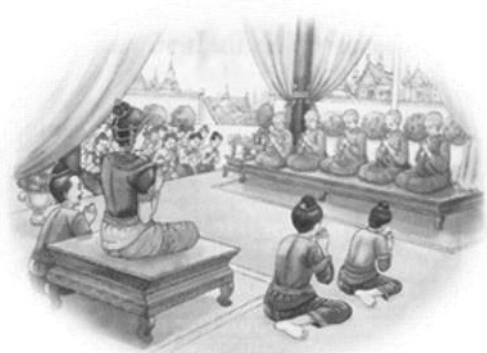
<p>ขอบเขตเนื้อหา (๓ ชั่วโมง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาณาจักรสุโขทัย - การอ่านการเขียน - การวาดแผนที่ - การนับเวลา 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแยกเป็นรายชั้น ชั้น ป.๔ ชั้น ป.๕ ชั้น ป.๖ <p>ชั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๒. นักเรียนชั้น ป. ๔ - ๖ ร้องเพลงกรรการตั้งอาณาจักรสุโขทัย แล้วร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อหา ใจความ ในเนื้อเพลง และตั้งประเด็นคำถามว่าเนื้อหาสำคัญอะไร กล่าวถึงอะไร ช่วยกันยกตัวอย่าง <ol style="list-style-type: none"> ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องการตั้งอาณาจักรสุโขทัย กล่าวถึงความเป็นมา โดยครูเล่าเรื่องพร้อมกับ วาดแผนที่ประกอบกรรการโดยย่อบนกระดาน อธิบายถึง ประวัติความเป็นมา การตั้งอาณาจักร อาณาเขต และชักถามอีกครั้งเพื่อความเข้าใจ <p>ขั้นตอนกิจกรรม กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องความเป็นมาของกรุงสุโขทัยและดินแดนที่อยู่ใกล้ พร้อมกับชักถามนักเรียน ๕. ตัวแทนนักเรียนนำแผนที่ของกรุงสุโขทัยมาให้นักเรียนได้ศึกษาร่วมกันหน้าชั้น นักเรียนได้ศึกษาร่วมกัน ครูเล่าถึงถิ่นกำเนิดอาณาจักรสุโขทัยตั้งแต่ต้นจนจบคร่าวๆ เพื่อให้เข้าใจถึงการปกครองความเป็นมาในอดีต 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปdffภาพ - ใบความรู้ - ใบงาน - กิจกรรมกลุ่ม <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำใบงาน/ชิ้นงานจากใบงาน - การปฏิบัติตนที่ถือการอ่าน การเขียน
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายถึงความเป็นมาของกรุงสุโขทัย ๒. บอกหรือเขียนประวัติและผลงานบุคคลสำคัญ สมัยสุโขทัยได้ <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีทักษะการแสวงความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ๒. การทำงานกลุ่ม 	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยอิสระ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๖. แบ่งกลุ่มนักเรียน โดยให้แต่ละกัน มี ป. ๔ - ๖ ศึกษาใบความรู้ร่วมกันตามระดับชั้นและทำกิจกรรมในใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำงาน <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> ๗. นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติกิจกรรมจากใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๘. แต่ละกลุ่มช่วยกันเลือกใบงานที่ดีที่สุดแล้วส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มของแต่ละชั้นออกมานำเสนอ ซึ่งก่อน นำเสนอให้ทำทักทายเพื่อนร่วมชั้นด้วยการกล่าวสวัสดิ์ดีเป็นภาษาอาเซียน (เลือกประเทศที่ตนเองชอบ) อ่านออกเสียงในแบบบันทึกให้เพื่อนฟัง <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๙. นักเรียนนำผลงานของตนเองมาจัดนิทรรศการที่ป้ายนิเทศเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๑๐. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัย 	<p>การประเมิน</p> <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสังเกตการทำงาน ๒. การทำใบงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบสังเกตการทำงาน ๒. ใบงาน <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ๒. กระบวนการทำงาน ร้อยละ ๘๐ ๓. การใ้รู้ใ้เรียนได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

แบบทดสอบก่อนเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. อาณาจักรสุโขทัยตั้งขึ้นในพ.ศ.ใดและกษัตริย์พระองค์แรกคือใคร
  - ก. พ.ศ. ๑๗๙๓ พ่อขุนบานเมือง
  - ข. พ.ศ. ๑๗๙๒ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
  - ค. พ.ศ. ๑๗๘๑ พ่อขุนผาเมือง
  - ง. พ.ศ. ๑๗๙๐ พ่อขุนรามคำแหง
๒. กษัตริย์พระองค์สุดท้ายของอาณาจักรสุโขทัยคือใคร
  - ก. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ ๔
  - ข. สมเด็จพระอินทราชา
  - ค. สมเด็จพระรามธิบดีที่ ๑
  - ง. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
๓. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับไตรภูมิพระร่วง
  - ก. มีอิทธิพลต่อจิตใจและความเชื่อของผู้คนในสมัยนั้น
  - ข. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์นรกสวรรค์
  - ค. เป็นวรรณคดีเล่มแรกของไทย
  - ง. พ่อขุนรามคำแหงทรงพระราชนิพนธ์
๔. สินค้าออกที่สำคัญของสุโขทัยคือข้อใด
  - ก. ข้าว
  - ข. เครื่องสังคโลก
  - ค. อาวุธ
  - ง. เครื่องเทศ
๕. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
  - ก. ต้องการรับวัฒนธรรมจากจีน
  - ข. ขอให้จีนช่วยปราบข้าศึก
  - ค. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ง. ติดต่อขอพระพุทธรูปสังคโลก

๖. เมืองลูกหลวงในสมัยสุโขทัยตอนต้นคือเมืองใด
- เวียงจันทน์
  - เกาะตะมะ
  - บางฉลิ่ง
  - สระหลวง
๗. การที่พ่อขุนรามคำแหงให้ประชาชนมาร้องทุกข์ต่อพระองค์โดยตรง เกิดผลดีอย่างไร
- ทำให้ข้าราชการตั้งใจทำงาน
  - ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริง
  - ทำให้คดีความสั้นสุดลง
  - ทำให้คดีความลดน้อยลง
๘. อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุดในสมัยใด
- พระยาสิทธิ
  - พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
  - พระขุนบานเมือง
  - พ่อขุนรามคำแหง
๙. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยในการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย
- บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์
  - ขอมเสื่อมอำนาจ
  - มีชาวต่างชาติช่วยเหลือ
  - มีผู้นำที่เข้มแข็ง
๑๐. ประโยชน์จากการทราบข้อมูลจากการสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์คือข้อใด
- เกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่เชื่อมโยงอดีตและปัจจุบัน
  - ทำให้สนุกสนานเพราะได้ทราบถึงอดีต
  - ช่วยให้ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องแม่นยำ
  - ทำให้ทราบถึงความเป็นไปที่มีความแตกต่างจากปัจจุบัน

แบบทดสอบก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ในสมัยสุโขทัยตอนต้นมีการปกครองอย่างไร
  - ก. สมบูรณาญาสิทธิราช
  - ข. ประชาธิปไตย
  - ค. ราชาธิปไตย
  - ง. พ่อปกครองลูก
๒. ประชาชนเรียกกษัตริย์ของสุโขทัยว่าพ่อขุน หมายความว่าอย่างไร
  - ก. กษัตริย์เปรียบเสมือนพ่อ
  - ข. กษัตริย์เป็นเสมือนคนใกล้ชิดกัน
  - ค. กษัตริย์เปรียบเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว
  - ง. กษัตริย์มีฐานะเป็นเจ้าของชีวิตของลูก
๓. การร้องทุกข์ของราษฎรในสมัยสุโขทัยใช้วิธีการอย่างไร
  - ก. ถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์
  - ข. เข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์
  - ค. ไปยื่นกระดิ่งที่หน้าประตูเมือง
  - ง. ไปยื่นกระดิ่งที่หน้าพระราชวัง
๔. ข้อใดสอดคล้องกับคำว่า “พ่อปกครองลูก” มากที่สุด
  - ก. ปิตุราชา
  - ข. อธิปไตย
  - ค. ประชาธิปไตย
  - ง. บิดาธิปไตย
๕. หลักธรรมสำหรับองค์พระมหากษัตริย์คือ
  - ก. มีเมตตา อุดทน
  - ข. ทศพิธราชธรรม
  - ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. เสียสละ อุดทน

๖. ในสมัยสุโขทัยใครเป็นผู้ตัดสินคดีความต่างๆ
- ก. คณะลูกขุน
  - ข. พระบรมวงศานุวงศ์
  - ค. ขุนนาง
  - ง. พระมหากษัตริย์
๗. ข้อใดเป็นการปกครองที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ก. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก
  - ข. การปกครองแบบปิตุลาธิปไตย
  - ค. การปกครองแบบธรรมราชา
  - ง. การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช
๘. หัวเมืองประเภทใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพระราชโอรสปกครองดูแล
- ก. เมืองชั้นใน
  - ข. เมืองชั้นนอก
  - ค. เมืองพระยามหานคร
  - ง. เมืองลูกหลวง
๙. ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงเมืองนครศรีธรรมราชมีฐานะใด
- ก. เมืองลูกหลวง
  - ข. เมืองประเทศราช
  - ค. เมืองชั้นนอก
  - ง. เมืองพระยามหานคร
๑๐. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
- ก. ติดต่อขอพระพุทธสิหิงค์
  - ข. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ค. ขอให้เงินช่วยปราบข้าศึก
  - ง. บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์

*****

แบบทดสอบก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. กษัตริย์องค์สุดท้ายของสุโขทัยคือใคร
  - ก. พ่อขุนรามคำแหง
  - ข. พระยาสิทธิ
  - ค. บรมपाल
  - ง. พระเจ้าไสลือไท
๒. สาเหตุใดสำคัญที่สุดที่ทำให้สุโขทัยเสื่อมอำนาจ
  - ก. หัวเมืองต่างๆ ของสุโขทัยแยกตัวเป็นอิสระ
  - ข. เกิดการแย่งชิงราชสมบัติ
  - ค. ถูกรุกรานจากประเทศเพื่อนบ้าน
  - ง. กษัตริย์ไม่เข้มแข็ง
๓. อาณาจักรสุโขทัยตกเป็นเมืองขึ้นของใคร
  - ก. อินเดีย
  - ข. หัวเมืองมอญ
  - ค. เขมร
  - ง. ออยุธยา
๔. สุโขทัยรวมกับอยุธยาได้สำเร็จในสมัยใด
  - ก. เจ้าสามพระยา
  - ข. พระบรมไตรโลกนาถ
  - ค. พระนเรศวรมหาราช
  - ง. พระเจ้าอู่ทอง
๕. กรุงสุโขทัยสิ้นสุดในปี พ.ศ.ใด
  - ก. ๑๘๙๓
  - ข. ๑๙๘๓
  - ค. ๑๙๘๑
  - ง. ๑๙๘๗

๖. ข้อใดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจของสุโขทัยเสื่อมลง
- ต่างชาติไม่กล้าติดต่อค้าขาย
  - ประเทศเพื่อนบ้านตัดสัมพันธ์ไมตรี
  - ผู้นำขาดความสามารถด้านการค้า
  - ถูกตัดเส้นทางค้าขายทางทะเล
๗. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงการแตกแยกภายในของสุโขทัย
- การแย่งชิงราชสมบัติกัน
  - การติดต่อกับต่างประเทศ
  - ความอ่อนแอของกษัตริย์
  - การตกเป็นเมืองขึ้นของอยุธยา
๘. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- อาณาจักรอยุธยาเป็นเมืองขึ้นของสุโขทัย
  - อาณาจักรอยุธยามีผู้นำที่อ่อนแอ
  - อาณาจักรอยุธยาก็เป็นคนไทยเหมือนกัน
  - สุโขทัยเจริญรุ่งเรืองมากสมัยพระยาสิทธิ
๙. หลังสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สุโขทัยกลับมามีความมั่นคงอีกครั้งในสมัยใด
- พ่อขุนบานเมือง
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท)
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๓
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๔
๑๐. เหตุใดพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท) จึงต้องย้ายไปประทับที่เมืองพิษณุโลก
- ถูกรุกรานจากอาณาจักรอยุธยา
  - ถูกรุกรานจากจีน
  - เกิดการแย่งชิงราชสมบัติ
  - สุโขทัยเสื่อมโทรมมาก

*****

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชั้น ป. ๔	ชั้น ป. ๕	ชั้น ป. ๖
๑. ข	๑. ง	๑. ค
๒. ก	๒. ก	๒. ก
๓. ข	๓. ค	๓. ง
๔. ข	๔. ก	๔. ข
๕. ค	๕. ข	๕. ค
๖. ง	๖. ง	๖. ง
๗. ข	๗. ค	๗. ก
๘. ง	๘. ง	๘. ค
๙. ค	๙. ข	๙. ข
๑๐. ก	๑๐. ข	๑๐. ก

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเลือกวาดภาพศิลปะสมัยสุโขทัย ๑ อย่าง พร้อมกับเขียนบรรยายภาพสั้น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเป็นมาและเหตุการณ์สำคัญ

จากการศึกษาร่องรอยทางโบราณและโบราณวัตถุ ศิลาจารึก และตำนานพงศาวดาร ก่อนปี พ.ศ. ๑๗๖๑ อำนาจของอาณาจักรขอมรุ่งเรืองมากในดินแดนสุวรรณภูมิ โดยเฉพาะตั้งแต่ประมาณ ปี พ.ศ. ๑๖๐๐ เป็นต้นมา จนถึงสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ บริเวณที่มีความสำคัญในบริเวณภาคเหนือ ตอนล่าง คือ

๑. **บริเวณเมืองศรีเทพ** กลุ่มแม่น้ำป่าสัก ซึ่งมีซากโบราณสถานเป็นปราสาทที่สร้างด้วย ศิลาลงและอิฐ รวมทั้งเทวรูปศิลาลายองค์ ที่เห็นได้ชัดว่าเป็นศิลปกรรมแบบเขมร

๒. **บริเวณเมืองสองแคว (พิษณุโลก)** ซึ่งปรากฏมีโบราณสถานเป็นศิลปกรรมแบบเขมร ได้แก่ พระปราสาทวัดจุฬามณี ซึ่งก่อสร้างด้วยศิลาลง

๓. **บริเวณเมืองสุโขทัย และเมืองศรีสัชนาลัย** ซึ่งมีโบราณสถานที่เป็นศิลปกรรมแบบเขมร คือ พระปราสาทวัดเจ้าจันทร์ พระปราสาท ๓ องค์วัดพระพายหลวง ศาลตามาแดง และฐานพระปราสาท วัดศรีสวาย เมืองเก่าสุโขทัย เป็นต้น

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ครอบครองสุโขทัยเป็นศูนย์กลางมีอำนาจอยู่แถบบริเวณลุ่มแม่น้ำยม และแม่น้ำปิงตอนล่าง ทรงมีโอรสสองพระองค์ คือ พ่อขุนบานเมือง ผู้พี่และพ่อขุนรามราชผู้น้อง ในขณะนั้นบ้านเมืองยังอยู่ในความไม่สงบ ยังมีผู้นำของกลุ่มชนอิสระอยู่อีกหลายกลุ่มที่คิดจะตั้งตัว เป็นใหญ่ ดังนั้น ในการรวบรวมกลุ่มชนต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกันจึงต้องมีการทำสงครามต่อสู้กัน ดังเช่นครั้งหนึ่งเมื่อพ่อขุนรามราช อายุได้ ๑๙ ปี ประมาณปี พ.ศ. ๑๘๐๐ ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด ตีเมืองตาก ซึ่งเป็นเมืองอยู่ในอาณาเขตปกครองของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ครั้งนั้นพ่อขุนรามราชได้ช่วย พระราชบิดาออกสู้รบด้วย และสามารถชนะขุนสามชนได้ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์จึงได้ขนานนาม พ่อขุนรามราชว่า “พระรามคำแหง”

เมื่อขุนศรีอินทราทิตย์สิ้นพระชนม์พ่อขุนบานเมือง ได้ขึ้นครองราชย์ แต่อยู่ช่วงระยะสั้น ๆ ไม่ปรากฏเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ เมื่อพ่อขุนบานเมืองสิ้นพระชนม์ ในปี พ.ศ. ๑๘๒๒ พ่อขุนรามคำแหง จึงได้ครองราชย์ต่อมาและได้ทรงเป็นมหาราชพระองค์แรกของชนชาติไทย ในสมัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ถือได้ว่าเป็นยุคทองของสุโขทัย อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองกว่า ในรัชกาลใด ๆ ในราชวงศ์พระร่วง ราชอาณาจักรแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง

พระมหากษัตริย์ ในสมัยสุโขทัย

ลำดับที่	พระนาม	ปีที่ครองราชย์
๑	พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ (พ่อขุนบางกลางหาว)	พ.ศ. ๑๗๙๒
๒	พ่อขุนบานเมือง	ไม่ปรากฏปี - ๑๘๒๒
๓	พ่อขุนรามคำแหงมหาราช (พ่อขุนรามราช)	พ.ศ. ๑๘๒๒ - ๑๘๔๑
๔	พระยาเลอไทย	พ.ศ. ๑๘๔๑ - ไม่ปรากฏปี
๕	พระยาลำดวน	ไม่ปรากฏปี - ๑๘๙๐
๖	พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท)	พ.ศ. ๑๘๙๐ - ๑๙๑๗
๗	พระมหาธรรมราชาที่ ๒	พ.ศ. ๑๙๑๑ - ๑๙๔๒
๘	พระมหาธรรมราชาที่ ๓	พ.ศ. ๑๙๔๒ - ๑๙๖๒
๙	พระมหาธรรมราชาที่ ๔	พ.ศ. ๑๙๖๒ - ๑๙๘๑

ที่มา : <http://ht.m.wikipedia.org/wiki>ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียนชั้น ป. ๔ ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย มี ๒ ด้าน คือ

๑. ปัจจัยภายใน

มีผู้นำที่เข้มแข็ง ในสมัยนั้นผู้นำคนไทยที่กล้าหาญมีสติปัญญาเฉียบแหลมและรอบคอบ ๒ คน ซึ่งเป็นสหายกัน ได้แก่ พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด และพ่อขุนบางกลางหาว เจ้าเมืองบางยาง ได้ร่วมกันรวบรวมคนไทยและกำลังเข้าต่อสู้กับขอมจนสามารถขับไล่ขอมไปได้

๑ **มีขวัญและกำลังใจดี** การที่คนไทยมีผู้นำที่เข้มแข็งมีความสามารถ ทำให้มีขวัญและกำลังใจดี มีความเชื่อมั่นว่าจะต่อสู้เอาชนะขอมได้ต่างก็มีความปรารถนาที่จะขับไล่ขอมออกไป เพื่อจะได้มีความเป็นอิสระและมีเอกราชสมบูรณ์ จึงได้ผนึกกำลังกันต่อสู้และเอาชนะขอมได้สำเร็จ

๑ **รักความเป็นอิสระ** คนไทยมีนิสัยรักอิสระไม่ชอบให้ผู้ใดกดขี่ข่มเหงบังคับ ดังนั้นเมื่อพ่อขุนบางกลางหาว และพ่อขุนผาเมืองได้ร่วมมือกันขับไล่ขอมเพื่อให้คนไทยได้รับอิสรภาพ จึงได้รับความร่วมมือร่วมใจจากชาวไทยทุกคนด้วยดี จนสามารถขับไล่ขอมและปลดปล่อยกรุงสุโขทัยเป็นอิสระได้ในที่สุด

๑ **บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์** เมืองสุโขทัยเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร มีการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการจับสัตว์น้ำ ทำให้ผู้คนเข้ามาอาศัย ตั้งบ้านเรือนกันเป็นชุมชนที่ค่อนข้างหนาแน่น เมืองสุโขทัยจึงพร้อมด้วยเสบียงอาหาร และกำลังคน

๒. ปัจจัยภายนอก

๑ **ขอมมักจะรุกรานอาณาจักรอื่นๆ** ต้องทำสงครามเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอาณาจักรจามปา กษัตริย์ขอมต้องทำสงครามยึดเยื่อหลายรัชกาล ต้องเสียกำลังคน เเสบียงทรัพยากรและขาดการทำนุบำรุงบ้านเมือง ต้องเผชิญปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย

๑ **การที่ขอมขยายอาณาเขตออกไปไกล** ทำให้ไม่สามารถออกไปไกล ทำให้ไม่สามารถรักษาอำนาจไว้ได้อย่างถาวร แม้จะแก้ปัญหา โดยตั้งเมืองใหญ่ให้เป็นศูนย์อำนาจ เช่น ลพบุรี สุโขทัย แต่การปกครองก็มิได้มีประสิทธิภาพ ในที่สุดก็รักษาอำนาจของตนในดินแดนชาติอื่นที่ตนยึดครองไว้ไม่ได้

๑ **การสร้างปราสาทหรือเทวสถานไว้ประดิษฐานศิวิลิ่งค์** เพื่อการบูชาและการสร้างสาธารณูปโภคของกษัตริย์แต่ละพระองค์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ขอมเสื่อมอำนาจ เพราะต้องใช้แรงงาน ใช้ทรัพยากรและเสบียงอาหารจำนวนมาก ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจทำให้ต้องเก็บภาษีจากประชาชนมากขึ้น ประชาชนไม่ร่วมมือ อาณาจักรขอมจึงเสื่อมลง เปิดโอกาสให้คนไทยได้ร่วมกันกำจัดอำนาจอิทธิพลของขอมได้สำเร็จ

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org>wiki>ประวัติศาสตร์ไทย>

บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย - พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ หรือพระนามเต็ม **กัมมรเตงอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์** พระนามเดิม **พ่อขุนบางกลางหาว** (ไม่ใช่ กลางท่าว) ทรงเป็นปฐมวงศ์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ครองราชสมบัติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๗๙๒

พระราชกรณียกิจ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เมื่อครั้งยังเป็นพ่อขุนบางกลางหาวได้ร่วมกับ พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราดแห่งราชวงศ์ศรีนาวนำถุม รวมกำลังพลกัน กระทำรัฐประหาร ขอมสบาดโขลญลำพง โดยพ่อขุนบางกลางหาวตีเมืองศรีสัชนาลัยและ เมืองบางขลงได้ และ ยกทั้งสองเมืองให้พ่อขุนผาเมือง ส่วนพ่อขุนผาเมืองตีเมืองสุโขทัยได้ ก็ได้มอบเมืองสุโขทัยให้ พ่อขุนบางกลางหาว พร้อมพระขรรค์ชัยศรีและพระนาม “ศรีอินทรบดินทราทิตย์” เป็นพระนาม ภายหลังได้กลายเป็น ศรีอินทราทิตย์ การเข้ามาครองสุโขทัยของพระองค์ ส่งผลให้ราชวงศ์พระร่วง เข้ามามีอิทธิพลในเขตนครสุโขทัยเพิ่มขึ้น ได้แผ่ขยายดินแดนกว้างขวางมากออกไป แต่เขตแดน เมืองสรลงสองแคว เป็นฐานกำลังของราชวงศ์ศรีนาวนำถุมอยู่ในกลางรัชสมัย ทรงมีสงครามกับ ขุนสามชน เจ้าเมืองฉอด ทรงชนช้างกับขุนสามชน แต่ช้างทรงพระองค์ ได้ หนีตั้งคำในศิลาจารึกว่า “หนีญญ่ายพ่ายจแจ” ขณะนั้นพระโอรสองค์เล็ก ได้ชนช้างชนะขุนสามชน ภายหลังจึงทรงเฉลิม พระนามพระโอรสว่ารามคำแหง พระองค์ทรงเป็นผู้นำชาติไทย ต่อสู้กับอิทธิพลขอมในสุวรรณภูมิ ทรงได้ชัยชนะและประกาศอิสรภาพตั้งราชอาณาจักรสุโขทัยขึ้น

บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัย หรือ **รัฐสุโขทัย** (อังกฤษ : Kingdom of Sukhothai) เป็นอาณาจักรหรือรัฐในอดีตรัฐหนึ่ง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำยม เป็นชุมชนโบราณมาตั้งแต่ยุคเหล็กตอนปลาย จนกระทั่งสถาปนาขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ในฐานะสถานีการค้าของรัฐละโว้ หลังจากนั้นราวปี ๑๘๐๐ พ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมือง ได้ร่วมกันกระทำการยึดอำนาจจากขอมสบาดโขลญลำพง ซึ่งทำการเป็นผลสำเร็จและได้สถาปนาเอกราชให้สุโขทัยเป็นรัฐอิสระ และมีความเจริญรุ่งเรืองตามลำดับและเพิ่มถึงขีดสุดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๓ ของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับนางเสือง พระเชษฐาองค์แรกสิ้นพระชนม์ตั้งแต่พ่อขุนรามคำแหง ยังทรงพระเยาว์ พระเชษฐาองค์ที่สองทรงพระนามตามศิลาจารึกว่า “พระยาบานเมือง” ซึ่งได้เสวยราชย์ต่อจากพระราชบิดา และเมื่อสิ้นพระชนม์แล้วพ่อขุนรามคำแหงมหาราชก็เสวยราชย์แทนต่อมา

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ ตัวหนังสือไทยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีลักษณะพิเศษกว่าตัวหนังสือของชาติอื่นซึ่งขอยืมตัวหนังสือของอินเดียมาใช้ กล่าวคือ พระองค์ได้ทรงประดิษฐ์พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพิ่มขึ้นให้สามารถเขียนแทนเสียงพูดของคำในภาษาไทยได้ทุกคำ กับทั้งได้นำสระและพยัญชนะมาอยู่ในบรรทัดเดียวกันโดยไม่ต้องใช้พยัญชนะซ้อนกัน ทำให้เขียนและอ่านหนังสือไทยได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น

บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย พระมหาธรรมราชาที่ ๑

พญาลิไทหรือพระยาลิไทหรือพระศรีสุริยวงศ์รามมหาราชหรือพระมหาธรรมราชาที่ ๑

พระราชประวัติ พระมหาธรรมราชาที่ ๑

พระยาลิไทเป็นกษัตริย์องค์ที่ ๖ แห่งกรุงสุโขทัย พระมหากษัตริย์อาณาจักรสุโขทัยราชวงศ์พระร่วงลำดับที่ ๕ ทรงเป็นพระโอรสพระยาเลอไท (ครองราชย์ พ.ศ. ๑๘๙๗ - พ.ศ. ๑๙๑๙) เดิมทรงปกครองเมืองศรีสัชนาลัย ในฐานะองค์อุปราชหรือรัชทายาทเมืองสุโขทัย เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๘๒ ต่อมาเมื่อพระยาเลอไทเสด็จสวรรคตใน พ.ศ. ๑๘๘๔ พระยาจ๋วนำถมได้ขึ้นครองราชย์จนเสด็จสวรรคตใน พ.ศ. ๑๘๙๐ พระยาลิไทโดยต้องใช้กำลังทหารเข้ามายึดอำนาจ พระยาลิไทยกทัพมาแย่งชิงราชสมบัติได้ และขึ้นครองราชย์ใน พ.ศ. ๑๘๙๐ ทรงพระนามว่า พระศรีสุริยวงศ์รามมหาราชหรือพระมหาธรรมราชาที่ ๑ ในศิลาจารึกมักเรียกพระนามเดิมว่า “พญาลิไท” หรือเรียกย่อว่า พระมหาธรรมราชาที่ ๑

พระราชกรณียกิจ - พระมหาธรรมราชาที่ ๑

ทรงผนวชเมื่อ พ.ศ. ๑๙๐๕ ที่วัดป่ามะม่วง ทรงสร้างและบูรณะวัดมากมาย สร้างพระพุทธรูป เช่น พระพุทธชินสีห์ พระศรีศาสดาคือพระพุทธรูปชินราช ปัจจุบันประดิษฐานที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร ทรงแบ่งพระสงฆ์ออกเป็น ๒ ฝ่ายคือฝ่าย “คามวาสี” และฝ่าย “อรัญวาสี” ราษฎรได้ถวายพระนามว่า “พระมหาธรรมราชา” ทรงสร้างถนนพระร่วงตั้งแต่เมืองศรีสัชนาลัยผ่านกรุงสุโขทัยไปถึงเมืองนครชุม (กำแพงเพชร) บูรณะเมืองนครชุม สร้างเมืองสองแคว (พิษณุโลก) เป็นเมืองลูกหลวง ด้านอักษรศาสตร์ทรงนิพนธ์หนังสือไตรภูมิพระร่วง เป็นงานนิพนธ์ที่เก่าแก่ที่สุดเรื่องหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทย

วรรณกรรมในสมัยสุโขทัย

วรรณกรรมกรุงสุโขทัย ส่วนใหญ่จะเป็น การสวดตีวีรกรรม ศาสนา ปรัชญา ดังนี้

- **หลักศิลาจารึกหลักที่ ๑** หรือศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นแล้ว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จารึก ตัวอักษร ลงบนหลักศิลาจารึกหลักที่ ๑ นับว่าเป็นหลักแรกที่แสดง ถึงอักษรวิธีของภาษาไทย และเป็นวรรณกรรมที่แสดงถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของอาณาจักรสุโขทัย
- **ไตรภูมิพระร่วง (เตภูมิกถา)** พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พญาลิไท) เป็นผู้พระราชานิพนธ์เมื่อ พ.ศ. ๑๘๘๘ โดยพระองค์มีพระราชประสงค์ ใช้เทศนาโปรดพระราชมารดาและสั่งสอนประชาชนของสุโขทัย วรรณกรรมไตรภูมิพระร่วงจะบรรยายถึงภาพของนรก สวรรค์ สอนให้รู้จักบาปบุญ คุณโทษ รู้ชั่ว เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ จากการทำความชั่ว
- **สุภาษิตพระร่วง** นับว่าเป็นวรรณกรรมที่มีค่ายิ่ง มีวัตถุประสงค์ที่จะสอนคน ให้มีความรู้ และการปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น
- **ตำรับทำวศรีจุฬาลักษณ์** มีวัตถุประสงค์คือให้คำแนะนำตักเตือนข้าราชการ สำนักฝ่ายในให้มี กิริยามารยาทที่เหมาะสมกับ ศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นการเชิดชูเกียรติยศของพระมหากษัตริย์

ที่มา : <http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียนชั้นป. ๕

อาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัย

ทิศเหนือ อาณาเขตถึงเมืองหลวงพระบาง โดยมีเมืองต่าง ๆ คือ เมืองแพร่ เมืองน่าน เมืองบัว
ทิศใต้ อาณาเขตถึงฝั่งทะเลสุดเขตมาลายู โดยมีเมืองต่าง ๆ คือ เมืองคนที เมืองพระบาง
เมืองแพรง เมืองสุพรรณภูมิ เมืองเพชรบุรี และเมืองนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก อาณาเขตถึงเมืองเวียงจันทน์ และเมืองเวียงคำ โดยมีเมืองสระหลวง
เมืองสองแคว เมืองลุมบาจาย และเมืองสกา

ทิศตะวันตก อาณาเขตถึงเมืองฉอด และเมืองหงสาวดี

ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช บ้านเมืองอยู่อย่างสงบ มีความร่มเย็นเป็นสุข ดังที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” การพาณิชย์เจริญก้าวหน้า พระองค์ได้ทรงวางระเบียบปกครองบ้านเมือง ทั้งยังประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๘๒๖ กับทั้งทรงดูแลการเพิ่มผลผลิตของประชากร เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของอาณาจักร

พระราชโอรสพระองค์หนึ่งของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช คือ พญาเลอไท กษัตริย์ที่ครองราชย์สมบัติสืบต่อจากพ่อขุนรามคำแหง คือ พญาไสสงคราม หลังจากรัชกาลของพญาไสสงครามแล้ว พญาเลอไทได้ครองราชสมบัติ ต่อจากรัชกาลพญาเลอไท มีกษัตริย์ที่ออกพระนามในศิลาจารึกอีกพระองค์หนึ่ง คือ พญาจันทนาถ ในฐานะพระอนุชาแต่เป็นโอรสของพ่อขุนบานเมือง ได้ขึ้นครองเมืองสุโขทัยและได้โปรดให้พญาลีไท ผู้เป็นโอรสของพระยาเลอไทไปครองเมืองศรีสัชนาลัยในฐานะอุปราช ครองเมืองลูกหลวง ต่อมาราว พ.ศ. ๑๘๖๖ ความพยายามของพระมหาธรรมราชาลิไท คือ หวังที่จะรวบรวมเมืองต่าง ๆ ที่แตกแยกกันออกไปให้กลับเข้ามารวมในอาณาจักรเดียวกันอีก ได้เผยแพร่และกระทำกิจทางศาสนา พ.ศ. ๑๙๐๒ พระองค์เสด็จยกทัพไปตีเมืองแพร่ กวาดต้อนครัวเรือนมาเป็นข้าหรือทาสของพระที่วัดป่าแดงศรีสัชนาลัย และในปีนั้นก็ได้ประดิษฐ์รอยพระพุทธรูปบาทจำลองที่เขาสุมนภูฏ เมืองสุโขทัย

ในฐานะผู้ครอบครองแคว้นสุโขทัย พระมหาธรรมราชาลิไท ทรงพยายามดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาท พ่อขุนรามคำแหงมหาราช คือ เป็นทั้งนักปราชญ์ผู้สนพระทัยในทางศาสนา โดยให้ความอุปถัมภ์พระพุทธรูปศาสนา ส่งสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่ต่าง ๆ ที่พระองค์ต้องการเป็นพันธมิตรด้วย เช่น เมืองน่าน หลวงพระบาง และกรุงศรีอยุธยา

ลักษณะการปกครอง

ระยะแรก

ระยะกลาง

ระยะปลาย

พ่อปกครองลูก

จักรพรรดิ

ธรรมราชา

เมืองลูกหลวง

ทิศเหนือ เมืองศรีสัชนาลัย (สวรรคโลก)
ทิศตะวันออก เมืองสองแคว (พิษณุโลก)
ทิศใต้ เมืองสระหลวง (พิจิตร)
ทิศตะวันตก เมืองกำแพงเพชร (ชากังราว)
ในสมัยสุโขทัยเรียกเมืองหลวงและเมือง
ลูกหลวงรวมกันว่า ราชธานี

ใบความรู้สำหรับชั้นป. ๖

เศรษฐกิจสมัยกรุงสุโขทัย

เศรษฐกิจสมัยสุโขทัยมีพื้นฐานอยู่ที่เกษตรกรรมและเป็นแบบยังชีพหรือสามารถเลี้ยงตนเองได้ คือ ทำให้พอมิเงินมิใช้ในครอบครัวในแต่ละปี ไม่ได้ทำเพื่อเป็นสินค้าส่งออกแต่อย่างไร ทั้งนี้เพราะผลิตผลที่สำคัญคือ ข้าว นั้นมีความสำคัญในการทำสงคราม ซึ่งผลของสงครามไม่ว่าจะได้รับชัยชนะหรือพ่ายแพ้ก็มีความผูกพันกับข้าวมาก กล่าวคือ ถ้าข้าศึกยกมาล้อมเมือง แล้วภายในเมืองเกิดขาดแคลนข้าวปลาอาหาร ก็ต้องยอมจำนนต่อข้าศึก หรือถ้าข้าศึกยกมาโจมตีโดยการเตรียมเสบียงอาหารมาไม่มากนัก หากล้อมเมืองนาน เเสบียงอาหารที่เตรียมมาหมดลง ก็จะยกทัพกลับก่อนที่จะได้รับชัยชนะ ดังนั้นข้าวจึงไม่ใช่สินค้าสำหรับส่งไปขาย โดยเฉพาะขายให้กับเพื่อนบ้าน เนื่องจากอาจนำมาใช้เป็นเสบียงอาหารในการโจมตี ซึ่งช่วงเวลาย่ำเมืองสงบสุข จึงต้องเตรียมเสบียงอาหารให้บริบูรณ์ และเพื่อไว้เวลาฝนแล้ง หรือน้ำท่วม หรือถูกข้าศึกล้อมเมือง ข้าวจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่ง

ข้าวปลูกกันตามที่ราบลุ่มและตามริมแม่น้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้คนนิยมตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยกันมาก เพราะสะดวกในการเดินทางและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต พืชสำคัญของสุโขทัยนอกจากข้าวแล้วยังมี มะพร้าว มะม่วง มะขาม หนาก พลูด และพืชผลอื่นๆ โดยพืชผลที่ผลิตได้เกินความต้องการในครอบครัวก็จะนำออกมาขายในเมืองที่มีการตลาดการค้าหรือตลาดปศุสัตว์ หรือขายตามตลาดนัด

เนื่องจากเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยเป็นแบบเกษตรกรรม ดังนั้นที่ดินจึงมีความสำคัญ แต่เนื่องจากสมัยนั้นผู้คนยังน้อยและยังมีที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาก พระมหากษัตริย์สุโขทัยจึงส่งเสริมให้มีการเพาะปลูก ให้ราษฎรบุกเบิกที่ดินทำไร่ ทำนาได้ แล้วที่ดินที่บุกเบิกนั้นก็จะเป็นสิทธิของราษฎรนั้น นอกจากนี้ยังทรงสร้างระบบชลประทาน เพื่อให้การใช้ที่ดินได้ประโยชน์และมีผลผลิตมากขึ้น ได้แก่ การสร้างทำนบกั้นน้ำ หรือที่เรียกว่า ทำนบพระร่วง การสร้างอ่างเก็บน้ำ ที่เรียกว่า สรีดงค์ การสร้างคูส่งน้ำและที่เก็บน้ำ ที่เรียกว่า ตระพัง เป็นจำนวนมากอยู่ในเมืองสุโขทัย

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับชั้นป. ๖

ตระพังเมืองสุโขทัย

ในด้านการค้าขาย พระมหากษัตริย์สุโขทัยได้เปิดโอกาสให้ราษฎรทำการค้าขายได้อย่างเสรี ดังศิลาจารึกกล่าวว่า “ ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองคำ ” และเพื่อเป็นการส่งเสริมการค้า จึงไม่มีการเก็บภาษีผ่านด่าน ที่เรียกว่า จังกอบ

การค้าในสมัยสุโขทัยมีทั้งการค้าภายในอาณาจักรและการค้าภายนอกอาณาจักร การค้าภายในอาณาจักรเป็นการค้าขายตามตลาดปสานหรือตลาดนัด โดยมีสินค้าสำคัญคือ ข้าว ผลไม้ชนิดต่างๆ เครื่องจักสาน ผ้า เครื่องถ้วยชาม เป็นต้น ส่วนการค้าภายนอกอาณาจักรนั้น สุโขทัยมีการค้ากับดินแดนใกล้เคียง เช่น มอญ ลาว เมืองต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะต่างๆ และดินแดนที่อยู่ห่างไกลออกไป ที่สำคัญ คือ จีน สินค้าออกที่สำคัญ คือ เครื่องสังคโลกและของป่าต่างๆ เช่น สัตว์ไม้หอม หนังสัตว์ งาช้าง เป็นต้น

ใบความรู้สำหรับชั้นป. ๖

ใบความรู้เรื่องเศรษฐกิจสมัยกรุงสุโขทัย

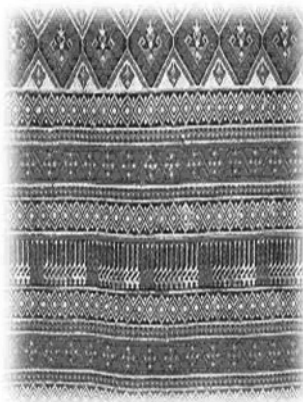

เครื่องสังคโลกสมัยสุโขทัย

การค้าขาย

เครื่องสังคโลกมีหลายแบบ ทั้งจาน ไห กระปุก แจกัน มีขนาดลวดลายแตกต่างกัน ที่ทำเป็นเครื่องประดับ เช่น ช่อฟ้า ใบระกา รูปสัตว์ก็มี แต่สีที่เคลือบมักเป็นสีเขียวไขกา ที่เป็นสีน้ำตาลก็มีบ้าง เชื่อได้ว่า รายได้จากการค้าเครื่องสังคโลกเป็นรายได้ที่สำคัญของอาณาจักรสุโขทัย และเมื่อสุโขทัยเสื่อมอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยาขึ้นมาใน พ.ศ. ๑๘๙๓ รายได้จากการค้าเครื่องสังคโลกของสุโขทัยลดลงมาก เนื่องจากเส้นทางส่งสินค้าออกทางทะเลถูกปิดกั้น อย่างไรก็ตาม การทำเครื่องสังคโลกเพื่อประโยชน์ใช้สอยและการค้าก็ได้ดำเนินต่อมา

เพลงการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย

ทำนองเพลงแม่สะเรียง

ความเป็นมาของอาณาจักรสุโขทัย
ปรากฏไว้ในศิลาจารึกวัดศรีชุม
พ่อขุนบางกลางหาวกับพ่อขุนผาเมือง
รวมคนขับไล่พวกขอมสบาดโขลญลำพง
นำกำลังคนยึดสุโขทัย เมื่อได้ขึ้นครองราชย์ทรงพระนามว่า
พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ (จ้ำ)
ทรงเป็นปฐมราชวงศ์ของพระร่วง
ปกครองสุโขทัยรุ่งเรืองมีกษัตริย์ ๙ พระองค์
มีความอุดมสมบูรณ์ตอนบนของเจ้าพระยา
ทั้งด้านการค้า ปกครองเรื่อยมา มีสุชาติ ๒๑๒ ปี ก็เสื่อมไป

กรุงสุโขทัย

ถิ่นกำเนิดของคนไทย : ช่วง ๒ -๓ ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเสนอความคิดเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทย กลุ่มหนึ่งเชื่อว่าไทยมีต้นกำเนิดอยู่ บริเวณมณฑลเสฉวนแล้วค่อยๆ อพยพลงสู่ยูนานและแหลมอินโดจีนเพราะถูกรุกราน ความเชื่อนี้สอดคล้องกับกลุ่มที่เชื่อว่าคนไทยอพยพลงมาจากเทือกเขาอัลไต ทำให้เกิดเส้นทางอพยพอัลไต-เสฉวน-น่านเจ้า และสุโขทัยขึ้น อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าคนไทยมีถิ่นกำเนิดกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณทางตอนใต้ของจีน และทางตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงบริเวณรัฐอัสสัมของอินเดีย ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าถิ่นเดิมของคนไทยอยู่บริเวณเหนือที่ประเทศไทยปัจจุบัน กลุ่มสุดท้ายเชื่อว่าถิ่นกำเนิดของคนไทยอาจจะอยู่ในคาบสมุทรมาลายู เนื่องจากพบว่าความถี่ของยีนและหมู่เลือดของคนไทยคล้ายคลึงกับชาวชวามากกว่าจีน แนวคิดที่ว่าคนไทยกระจายตัวอยู่ เป็นวงกว้างในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเป็นไปได้มากที่สุด หลักฐานสำคัญที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ก็คือการค้นพบแหล่งโบราณคดี ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ใน ปีพ.ศ. ๒๕๑๐ โดยขุดค้นหลายชั้นดิน พบโครงกระดูกมนุษย์โบราณปนอยู่กับโลหะสำริดในชั้นดินแรก มีอายุเก่าแก่ถึง ๖,๐๐๐ ปี ชั้นดินถัดมาพบโครงกระดูกมนุษย์ฝังปนกับเครื่องปั้นดินเผาลูกปัดต่าง ๆ มีอายุระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี และในชั้นดินส่วนบนสุดก็ยังพบโบราณวัตถุมีลูกปัดหิน ลูกปัดแก้วสี รวมทั้งเสมาหิน สมัยทวารวดี และลพบุรีปะปนอยู่ด้วยหลักฐานต่าง ๆ ที่ขุดพบนี้ แสดงให้เห็นว่าภาคอีสาน ของไทยมีมนุษย์อยู่เป็นเวลานานมาแล้ว และยังอยู่อาศัยหลายยุคอย่างต่อเนื่อง แต่เราก็มีอาจสรุปได้ว่ากลุ่มคนที่ใช้วัฒนธรรมบ้านเชียงเหล่านี้คือคนไทย “พวกเขา” อาจเป็นคนกลุ่มเดียวกันที่พัฒนาต่อเนื่องกันมา หรืออาจเป็นคนต่างกลุ่มที่เข้ามาอยู่ อาศัยในเวลาที่แตกต่างกันก็ได้ อีกทั้งคนกลุ่มนี้จะเกี่ยวข้องกับคนไทยในปัจจุบันหรือไม่ ก็ยังไม่มีใครหาข้อสรุปได้

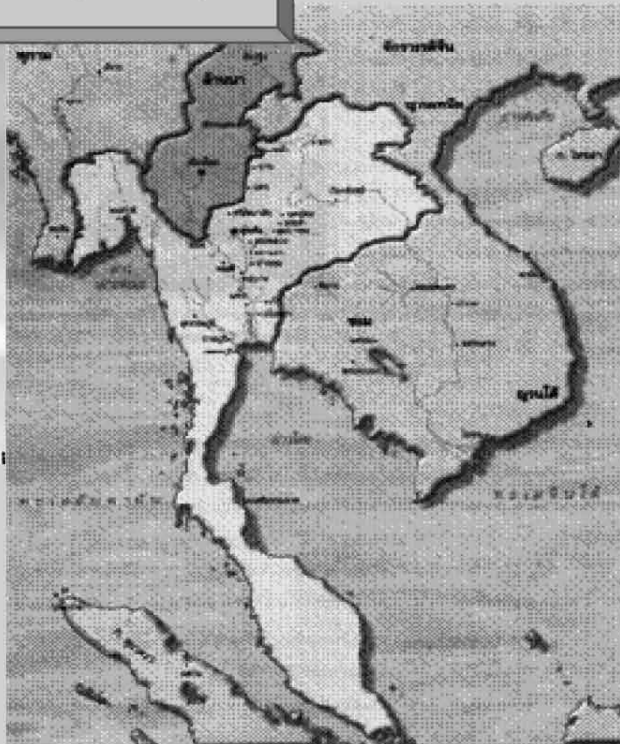
ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับครู

แผนที่
แสดงอาณาจักรสุโขทัย
สมัย
พ่อขุนรามคำแหง
มหาราช

ทฤษฎีที่ ๑ ถิ่นกำเนิดของคนไทยอยู่บริเวณ
เทือกเขาอัลไต

ใบความรู้สำหรับครู

แคว้นแคว้นก่อนอาณาจักรสุโขทัย : ราวปี พ.ศ.๘๐๐-๑๔๐๐ ความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนต่าง ๆ และการติดต่อค้าขายระหว่างกันได้ทำให้เกิดแคว้นต่าง ๆ ขึ้น ก่อนที่อาณาจักรสุโขทัยจะเกิดขึ้น ดินแดนประเทศไทยในปัจจุบันประกอบไปด้วยแคว้นใหญ่น้อยจำนวนหนึ่งทางใต้มี**แคว้นศรีวิชัย**ซึ่งเกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. ๑๕๐๐ มีบทบาทสำคัญในฐานะเส้นทาง การค้าทางทะเลระหว่างจีนกับอินเดีย หลังศรีวิชัยเสื่อมลง ตามพรลิงค์ซึ่งอยู่บริเวณนครศรีธรรมราชมีบทบาทควบคุมเส้นทางการค้าแทน ตามพรลิงค์รุ่งเรืองอยู่ในช่วง พ.ศ.๑๕๐๐-๑๘๐๐ เพื่อมุ่งทั้งทางการค้า และวัฒนธรรมประเพณี จนสมัยพ่อขุนรามคำแหง ถึงกับอาราธนาพระสงฆ์ จากที่นี้ขึ้นไปตั้งสังฆมณฑลที่สุโขทัย ทางเหนือตั้งแต่ราว พ.ศ.๑๐๐๐ เป็นต้นมา มีการรวมตัวกันเป็น**แคว้นหริภุญชัย โยนก เชียงแสนและเงินยางเชียงแสน** ซึ่งต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นล้านนารุ่งเรืองร่วมสมัยกับสุโขทัยและอยุธยา ภาคกลางบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา-ท่าจีน มีแคว้น**แคว้นทวารวดี**ที่เติบโตขึ้นมาในช่วง พ.ศ.๑๑๐๐-๑๕๐๐ มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครปฐมหรือนครชัยศรี เมืองต่าง ๆ ที่เข้ามารวมเป็นแคว้น ได้แก่ เมืองอู่ทอง (สุพรรณบุรี) เมืองคูบัว (ราชบุรี) เมืองจันเสน (นครสวรรค์) เมืองฟ้าแดดสงยาง (กาฬสินธุ์) และเมืองศรีเทพ (เพชรบูรณ์) ทวารวดีสิ้นสุดการเป็นรัฐ ลงด้วยเหตุผล ๒ อย่าง คือ การเปลี่ยนทางเดินของลำน้ำและอิทธิพลขอมที่แผ่ขยายเข้ามา ตั้งเมืองละโว้ขึ้นเป็นศูนย์กลางแทน ละโว้ รุ่งเรืองขึ้นมาหลังปี พ.ศ.๑๕๐๐ แทนที่รัฐเดิมของทวารวดีอย่างนครชัยศรีและศรีเทพ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ลุ่มแม่น้ำลพบุรี เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลงในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ พร้อมกับการเกิดของสุโขทัย ละโว้ก็ลดบทบาทลงไปด้วย แต่ก็มีได้เสื่อมสลายไปทีเดียว หากยังคงรักษารูปแบบความเจริญทางด้านศิลปวิทยาการไว้และพัฒนาต่อเนื่องขึ้นมา เป็นกรุงศรีอยุธยาในภายหลัง

ราชธานีสุโขทัย : ชื่อของเมืองที่แปลว่า “รุ่งอรุณแห่งความสุข” และคำกล่าวที่รู้จักกันดีว่า เมืองสุโขทัยนี้ดีในน้ำมีปลาในนามีข้าว ทำให้ภาพของสุโขทัยเป็นดั่งเมือง แห่งความผืนนครแห่งความสุขและอดีตที่มีอาจหวนคั่นสุโขทัยถือกำเนิดขึ้นอย่างเรียบง่ายจากการพัฒนาของหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่เติบโตขึ้นเป็นเมือง กระจายตัวอยู่ตามแนวลุ่มน้ำยมและน่าน ครั้นก่อน พ.ศ. ๑๗๐๐ การคมนาคมและการค้าต่าง ๆ ได้ขยายตัวมากขึ้นเมืองที่อยู่ตามลุ่มน้ำยมและน่านที่เป็นเส้นทางผ่านการค้าระหว่างรัฐต่าง ๆ ก็เริ่มรวมตัวกันมากขึ้น

ใบความรู้สำหรับครู

สุโขทัยเริ่มมีฐานะเป็นแว่นแคว้นขึ้นมาเป็นครั้งแรกโดยมี พ่อขุนศรีนาวมเป็นพ่อเมือง และเป็นช่วงที่อิทธิพลขอมเริ่มเสื่อมลงด้วย ทำให้สุโขทัยเป็นปึกแผ่นมากขึ้น หลังจากนั้นไม่นาน ก็เกิดเหตุวุ่นวายขึ้น โดยมีขอมพวกหนึ่งชื่อว่า “ขอมสบาดโขลกลำพง” ได้เข้ายึดเมืองและ เป็นไปได้ว่า พ่อขุนศรีนาวม ได้เสียชีวิตไปแล้วในช่วงนี้ พ่อขุนผาเมือง ซึ่งครองเมืองราชอยู่ จึงร่วมกับพ่อขุนบางกลางหาวรวมกำลังไปชิง เมืองสุโขทัยคืนมาได้สำเร็จ พ่อขุนผาเมืองจึงยก เมืองให้พ่อขุนบางกลางหาวพร้อมทั้งมอบนาม “ศรีอินทราทิตย์” ให้ด้วย อันเป็น ช่วง พ.ศ. ๑๗๗๘

หลังจากนั้นการขยายอาณาเขตของสุโขทัยก็เริ่มขึ้นถือเป็นช่วงเวลาของ การกวาดต้อน ผู้คนและรวมบ้านรวมเมืองให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร หลังจากพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สิ้นพระชนม์ พ่อขุนบานเมืองซึ่งเป็นพระราชโอรส ได้ปกครองต่อ แต่ก็นับเป็นช่วงสมัยที่สั้นมาก เพียง ๔๔ ปีนับตั้งแต่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาของการรวมแว่นแคว้นให้เป็น ปึกแผ่น

พ่อขุนรามคำแหง : กษัตริย์ผู้มีชื่อเสียงมากที่สุดของกรุงสุโขทัย คือโอรสองค์ ที่ ๒ ของ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พระองค์มีชื่อเสียงในฐานะผู้สร้างกรุงสุโขทัย ให้เจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุด เป็น ผู้คิดค้นประดิษฐ์อักษรไทยและสร้างศิลาจารึก ในยุคนี้ขอบเขตของอาณาจักรสุโขทัยได้แผ่ขยาย ออกไปมากที่สุด โดยในเรื่อง ของระบบเศรษฐกิจนั้นก็เป็ระบบแบบเปิดเสรี คือ ไม่มีการเก็บ ภาษีทำให้สุโขทัย เติบโตขึ้นเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ และเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรม อันหลากหลายแห่งแว่นแคว้นนี้

เมื่อสิ้นแผ่นดินพ่อขุนรามคำแหง กรุงสุโขทัยเริ่มอ่อนกำลังลง พระมหาธรรมราชาที่ ๑ หรือพระยาสิทธิไทย ผู้ปกครองสุโขทัยอยู่ในช่วงประมาณ ปี พ.ศ.๑๘๕๐ - ๑๘๖๓ จึงได้นำ พระพุทธศาสนาเข้ามาฟื้นฟูการปกครองและทรงขยายอำนาจด้วยการทำสงครามพร้อมๆ กับ การเผยแพร่ศาสนา

แต่หลังจากสิ้นสมัยของพระองค์แล้วอาณาจักรสุโขทัยก็เริ่มอ่อนแอลงอย่างแท้จริง พร้อมๆ กับที่แว่นแคว้นอื่นเข้มแข็งขึ้น ล้าหน้าขยายอำนาจลงมาถึงลุ่มแม่น้ำยม-น่าน แคว้นละโว้-อยุธยาเข้มแข็งขึ้นจากการรวมตัวกับสุพรรณบุรีที่ครองอำนาจอยู่นือลุ่มแม่น้ำท่าจีน จนในที่สุดก็ก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาขึ้นได้สำเร็จในปี พ.ศ.๑๘๘๓ หลังจากนั้นไม่นานอาณาจักรสุโขทัย ก็ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

แบบวัดผลและประเมินผลรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ชิ้นงาน/ผลงาน	ความถูกต้อง	กระบวนการทำงาน	ความสะอาดเรียบร้อย	การให้ความร่วมมือ	รวม	สรุป		หมายเหตุ
		ค	ค	ค	ค	ค		๒๐	ผ่าน	
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	ระดับดี	ระดับพอใช้	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน/การดำเนินงาน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	ความสมบูรณ์ของงาน			
๔.	ผลงานสะอาดเรียบร้อย			
๕.	การรับผิดชอบงาน			
๖.	มีความสนใจใฝ่รู้/กระตือรือร้น			
๗.	เนื้อหาสาระของงาน			
๘.	การนำเสนอผลงาน			
๙.	การปรับปรุงงาน			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			
	สรุป			

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน
(.....)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง แผนที่ ๒ ชื่อแผน อาณาจักรอยุธยา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ความเป็นมาของอาณาจักรสุโขทัย เรื่อง พระมหากษัตริย์ การปกครอง การเมือง ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาที่รุ่งเรือง และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

-

๓. อื่น ๆ

-

แนวการจัดการจัดการ การเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพ/บัตรภาพที่เกี่ยวข้องกับพระนครกรุงศรีอยุธยาให้นักเรียนดู พร้อมกับเล่าให้ฟังถึงอาณาจักร ดินแดน และร่วมร้องเพลงอยุธยารำลึก ๑ - ๒ รอบ นักเรียนร่วมกันสนทนาเนื้อหาของเพลง พร้อมกับช่วยกันเล่าว่าเนื้อเพลงมีเหตุการณ์อะไรบ้าง และเราควรนำคุณธรรมใดมาช่วยกันรักษากันบ้าง</p>		
	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น : ครูสนทนาเกี่ยวกับการเสียดวง การเกิดศึกบางระจัน การรวมกลุ่มสถาปนาอาณาจักร การบูรณเมือง จนสถาปนาเมืองใหม่ ครูอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องเศรษฐกิจ การเมืองในสมัยนั้น เหตุการณ์ ความเจริญรุ่งเรืองและความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญา</p>		
ขั้นสอน	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ร่วมกันอภิปรายถึงโครงการในพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สุ่มนักเรียนชั้นป. ๔ - ๖ ชั้นละ ๑ คนออกมาเล่าแสดงความคิดเห็นเรื่องราวของกษัตริย์ที่นักเรียนชอบในสมัยกรุงศรีอยุธยาให้เพื่อนฟัง นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเล่าสู่กันฟัง หลังจากได้ศึกษาไปงานแล้ว</p>		
ขั้นสรุป	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องความเป็นมาสมัยกรุงศรีอยุธยา ถึงเรื่องต่อไป พระมหากษัตริย์ การปกครอง การเมือง ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาที่รุ่งเรือง</p>		
วัดและประเมินผล	<p>๑. ประเมินความรู้จากการตอบคำถาม สังเกตการอภิปราย การนำเสนองาน ชิ้นงาน ๒. ประเมินทักษะจากการสังเกตกระบวนการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรมด้านความสามัคคี ความสะอาด การพากเพียรในการทำงาน</p>		

**แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีชีวิตที่ ๓ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนที่ ๒ อาณาจักรอยุธยา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย จำนวน ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖**

<p>ขอบเขตเนื้อหา (๓ ชั่วโมง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาณาจักรอยุธยา - การอ่านการเขียนความเป็นมาของการสถาปนากรุงศรีอยุธยา - การร้องเพลงอยุธยาวิถี 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>นักเรียนทบทวนเนื้อหาความรู้เรื่องเพลง อยุธยาวิถี แล้วอภิปรายเนื้อเรื่อง ช่วยกันเล่าเนื้อหาจากเพลง</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูเล่าเรื่องของการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง แล้วอ่านถ้อยคำที่นักเรียนได้รับฟังมา มาเพื่อทวนอีกครั้ง</p> <p>๒. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรภาพต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรุงศรีอยุธยา โดยมีครูคอยชี้แนะและตอบคำถาม/ชี้แนะการตอบคำถามที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน</p> <p>ขั้นดำเนินกิจกรรม กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงประวัติความเป็นมา การสถาปนากรุงศรีอยุธยา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาต่าง ๆ</p> <p>๔. นักเรียนฝึกตั้งคำถามเพื่ออำความเข้าใจอีกครั้ง เช่น นักเรียนรู้จักกษัตริย์กรุงศรีอยุธยาหรือไม่ กษัตริย์พระองค์ใดที่มีพระราชกรณียกิจโดดเด่นและมีความสำคัญที่สุด และพระราชกรณียกิจได้แก่อะไรบ้าง</p> <p>สถานที่ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ศึกษาแล้ว มีอะไรบ้าง ภูมิปัญญาใดบ้างที่นักเรียนรู้จัก นักเรียนช่วยกันตอบ</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <p>๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนถึงพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์และพระองค์และภูมิปัญญาที่นักเรียนชอบที่สุดพร้อมกับบอกเหตุผล แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละชั้น มี ๔ - ๖ ศึกษาไปความรู้และศึกษาบัตรภาพร่วมกัน</p> <p>ทำกิจกรรมในใบงานพร้อมกัน โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางการทำงานการค้นคว้าเพื่อได้มาซึ่งคำตอบ</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๖. นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติกิจกรรมจากใบงาน จากการบันทึกความรู้จากเนื้อหา ที่ได้ผ่านการศึกษามาแล้ว</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๗. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรภาพ แล้วผลัดกันออกมาเล่าเรื่องตามบัตรภาพที่ตนเองได้ศึกษา โดยครูช่วยเรียงลำดับให้เป็นเรื่องราวของอาณาจักรศรีอยุธยาว่ามีใครบ้าง ทำอะไร เมื่อไร ได้ผลอย่างไร</p> <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้จากการเรียนอาณาจักรศรีอยุธยา ว่ามีประเด็นสำคัญต่อคนไทยสมัยนั้นอะไรบ้าง เราควรนำสิ่งใดมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตในสภาวะปัจจุบันได้</p> <p>๙. นักเรียนนำใบงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งนำไปจัดนิทรรศการหรือจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัตรภาพ - ใบความรู้ - ใบงาน - กิจกรรมกลุ่ม <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำใบงาน - ชิ้นงาน/ผลงานจากใบงาน
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ตามลำดับ (ป.๔ - ๖) ๒. บอกข้อมูลเรื่องราวบุคคลสำคัญและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ของอาณาจักรอยุธยาได้ (ป.๔ - ๖) ๓. อธิบายวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาสมัยกรุงศรีอยุธยาได้ <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีทักษะการเรียนรู้ / ขั้นตอนการทำใบงานทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความสามัคคีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ๒. ความสะอาดเรียบร้อยของชิ้นงาน ๓. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ดำรงตนตามหลักศาสนา รักและหวงแหนความเป็นไทย 	<p>การประเมิน</p> <p>วิธีการ/เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สังเกตการทำงาน ๒. การทำใบงาน <p>ใบงานที่ ๐๔ ใบงานที่ ๐๕</p> <p>ใบงานที่ ๐๖</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ๒. ความตั้งใจในการทำกิจกรรม ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป 	

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเติมคำต่อไปนี้ให้ถูกต้องและได้ใจความสมบูรณ์

๑. กษัตริย์ที่สถาปนากรุงศรีอยุธยาคือ

ตอบ.....

๒. พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ (จากข้อที่ ๑) คือ

ตอบ .....

.....
.....

๓. ศิลปวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา จำนวน ๓ รายการ

๓.๑ .....

๓.๒ .....

๓.๓ .....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเลือกพระมหากษัตริย์ต่อไปนี้ ๑ พระองค์ แล้วเติมคำตอบลงในช่องว่าง และอธิบายสั้น ๆ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. พระรามาธิบดีที่ ๒
๒. พระนเรศวรมหาราช
๓. พระนารายณ์มหาราช

ชื่อพระมหากษัตริย์ .....

พระราชประวัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พระราชกรณียกิจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนนักเรียน อธิบายสั้น ๆ ถึงจากหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไปนี้

๑. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา หมายถึง.....
.....

ประเภทของภูมิปัญญาสมัยอยุธยา แบ่งเป็น.....ประเภทคือ (พร้อมยกตัวอย่าง)

๑).....
.....

๒).....
.....

๓).....
.....

๔).....
.....

ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยา แบ่งได้.....ประเภท แบ่งได้ดังนี้คือ

.....
.....
.....

ตัวอย่าง ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

๑. การรวมอาณาจักรสุโขทัยเข้ากับอยุธยา

เมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถขึ้นเสวยราชย์ใน พ.ศ. ๑๙๙๑ พระโอรสของพระมหาธรรมราชาที่ ๔ ได้รับแต่งตั้งจากอยุธยาให้ไปปกครองเมืองพิษณุโลก ถึง พ.ศ. ๑๙๙๔ พระยาอุทิศฐิธรไปเข้ากับพระเจ้าติโลกราชแห่งล้านนา พระราชมารดาของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้ปกครองเมืองพิษณุโลก ต่อมาจนสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๐๐๖ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เสด็จไปประทับที่พิษณุโลกและถือว่าอาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยา นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

๒. ด้านการปฏิรูปการปกครอง

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีพระประสงค์ที่จะตั้งอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางหรือราชธานี จึงลดบทบาทของเจ้านายลงและเพิ่มอำนาจให้ขุนนาง เพื่อป้องกันการแย่งชิงอำนาจจากเชื้อพระวงศ์ เช่น ลดฐานะเมืองลูกหลวง เมืองหลานหลวงลงเป็นเมืองชั้นจัตวาและส่งขุนนางไปปกครองแทนเจ้านาย มีการแยกฝ่ายทหารและพลเรือนโดยใช้ขุนนางตำแหน่ง สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการฝ่ายทหาร สมุหนายก ดูแลกิจการฝ่ายพลเรือนทั่วราชอาณาจักร ทรงตรากฎหมายเทียรบาลขึ้นเพื่อความมั่นคงของสถาบันกษัตริย์ นอกจากนี้ยังทรงตราพระราชกำหนดศักดินา ได้แก่ พระอัยการตำแหน่งนาพลเรือน และพระอัยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. ๑๙๙๘ เพื่อประโยชน์ในการลำดับชั้นของบุคคลว่ามีศักดิ์ สิทธิ และอำนาจหน้าที่ต่างกันอย่างไร เป็นการจัดระเบียบการปกครองให้มีแบบแผนรัดกุมกว่าเดิมในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ อยุธยาทำสงครามยึดเข้ากับอาณาจักรล้านนา ซึ่งมีพระเจ้าติโลกราชเป็นกษัตริย์ (ครองราชย์ พ.ศ. ๑๙๘๔ - ๒๐๓๐) ทำให้สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถประทับที่เมืองพิษณุโลกนานถึง ๒๕ ปี เพื่อดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือและเพื่อความสะดวกในการป้องกันการรุกรานของล้านนา ในระยะนี้จึงถือว่าเมืองพิษณุโลกมีฐานะเป็นราชธานีของอาณาจักรอยุธยา

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถสวรรคตใน พ.ศ. ๒๐๓๑ ทรงอยู่ในราชสมบัติ ๔๐ ปี นับว่านานที่สุดในบรรดากษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐาธิราช)

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ เป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ครองราชย์ พ.ศ. ๒๐๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๐๗๒ ใน พ.ศ. ๒๐๕๔ โปรตุเกส ได้เข้ามาติดต่อกับกรุงศรีอยุธยา นับเป็นชาวตะวันตกชาติแรกที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย ไทยจึงเริ่มเรียนรู้ศิลปวิทยาของชาวตะวันตกโดยเฉพาะด้านการทหาร ทำให้สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงพระราชนิพนธ์ตำราพิชัยสงครามของไทยได้เป็นครั้งแรก นอกจากนี้ทรงให้ทำสารบัญชี่ คือ การตรวจสอบจัดทำบัญชีไพร่พลทั้งราชอาณาจักร นับเป็นการสำรวจสำมะโนครัวครั้งแรก โดยทรงตั้งกรมสุรัสวดีให้มีหน้าที่สำรวจและคุมบัญชีไพร่พล

ทางด้านศาสนา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ทรงสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ไว้ในเขตพระราชฐานและให้หล่อพระศรีสรรเพชญ์ สูง ๘ วา หุ้มทองคำ ไว้ในพระมहाวิหารของวัดด้วย ในรัชสมัยนี้อยุธยาและล้านนายังเป็นคู่แข่งกันเช่นเดิมเนื่องจากกษัตริย์ล้านนา คือ พระเมืองแก้ว (ครองราชย์ พ.ศ. ๒๐๓๘ - ๒๐๖๘) พยายามขยายอาณาเขตลงมาทางใต้ จนถึง พ.ศ. ๒๐๖๕ มีการตกลงเป็นไมตรีกัน สงครามจึงสิ้นสุดลง

ที่มา : [http://ht.m.wikipedia.org>wiki>ประวัติศาสตร์ไทย](http://ht.m.wikipedia.org/wiki>ประวัติศาสตร์ไทย)

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นโอรสของสมเด็จพระมหาธรรมราชา กับพระวสุทิภิกษัตริย์ ประสูติเมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๘ ที่เมืองพิษณุโลก เมื่อพระชนมายุได้ ๙ พรรษา ทรงถูกส่งไปเป็นตัวประกันที่กรุงหงสาวดี เพราะพม่ายึดเมืองพิษณุโลกได้ ทรงได้รับการเลี้ยงดูในฐานะพระราชบุตรบุญธรรมเป็นเวลา ๗ ปี จน พ.ศ. ๒๑๑๒ กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า พระมหาธรรมราชา ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ ของกรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองขึ้นของกรุงหงสาวดี และอนุญาตให้พระนเรศวร กลับกรุงศรีอยุธยา และได้รับการสถาปนาให้เป็นเจ้าเมืองพิษณุโลกมีตำแหน่งเป็นอุปราช ระหว่างนั้นทรงทำสงครามกับเขมรและพม่า เพื่อป้องกันอยุธยา พระเจ้าหงสาวดีเห็นดังนี้ จึงคิดกำจัดพระนเรศวร แต่พระองค์ทรงทราบจึงทรงประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง พ.ศ. ๒๑๓๓ สมเด็จพระธรรมราชาสวรรคต พระนเรศวรเสด็จขึ้นครองราชย์ **พระราชภารกิจของพระองค์** ได้แก่ การทำศึกสงครามครั้งสำคัญคือ สงครามยุทธหัตถี ที่ทรงรบกับพม่าที่ตำบลหนองสาหร่าย ซึ่งพระองค์ทรงมีชัยชนะถือเป็นพระเกียรติสูงสุด ตลอดระยะเวลา ๑๕๐ ปี กรุงศรีอยุธยาไม่ถูกรุกรานจากพม่าอีก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวางครอบคลุมทั้งล้านนา ล้านช้าง ไทใหญ่ และกัมพูชารวมถึงพม่า ครั้งสุดท้ายคือ การเดินทัพไปตีเมืองอังวะ ซึ่งพระองค์ประจวบ และสวรรคตที่เมืองหาง ใน พ.ศ. ๒๑๔๘ พระชนมายุได้ ๕๐ พรรษา เสวยราชสมบัติได้ ๑๕ ปี สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงเป็นวีรกษัตริย์ ที่ได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ในฐานะผู้กอบกู้เอกราชให้แก่กรุงศรีอยุธยา ประชาชนชาวไทยจึงยกย่องพระองค์ให้เป็น **มหาราช** พระองค์หนึ่ง

ที่มา : <http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระราชประวัติ

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง กับพระอัครมเหสี ประสูติเมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๕ ได้รับการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การกีฬา การล่าสัตว์ การขี่ม้า ขี่ช้าง และการแข่งเรือ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๔๘ พระเจ้าปราสาททอง ประชวรหนักจึงทรงมอบราชสมบัติให้เจ้าฟ้าชาย พระโอรสองค์โต เจ้าฟ้าชายครองราชย์ได้หนึ่งปีก็ถูกปลงพระชนม์โดยพระศรีสุธรรมราชา จากนั้นพระศรีสุธรรมราชาก็ขึ้นครองราชย์ และแต่งตั้งให้พระนารายณ์เป็นพระมหาอุปราชวังหน้า หลังจากนั้นพระนารายณ์ก็ได้ปลงพระชนม์สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา เนื่องจากสมเด็จพระศรีสุธรรมราชา คิดจะเอาเจ้าฟ้าหญิงศรีสุพรรณหรือพระกนิษฐภคินี ร่วมพระชนนีของพระนารายณ์มาเป็นพระชายา พระนารายณ์ก็เสด็จขึ้นครองราชย์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๔ ของพระราชวงศ์ปราสาททอง ใน พ.ศ. ๒๑๔๙ ขณะพระชนมายุได้ ๒๕ พรรษา ทรงพระนามว่าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ หรือสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสรรเพชญ์

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

- การลดส่วยและงดเก็บภาษีอากรจากราษฎรเป็นเวลา ๓ ปีเศษ
- การประกาศใช้กฎหมายพระราชกำหนดและกฎหมายเพิ่มเติมลักษณะรับฟ้อง
- การส่งเสริมงานด้านวรรณกรรม หนังสือที่แต่งในสมัยนี้ เช่น สมุทรโฆษคำฉันท์ โคลง ทศรถสอนพระราม โคลงพาลี-สอนน้อง โคลงราชสวัสดิ์ เพลงยาวบางบท วรรณกรรมชิ้นสำคัญ คือ โคลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์ นับเป็น ยุคทองแห่งวรรณกรรม ของไทยยุคหนึ่ง
- การทำศึกสงครามกับเชียงใหม่และพม่า พ.ศ.๒๒๐๓ ได้อัญเชิญพระพุทธสิหิงค์ ลงมาอยุธยาด้วย
- ด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เจริญรุ่งเรืองมาทั้งประเทศตะวันออก เช่น จีน อินเดีย และประเทศตะวันตกที่สำคัญ ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส ได้รับการยกย่องว่า ทรงเป็น **มหาราช** พระองค์หนึ่ง

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki>ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา

ลักษณะของศิลปวัฒนธรรมในสมัยอยุธยา แบ่งได้หลายประเภท โดยสรุปลักษณะแต่ละประเภท ดังนี้ศิลปกรรมสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ วรรณกรรม ประเพณี พระพุทธศาสนา

ประณีตศิลป์ งานประณีตศิลป์สมัยอยุธยาถือได้ว่ามีความเจริญถึงขีดสุดเหนือกว่าศิลปะแบบอื่นๆ งานประณีตศิลป์ที่เกิดขึ้นมีหลายประเภท เช่น

เครื่องไม้จำหลัก ได้แก่ ตู้พระธรรม ธรรมาสน์ พระพุทธรูป บานประตู หน้าต่าง หน้าบัน พระอุโบสถ ตู้เก็บหนังสือ

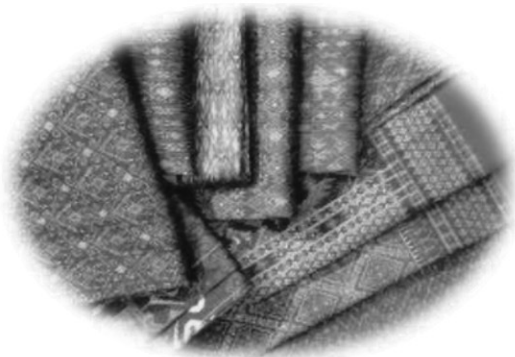
ลายรดน้ำ คือการนำทองมาปิดลงบนรักสีดำบนพื้นที่เขียนภาพหรือลวดลายแล้วรดน้ำล้างออก นิยมใช้ในบานประตูโบสถ์วิหาร ตู้พระธรรม ตู้ใส่หนังสือ เป็นต้น

การประดับมุก ได้มาจากจีน แต่ได้ปรับให้เป็นลวดลายอย่างไทย พบในบานประตูที่วิหาร พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

เครื่องเบญจรงค์ เป็นการออกแบบลวดลายบนเครื่องเคลือบถ้วยชามด้วยสี ๕ สี คือ สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีขาว สีดำ และสีน้ำเงิน ลวดลายที่นิยมเป็นลายกันขด หรือลายกันแย่ง หรือใช้รูป ตกแต่ง เช่น เทพนมสิงห์ ลายกนก กินรี กิณนร นรสิงห์ เป็นต้น

เครื่องทองประดับ มีทั้งเครื่องทองรูปพรรณ เครื่องราชูปโภคของพระมหากษัตริย์ เครื่องทองประดับ อัญมณี ทองกร เป็นต้น

ลายปูนปั้น คือลวดลายที่ปั้นด้วยปูนเพื่อประดับตกแต่งตามส่วนต่างๆ ของหน้าบันประตู เจดีย์ และปราสาท ได้รับอิทธิพลทั้งจากขอมและตะวันตก เช่น ที่วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดตะเวต์ วัดพระราม วัดภูเขาทอง เป็นต้น

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบัน อย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขาภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และพฤติกรรมของคนไทย โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของบุคคล ชุมชนและสังคม ตลอดจนพื้นฐาน ความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

ประเภทภูมิปัญญาสมัยกรุงศรีอยุธยา

พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นคู่มือบทบาทต่อการวางรากฐานระบบการเมือง บ้านเมือง เป็นปึกแผ่นคติความเชื่อนี้ ได้หล่อหลอมสังคมอยุธยาให้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน

๑. ภูมิปัญญาด้านคติธรรม ความคิด ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานของ องค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมถ่ายทอดกันมา เช่นความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ภูตผี วิญญาณ ฯลฯ

๒. ภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เป็นแบบแผน การดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น การบวช การแสดงโขน หนังใหญ่ รามเกียรติ์ อุนรุท ฯลฯ

๓. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย เช่นการทำเกษตรกรรม การทำงานฝีมือ การทำขนม จักสาน ทอผ้า ฯลฯ

๔. ภูมิปัญญาด้านแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ชาวบ้าน นำมาดัดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่เรือนชั่วคราว หรือเรือนเครื่องผูก เป็นเรือนของชาวบ้านโดยทั่วไปสร้างด้วยไม้ไผ่หรือใบจากเรือนถาวรหรือ เรือนเครื่องสับ เป็นเรือนของผู้มีฐานะ เช่น ขุนนางหรือเจ้านาย

วัฒนธรรมสมัยอยุธยา

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๑)
ภาพเขียนเลียนแบบจากพงศาวดาร คุโรวาท
(๒๕๓๕ : ๕๕)

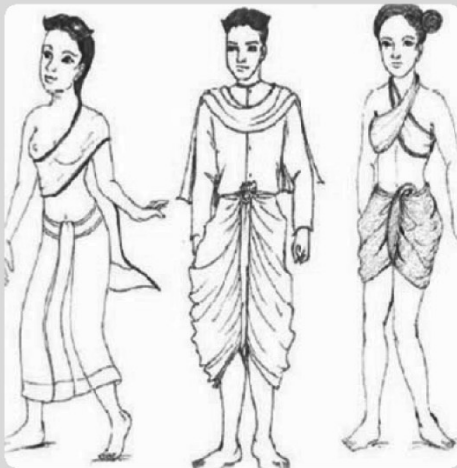

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๒)

บัตรภาพสำหรับศึกษา เรื่องการแต่งกาย ๔ สมัย ของกรุงศรีอยุธยา

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๓)
พ.ศ. ๒๑๗๓ - พ.ศ. ๒๒๗๕

การแต่งกายสมัยอยุธยา (สมัยที่ ๔)
สมัยที่ ๔ พ.ศ. ๒๒๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๓๑๐

เพลงประกอบการเรียน

เพลงอยุธยารำลึก

เนื้อร้อง-ทำนอง สุรินทร์ ปิยานันท์

อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน
จิตใจอาวรณ์มาเล่าสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี้ยัง
เป็นดั่งเมืองทอง ของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดี๋ยวนี้ซีเป็นเมืองเก่า
ชาวไทยแสนเศร้า ถูกข้าศึกรุกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน
ข้าศึกเผ่าพลาญ แหกลาญวอดวาย
เราชนชั้นหลังมองแล้วเศร้าใจ
อนุสรณ์เตือนให้ชาวไทยจงมั่น
สมัครสมานร่วมใจกันสามัคคี
คงจะไม่มีใครกล้ามาราวิชาติไทย
(ซ้ำทั้งเพลง)

การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ชาวไทยเริ่มตั้งถิ่นฐานบริเวณตอนกลาง และตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาตั้งแต่ พุทธศตวรรษที่ ๑๘ มีเมืองสำคัญหลายเมือง อาทิ ละโว้, อยุธยา, สุพรรณบุรี, นครปฐม เป็นต้น ต่อมา ราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ อาณาจักรขอม และสุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจลง พระเจ้าอู่ทอง เจ้าเมือง อู่ทองซึ่งขณะนั้นเกิดโรคห่าระบาดและขาดแคลนน้ำ จึงทรงดำริจะย้ายเมืองและพิจารณาชัยภูมิ เพื่อ ตั้งอาณาจักรใหม่ ต้องเป็นเมืองที่มีน้ำไหลเวียนอยู่ตลอด ครั้งแรกพระองค์ทรงประทับที่ตำบลเวียงเหล็ก เพื่อดูชั้นเชิงเป็นเวลากว่า ๓ ปี และตัดสินใจสร้างราชธานีแห่งใหม่ บริเวณตำบลหนองโสน (บึงพระราม)

กรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานี เมื่อวันศุกร์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวด จุลศักราช ๗๑๒[๑] ตรงกับวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๑๘๙๓[๒] มีชื่อตามพงศาวดารว่า กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยามหาดิลก ภูพานรัตน์ราชธานีบุรีรมย์ ด้วยบริเวณนั้นมีแม่น้ำล้อมรอบถึง ๓ สาย ได้แก่ แม่น้ำลพบุรีทางทิศเหนือ, แม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตก และทิศใต้, แม่น้ำป่าสักทางทิศตะวันออก เดิมทีบริเวณนี้ไม่ได้มีสภาพ เป็นเกาะ ต่อมาพระองค์ทรงดำริให้ขุดคูเชื่อมแม่น้ำ ทั้ง ๓ สาย กรุงศรีอยุธยา จึงมีน้ำเป็นปราการ ธรรมชาติให้ปลอดภัยจากข้าศึก

นอกจากนี้ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยายังห่างจากปากแม่น้ำไม่มาก เมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ ๆ อื่นหลายเมือง ในบริเวณเดียวกัน ทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ในอาณาจักร รวมทั้งอาณาจักรใกล้เคียงอีกด้วย

ใบความรู้สำหรับครู
พระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา

กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทยอยู่นาน ๔๑๗ ปี มีพระมหากษัตริย์ปกครองทั้งสิ้น ๓๔ พระองค์ นับรัชกาลได้ ๓๕ รัชกาล ดังนี้

รัชกาล ที่	พระนาม	ปีที่ครองราชย์ (พ.ศ.)	เหตุการณ์หรือพระราชกรณียกิจสำคัญ
๑	สมเด็จพระรามาธิบดี ที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง)	๑๘๙๓ - ๑๙๑๒	- สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี - จัดระเบียบการปกครองแบบจตุสดมภ์
๒	สมเด็จพระรามาเมศวร	๑๙๑๒-๑๙๑๓ (ครั้งที่ ๑)	
๓	สมเด็จพระบรมราชาธิราช ที่ ๑ (ขุนหลวงพระงั่ว)	๑๙๑๓ - ๑๙๓๑	- สู้ขุขัยยอมอยู่ที่อำนาจอยุธยา
๔	สมเด็จพระเจ้าทองลัน (หรือเจ้าทองจันทร์)	๑๙๓๑ (๗ วัน)	-
๕	สมเด็จพระรามาเมศวร	๑๙๓๑- ๑๙๓๘ (ครั้งที่ ๒)	- ทำสงครามชนะล้านนา - ตีตราเมืองหลวงของเขมร (ขอม) ได้
๖	สมเด็จพระบรมราชาธิราช	๑๙๓๘ - ๑๙๕๒	- สู้ขุขัยประกาศอิสรภาพ
๗	สมเด็จพระอินทราชา (เจ้านครินทร์)	๑๙๕๒ - ๑๙๖๗	- อยุธยากลับมีอำนาจเหนือสุโขทัยอีก
๘	สมเด็จพระบรมราชาธิราช ที่ ๒ (เจ้าสามพระยา)	๑๙๖๗ - ๑๙๙๑	- รบชนะอาณาจักรเขมร - รวมสุโขทัยเข้ากับอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๑๙๘๑
๙	สมเด็จพระบรมไตร โลกนาถ	๑๙๙๑ - ๒๐๓๑	- ปฏิรูปการปกครองรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง - ประกาศใช้ระบบศักดินา
๑๐	สมเด็จพระบรมราชาธิราช ที่ ๓ (พระอินทราชาที่ ๒)	๒๐๓๑ - ๒๐๓๔	-
๑๑	สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒	๒๐๓๔ - ๒๐๗๒	- หล่อพระศรีสรรเพชญ์ - โปรตุเกสเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย
๑๒	สมเด็จพระบรมราชาธิราช ที่ ๔ (หน่อพุทธางกูร)	๒๐๗๒ - ๒๐๗๖	-
๑๓	พระราชภูษาธิราช	๒๐๗๖ - ๒๐๗๗ (๕ เดือน)	-

๑๔	สมเด็จพระไชยราชาธิราช	๒๐๗๗ - ๒๐๘๙	- อยู่ยงทำสงครามกับพม่าเป็นครั้งแรก - ล้านนายอมเป็นประเทศราชของอยุธยา
๑๕	พระยอดฟ้า (พระแก้วฟ้า)	๒๐๘๙ - ๒๐๙๑	-
๑๖	ขุนวรวงศาธิราช	๒๐๙๑ (๔๒ วัน)	-
๑๗	สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พระเจ้าช้างเผือก)	๒๐๙๑ - ๒๑๑๑	- ไทยเสียสมเด็จพระสุริโยทัยในการรบกับพม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๑ - ไทยแพ้พม่าในสงครามช้างเผือก พ.ศ. ๒๑๐๖
๑๘	สมเด็จพระมหินทราธิราช	๒๑๑๑ - ๒๑๑๒	- เสียกรุงอยุธยา ครั้งที่ ๑ แก่พม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๒
๑๙	สมเด็จพระมหาธรรม ราชาธิราช (พระสรรเพชญ์ที่ ๑)	๒๑๑๒ - ๒๑๓๓	- อยู่ยงเป็นประเทศราชของพม่า ๑๕ ปี - เขมรโจมตีไทยหลายครั้ง - พระนเรศวรทรงประกาศอิสรภาพจากพม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๑๒๗
๒๐	สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (พระสรรเพชญ์ที่ ๒)	๒๑๓๓ - ๒๑๔๘	- ไทยชนะพม่าในสงครามยุทธหัตถี พ.ศ. ๒๑๓๕ - ไทยขยายอาณาเขตออกไปกว้างขวางออกไป กว้างขวางกว่าสมัยใดๆ
๒๑	สมเด็จพระเอกาทศรถ (พระสรรเพชญ์ที่ ๓)	๒๑๔๘ - ๒๑๕๓	- ส่งทูตไปฮอลันดา นับเป็นทูตไทยคณะแรกๆ ที่ไปยุโรป
๒๒	พระศรีเสาวภาคย์ (พระสรรเพชญ์ที่ ๔)	๒๑๕๓-๒๑๕๔ (๑ปี๒เดือน)	-
๒๓	สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม (พระอินทราชา)	๒๑๕๔ - ๒๑๗๑	- พบรอยพระพุทธรูปทศระบุรี - ทรงนิพนธ์กาพย์มหาชาติ
๒๔	สมเด็จพระเชษฐาธิราช	๒๑๗๑ - ๒๑๗๒ (๘ เดือน)	-
๒๕	พระอาทิตย์วงศ์	๒๑๗๒ (๓๘ วัน)	-
๒๖	สมเด็จพระเจ้าปราสาท ทอง (พระสรรเพชญ์ที่ ๕)	๒๑๗๒ - ๒๑๙๙	- ได้เขมรเป็นเมืองประเทศราช
๒๗	สมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย (พระสรรเพชญ์ที่ ๖)	๒๑๙๙ (๓-๕ เดือน)	-
๒๘	สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา (พระสรรเพชญ์ที่ ๗)	๒๑๙๙ (๒ เดือน)	-

๒๙	สมเด็จพระนารายณ์มหาราช	๒๑๙๙ - ๒๒๓๑	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) เป็นทูตไปฝรั่งเศส - รั่ววิทยาการจากชาติ ตะวันตกเข้ามามาก - เป็นยุคทองของวรรณคดี
๓๐	สมเด็จพระเพทราชา	๒๒๓๑ - ๒๒๔๖	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์กับฝรั่งเศสสิ้นสุดลง - การค้ากับต่างประเทศลดลง - เกิดกบฏในเมืองต่างๆ ๔ ครั้ง
๓๑	สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (พระเจ้าเสือ)	๒๒๔๖ - ๒๒๕๑	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวของพันท้ายนรสิงห์
๓๒	สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๙ (พระเจ้าท้ายสระ)	๒๒๕๑ - ๒๒๗๕	<ul style="list-style-type: none"> - ขุดคลองมหาไชยเชื่อมแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำท่าจีน
๓๓	สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ	๒๒๗๕ - ๒๓๐๑	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งสมณทูตไปฟื้นฟูพุทธศาสนาในลังกา - มีความรู้เรื่องด้านวรรณกรรม กวีสำคัญได้แก่ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)
๓๔	สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (ขุนหลวงหาวัด)	๒๓๐๑ (๑ เดือน)	
๓๕	สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (พระเจ้าเอกทัศ)	๒๓๐๑ - ๒๓๑๐	<ul style="list-style-type: none"> - เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ แก่พม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ เป็นอันสิ้นสุดสมัยอยุธยา

ที่มา : <http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

แบบวัดผลและประเมินผลรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ชิ้นงาน/ผลงาน	ความถูกต้อง	กระบวนการทำงาน	สะอาดเรียบร้อย	ความร่วมมือ	รวม	สรุป		หมายเหตุ
		๑	๑	๑	๑	๑		๒๐	ผ่าน	
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	ระดับดี	ระดับพอใช้	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน/การดำเนินงาน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	ความสมบูรณ์ของงาน			
๔.	ผลงานสะอาดเรียบร้อย			
๕.	การรับผิดชอบงาน			
๖.	มีความสนใจใฝ่รู้/กระตือรือร้น			
๗.	เนื้อหาสาระของงาน			
๘.	การนำเสนอผลงาน			
๙.	การปรับปรุงงาน			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			
	สรุป			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง แผนที่ ๓ ชื่อแผน การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจราชวงศ์จักรี พัฒนาการของศิลปวัฒนธรรมประเพณี การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ศึกษา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการศึกษาเรียนรู้ตามใบความรู้ เนื่องจากเนื้อหาครอบคลุมอบหมายให้นักเรียนศึกษามาก่อนล่วงหน้าจากใบความรู้ หรือสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือห้องสมุด สื่อวีดิทัศน์ วารสารต่าง ๆ

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินของ แผ่นดินของ แผนที่ ๓ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย จำนวน ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวทางการจัดการ การเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพเมืองหลวงของไทยคือกรุงเทพมหานคร และภาพพระมหากษัตริย์ไทยทั้ง ๙ พระองค์มาให้เด็กเรียนรู้ และสนทนาถึงความงามเป็นมาของการตั้งอาณาจักรไทยต่อจากกรุงธนบุรี	กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพเมืองหลวงของไทยคือกรุงเทพมหานคร และภาพพระมหากษัตริย์ไทยทั้ง ๙ พระองค์มาให้เด็กเรียนรู้ และสนทนาถึงความงามเป็นมาของการตั้งอาณาจักรไทยต่อจากกรุงธนบุรี	กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพเมืองหลวงของไทยคือกรุงเทพมหานคร และภาพพระมหากษัตริย์ไทยทั้ง ๙ พระองค์มาให้เด็กเรียนรู้ และสนทนาถึงความงามเป็นมาของการตั้งอาณาจักรไทยต่อจากกรุงธนบุรี
ขั้นสอน	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเห็นช่วยกันเรียงลำดับพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑ - ๙ แล้วออกมาเขียนพระนามลงบนกระดาษดำ ครูอธิบายเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและระยะเวลาการครองราชสมบัติของแต่ละพระองค์ให้นักเรียนฟัง	กิจกรรมรวมชั้น : ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมประเพณีไทย ที่ควรรู้จักของแต่ละภูมิภาค พร้อมกับนำภาพมาประกอบการอธิบาย แล้วร่วมกันอภิปรายถึงโครงการในพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันว่ามีอะไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบและยกตัวอย่าง นักเรียนบอกวิธีการที่จะร่วมอนุรักษ์ความเป็นไทยว่าควรทำอย่างไร	กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเห็นช่วยกันเรียงลำดับพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑ - ๙ แล้วออกมาเขียนพระนามลงบนกระดาษดำ ครูอธิบายเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและระยะเวลาการครองราชสมบัติของแต่ละพระองค์ให้นักเรียนฟัง
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปถึงเรื่องการทำงานร่วมกันรักษาผืนแผ่นดินไทยอันเป็นมรดกของชาติ โดยการรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทยไว้ชั่วลูกหลาน และต้องมีความรักสามัคคีกันในชาติ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปถึงเรื่องการทำงานร่วมกันรักษาผืนแผ่นดินไทยอันเป็นมรดกของชาติ โดยการรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทยไว้ชั่วลูกหลาน และต้องมีความรักสามัคคีกันในชาติ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปถึงเรื่องการทำงานร่วมกันรักษาผืนแผ่นดินไทยอันเป็นมรดกของชาติ โดยการรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทยไว้ชั่วลูกหลาน และต้องมีความรักสามัคคีกันในชาติ
วัดและประเมินผล	๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินจากทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินจากทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินจากทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

**แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยงานย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนที่ ๓ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย จำนวน ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖**

<p>ขอบเขตเนื้อหา (๒ ชั่วโมง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติความเป็นมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ - การฟัง ดู พูด ภาษาอาเซียน - การอ่าน การเขียนศิลปะ/ประเพณีวัฒนธรรมไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูที่พานักเรียนด้วยวิธีการกล่าวภาษาอาเซียนจำนวน ๑๐ ภาษาและให้นักเรียนกล่าวตอบ และทบทวนวิชาประวัติศาสตร์ชั่วโมงที่ผ่านมา ขั้นนำ กิจกรรมรวมวง ๒. ครูอธิบายเรื่องสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ให้นักเรียนฟัง พร้อมกับให้นักเรียนช่วยกันบอกพระนามของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี โดยนำรูปภาพประกอบการอธิบาย ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเมืองหลวง พระราชกรณียกิจของแต่ละพระองค์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีสถานที่สำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์ (ดูภาพประกอบ) พร้อมกับการสนทนาซักถาม โดยเลือกถามรายบุคคล ขั้นตอน กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น ๔. ครูตั้งคำถามเพื่อเพิ่มความเข้าใจ ถึงเรื่องที่อธิบายผ่านมา ได้แก่ เมื่อหลวงของกรุงรัตนโกสินทร์ ชื่ออะไร พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี มีกี่พระองค์ ใครบ้าง และพระองค์ที่ ๙ ชื่อเต็มว่าอย่างไร พระองค์มีความสำคัญอย่างไร นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม หรือส่งตัวแทนขึ้นตอบประมาณ ๑ - ๒ คน หรือนักเรียนอาจสลับกันด้วยการเล่าให้เพื่อนฟัง ๕. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดเรื่องการนับ ค.ศ.กับพ.ศ. โดยการคำนวณ และถามต่อไปว่า เมืองหลวงของไทยตั้งขึ้นได้ประมาณกี่ปี นักเรียนมีโอกาสคิดคำนวณบนกระดานคำให้เพื่อนดู ๖. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยให้ละกัน มี ๔-๖ ศักยภาพความรู้ร่วมกัน แล้วทำกิจกรรมในใบงาน ป. ๐๔-ป. ๐๖ โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำงาน ๗. ครูสุ่มนักเรียนชั้นละ ๑ คน ออกมานำเสนอใบงานของตนเองหน้าชั้นเรียน และครูคอยเพิ่มเติมให้นักเรียนโดยอธิบายข้อจำกัด 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัตรภาพ - ใบความรู้ - ใบงาน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำใบงานและชิ้นงานจากใบงาน - การนำเสนองาน
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความรู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์ ๒. บอกพระนามและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีได้ ๓. อธิบายเรื่องประเพณีศิลปวัฒนธรรมประเพณีในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้ ๔. บอกวิธีการแสดงถึงการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีทักษะการคิดคำนวณพ.ศ.และค.ศ. ๒. มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร ๓. มีทักษะการฟัง/ดู/พูด/อ่าน/เขียน <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การไม่รู้ไม่เรียนและการช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม ๒. การปฏิบัติตนที่ดีในการเป็นเยาวชนที่ดีของชาติ 	<p>กิจกรรมรวมวง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๘. ครูอธิบายอีกครั้งเกี่ยวกับการร่วมใจรักกันดีต่อพระมหากษัตริย์ เราควรปฏิบัติตนอย่างไร ครูยกตัวอย่างและให้นักเรียนช่วยกันตอบและยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก เช่น ความสามัคคีปรองดองภายในประเทศชาติของเรา ขั้นสรุป กิจกรรมรวมวง ๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการตั้งอาณาจักรกรุงรัตนโกสินทร์ ประวัติความเป็นมา กษัตริย์ราชวงศ์จักรี ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย และการอนุรักษ์ฯ พร้อมกับให้นักเรียนบ้านไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่บ้านหรือแหล่งเรียนรู้ เช่น เว็บไซต์ ห้องสมุด วารสารต่าง ๆ เป็นต้น 	<p>การวัดผลและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินจากทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. แบบประเมินทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านความรู้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ๒. ด้านทักษะผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร้อยละ ๗๐

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนชื่อพระมหากษัตริย์ของราชวงศ์จักรีต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

รัชกาลที่ ๑ .....

รัชกาลที่ ๒ .....

รัชกาลที่ ๓ .....

รัชกาลที่ ๔ .....

รัชกาลที่ ๕ .....

รัชกาลที่ ๖ .....

รัชกาลที่ ๗ .....

รัชกาลที่ ๘ .....

รัชกาลที่ ๙ .....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเลือกเขียนพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่สำคัญ
ของพระมหากษัตริย์ต่อไปนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

.....

พระราชประวัติ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายเรื่องต่อไปนี้

๑. พัฒนาการด้านศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทยตั้งแต่รัชกาลที่ ๔ - ปัจจุบัน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์มี .....ประเภทดังนี้
(ยกตัวอย่างแต่ละประเภท ๒ - ๓ รายการ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การสถาปนารัฐธนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งยังดำรงพระยศเป็น สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ทรงเลิกทัพกลับจากกรุงกัมพูชาเพราะในกรุงธนบุรี เกิดการจลาจลเมื่อถึงกรุงธนบุรีบรรดาขุนนางน้อยใหญ่ทั้งหลายก็พากันอ่อนน้อมยอมสวามิภักดิ์ เรียกร้องให้แก้ไขวิกฤตการณ์ อันเชิญให้พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติเป็นพระเจ้าแผ่นดินไทยสืบต่อไป เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ.๒๓๒๕ รัชกาลที่ ๑ แห่งราชวงศ์จักรี (นับเป็นวันเริ่มต้นแห่งราชวงศ์จักรี ทางราชการจึงกำหนดให้วันที่ ๖ เมษายน ของทุกปี เป็นวันจักรี เพื่อระลึกถึงวันแห่งการสถาปนาราชวงศ์จักรี)

รัชกาลที่ ๑ ทรงเห็นว่าก่อนจะประกอบพิธีปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ ควรย้ายราชธานีไปอยู่ปากตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยบริเวณที่ทรงเลือกที่จะสร้างพระราชวังนั้น เคยเป็นสถานการค้าขายกับชาวต่างประเทศในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีนามเดิมว่า “บางกอก” ขณะนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของชาวจีน ทรงให้ชาวจีนย้ายไปอยู่ตำบลสำเพ็ง แล้วโปรดเกล้าฯ ให้สร้างรั้วไม้แทนกำแพงขึ้นและสร้างพลับพลาไม้ขึ้นชั่วคราว หลังจากนั้นในเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๓๒๕ ขณะที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุได้ ๔๕ พรรษา ได้ทรงประกอบพิธีปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามาธิบดี” แต่ในสมัยปัจจุบันผู้นิยมเรียกพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช” และทรงสถาปนาตำแหน่งวังหน้า (กรมพระราชวังบวรสถานมงคล) และตำแหน่งวังหลัง (กรมพระราชวังบวรสถานพิมุข)

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ต่อมาเมื่อก่อสร้างพระบรมมหาราชวัง และราชธานีแห่งใหม่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเสร็จในปี พ.ศ.๒๓๒๘ ก็โปรดฯ ให้มีการสมโภชน์พระนครและกระทำพิธีปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์อีกครั้ง พระราชทานนามพระนครใหม่นี้ว่า “กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพนพรัตน์ ราชธานีบุรีรมย์อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทิตตวิษณุกรรมประสิทธิ์” หรือที่คนยุคปัจจุบันนิยมเรียกว่า “**กรุงรัตนโกสินทร์**” นั่นเอง (ครั้นในสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ทรงเปลี่ยนสร้อยที่ว่า “บวรรัตนโกสินทร์” เป็น “อมรรัตนโกสินทร์” นอกนั้นคงเดิม ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง ได้สร้างวัดพระแก้ว (วัดพระศรีรัตนศาสดาราม) เป็นวัดที่ใช้ประกอบพระราชพิธีทางศาสนา เป็นวัดที่ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ เมื่อสร้างพระนครเสร็จสมบูรณ์ได้มีการอัญเชิญพระแก้วมรกตมาประดิษฐานที่วัดนี้ พระราชทานนามให้ใหม่ว่า **พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร**

พระมหากษัตริย์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (ราชวงศ์)

รัชกาล ที่	พระนาม	พ.ศ. / ระยะเวลา
๑.	สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ทองด้วง)	พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๓๕๒ (๒๗ ปี)
๒.	สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (เจ้าฟ้าฉิม)	พ.ศ. ๒๓๕๒-๒๓๖๗ (๑๕ ปี)
๓.	สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (โอรสสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)	พ.ศ. ๒๓๖๗-๒๓๙๔ (๒๗ ปี)
๔.	สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (โอรสสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)	พ.ศ. ๒๓๙๔- ๒๔๑๑ (๑๗ ปี)
๕.	สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (โอรสสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)	พ.ศ. ๒๔๑๑-๒๔๕๓ (๔๒ ปี)
๖.	สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (โอรสสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)	พ.ศ. ๒๔๕๓-๒๔๖๘ (๑๕ ปี)
๗.	สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (โอรสสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)	พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๔๗๗ (๙ ปี)
๘.	สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล (โอรสสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์)	พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๘๙ (๑๒ ปี)
๙.	สมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (โอรสสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์)	พ.ศ. ๒๔๘๙ - ปัจจุบัน

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

บัตรภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ๙ รัชกาล ชั้นป.๔ - ๖

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

พัฒนาการด้านศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของไทย

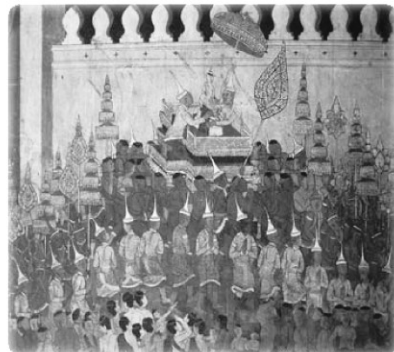
ศิลปะรัตนโกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ ๔ เป็นต้นมา (พ.ศ. ๒๓๙๔ - ปัจจุบัน)

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ศิลปะไทยอยู่ในช่วงการปรับตัวระหว่างรูปแบบตามประเพณีนิยมกับศิลปะทางตะวันตกของยุโรป แม้วังยังมีการสร้างศิลปะตามแบบประเพณีนิยมอยู่บ้างแต่ไม่มากเท่าตอนต้นสมัยรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อเจ้านายและขุนนางชั้นสูงออกไปศึกษาในประเทศตะวันตก พระมหากษัตริย์เสด็จประพาสประเทศในเอเชียและประเทศทางยุโรป รวมทั้งการจ้างชาวตะวันตกที่เป็นสถาปนิก จิตรกร ประติมากร และนักวิชาการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เข้ามาทำงานในเมืองไทย ศิลปะแบบตะวันตกเริ่มฝังรากลึกในสังคมและวัฒนธรรมไทย ทำให้เกิดการพัฒนาแนวความคิดและวิธีการแสดงรูปแบบทางศิลปกรรมทุกด้าน ดังนี้

๑. สถาปัตยกรรม รูปแบบสถาปัตยกรรมเปลี่ยนแปลงไปมากในสมัยรัชกาลที่ ๔ เริ่มด้วยราชสำนักหันความนิยมไปสู่รูปแบบฝ่ายตะวันตกแทนรูปแบบศิลปะของจีน กระบวนการช่างศิลปะอย่างยุโรปก็ได้แพร่หลายออกไปสู่วัดวาอารามและวังเจ้านายในท้องที่ต่าง ๆ รอบกรุง ตลอดจนต่างจังหวัด

หลังจากการฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๑๐๐ ปี ในพ.ศ. ๒๔๒๕ แล้ว การบริหารประเทศส่วนใหญ่ก้าวเข้าสู่ภาวะของการรับอารยธรรมตะวันตกอย่างเต็มที่ รัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ ทรงพัฒนาประเทศทางด้านสาธารณประโยชน์ของสังคมทางวัตถุเป็นหลักใหญ่เพื่อให้ประเทศเจริญก้าวหน้าทันอารยประเทศ ขณะที่ค่านิยมตะวันตกมีมากขึ้น การแสวงหาเอกลักษณ์ใหม่ ด้านสถาปัตยกรรมไทยก็เกิดขึ้นพร้อมๆกัน

ความพยายามจะรักษาสถาปัตยกรรมที่เป็นศิลปะแบบไทยยังคงมีอยู่บ้างเห็นได้จากพระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์กลางสระน้ำที่พระราชวังบางปะอิน

สถาปัตยกรรมไทย

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

จิตรกรรมฝาผนังพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

๒. **ประติมากรรม** ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา ประติมากรรมที่สร้างขึ้นจะได้รับอิทธิพลศิลปะตะวันตก แม้แต่การปั้นพระพุทธรูปให้เหมือนมนุษย์ยิ่งขึ้น

งานประติมากรรมอื่นๆมักจะเป็นงานจำหลักหินอ่อนหรือหล่อสำริดส่งมาจากยุโรป ถือเป็นารเริ่มรับแบบอย่างการปั้นภาพเหมือนและอนุสาวรีย์ตะวันตก

๓. **จิตรกรรม** นับจากสมัยรัชกาลที่ ๔ จิตรกรรมไทยได้รับอิทธิพลของศิลปะตะวันตกเข้ามาผสมผสานทำให้เกิดศิลปะรูปแบบใหม่ กล่าวคือได้มีการนำวิทยาการสมัยใหม่ของตะวันตกในการสร้างภาพมนุษย์ที่เน้นความเหมือนจริงมาผนวกเข้ากับวิทยาการของไทยที่เขียนภาพแบบอุดมคติ งานเหล่านี้มีให้เห็นอยู่ในจิตรกรรมฝาผนังของ **ขรัวอินโข่ง** จิตรกรเอกสมัยรัชกาลที่ ๔

ประติมากรรมวัดโพธิ์

วัดพระแก้ว

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ป.๔ - ๖

๔. **นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์** กลุ่มชาวไทยมุสลิมที่ถูกกวาดต้อนมาจากภาคใต้เข้ามาในเมืองหลวงเนื่องมาจากสงครามในหัวเมืองมลายูตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๕ ได้นำธรรมเนียมการสวดขับบูชาพระผู้เป็นเจ้า มีกลองรำมะนาตีเป็นจังหวะประกอบ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่รับจากมลายูเข้ามาด้วย ต่อมาการสวดเปลี่ยนวัตถุประสงค์ไปเป็นเพื่อความบันเทิง เมื่อมีงานรื่นเริง พวกผู้ชายมักนั่งล้อมวงกันตีกลองรำมะนาประกอบการสวดขับเพลงมลายูประชันกันครึกครื้นที่เรียกว่า **ตจิก** ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ตจิก เริ่มมีคำร้องเป็นภาษาไทย จากนั้นจึงมีการแสดงที่ฟลิกแพลง และพัฒนาเป็น **ลิเก** ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในเวลาต่อมา

ในสมัยนี้ แนวคิดและวิถีชีวิตของคนตะวันตกได้แพร่ขยายเข้ามาในเมืองไทยมากขึ้น จึงมีการเปลี่ยนแปลง ตัดทอนนาฏศิลป์และดนตรีไทยให้กระชับขึ้น

๕. **วรรณกรรม** ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้นเรื่อยๆ สมัยรัชกาลที่ ๔ ใน พ.ศ. ๒๔๐๕ หม่อมบัวตัญญูริเริ่มธุรกิจการพิมพ์ในเมืองไทย ได้ซื้อลิขสิทธิ์หนังสือเรื่องนิราศลอนดอน ของ หม่อมราโชทัยเพื่อนำไปพิมพ์จำหน่าย นับเป็นการซื้อขายลิขสิทธิ์วรรณกรรมครั้งแรกของประเทศไทย

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในบรมมหาราชวัง

พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพยอาสน์

ผ้าลายไทย

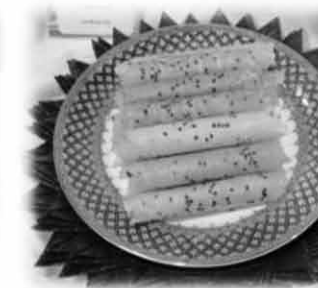

นาฏศิลป์ไทย

ใบความรู้ วัฒนธรรมอาหารไทย

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้มีการพัฒนาศิลปการประกอบอาหารที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งรสชาติ กลิ่น สี ตลอดจนการตกแต่งให้สวยงาม ซึ่งหลักฐานปรากฏชัดจากพระราชนิพนธ์ กาพย์เห่เรือชมเครื่องคาว หวาน ซึ่งได้บรรยายให้เห็นลักษณะของอาหารไทยในราชสำนักที่มีการปรุงกลิ่น และรสอย่างประณีต และให้ความสำคัญต่อรสชาติอาหารเป็นพิเศษ สำหรับรายการอาหารคาวที่ได้รับการบันทึกไว้ เป็นแกงประเภทต่างๆ ยาหลายประเภท เครื่องจิ้ม เช่น แกงมัสมั่น แกงบวน ยำใหญ่ หมูกระจกกับน้ำพริก ส่วนอาหารหวานส่วนใหญ่ทำด้วยแป้งและไข่ เช่น ขนมฝิง ลำเจียก บัวลอย เป็นต้น และมีการประยุกต์อาหารไทยเป็นอาหารว่าง เช่น หมูแนม ลำเตี้ยง หมู่ม รังนก เป็นต้น

อาณาเขตของกรุงรัตนโกสินทร์

พื้นที่ของกรุงรัตนโกสินทร์มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๕.๘ ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น ๓ บริเวณประกอบด้วย

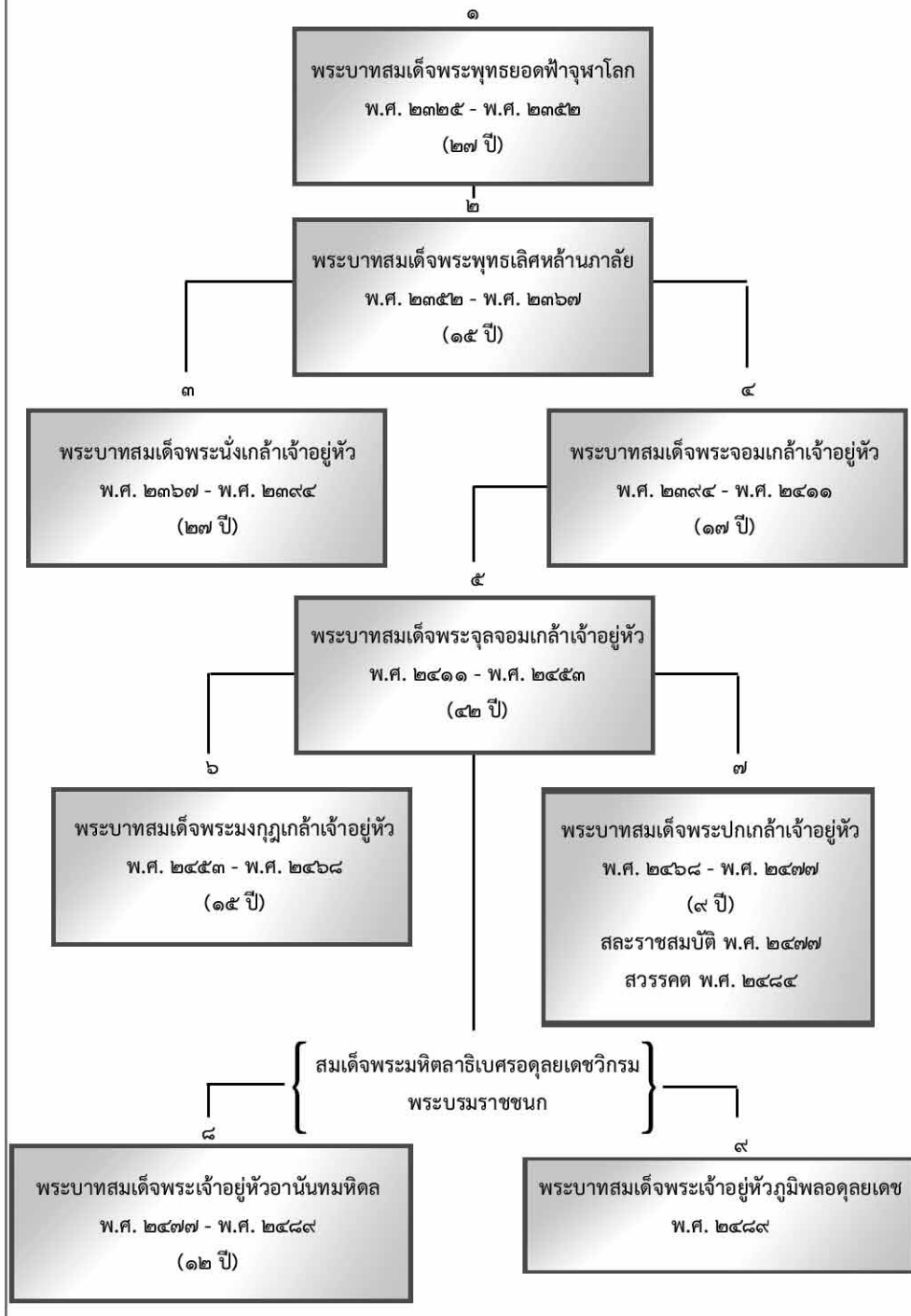
บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน คือบริเวณที่มี อาณาเขตล้อมรอบ ด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) มีเนื้อที่ประมาณ ๑.๘ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในท้องที่ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก คือบริเวณที่มีอาณาเขตล้อมรอบด้วยคลองคูเมืองเดิม แม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือ คลองรอบกรุง (คลองบางลำพู-คลองโอ่งอ่าง) และแม่น้ำเจ้าพระยา ทางด้านทิศใต้ มีเนื้อที่ประมาณ ๒.๓ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงบวรนิเวศ แขวงสำราญราษฎร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงราชบพิธ แขวงตลาดยอต และ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร บริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ คือบริเวณที่มีอาณาเขตล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางยี่ขัน ซอยวัดดาวดึงษ์ ซอยวัดดุสิตาราม คลองขมจีน คลองบางกอกน้อย คลองบ้านขมิ้น คลองวัดอรุณ คลองบางกอกใหญ่ ซอยวัดกัลยาณ์ ถนนเทศบาลสาย ๑ และซอยสมเด็จพระเจ้าพระยา ๑ มีเนื้อที่ประมาณ ๑.๗ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกใหญ่ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยาเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

ที่มา :<http://ht.m.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>

แผนภูมิแสดงลำดับการสืบสันตติวงศ์ พระมหากษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์

บุคคลสำคัญสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระนามเดิมว่า **ด้วง** ประสูติในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๒๗๙ พระบิดามีพระนามเดิมว่า ทองดี พระมารดาชื่อ หยก เมื่อทรงมีพระชันษา ๒๑ พรรษา ทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ๓ เดือน เมื่อลาสิกขา ก็ทรงเข้ารับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าอู่ทอง ครั้นถึงแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ ทรงได้รับตำแหน่งเป็นหลวงยกกระบัตรประจำเมืองราชบุรี พระองค์ทรงมีความชำนาญในการรบอย่างยิ่ง จึงได้รับ พระราชทานปูนบำเหน็จความดีความชอบ ให้เลื่อนเป็นพระราชวรินทร์ พระยาอภัยรณฤทธิ์ พระยายมราชว่าที่สมุหนายก เจ้าพระยาจักรี และในที่สุดได้เลื่อนเป็นเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก เมื่อทรงตีได้เวียงจันทน์ พระองค์ได้อัญเชิญพระพุทธรูปมหาธรรมนิรันตปฏิมากร (พระแก้วมรกต) จากเมืองเวียงจันทน์ มายังกรุงธนบุรีด้วย ต่อมาเกิดเหตุจลาจล ข้าราชการและประชาชนจึงอัญเชิญเป็นพระมหากษัตริย์ แทนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

พระราชกรณียกิจ

- ชำระกฎหมายให้สอดคล้องกับยุคสมัยของบ้านเมือง คือ กฎหมายตราสามดวง
- การชำระพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์อันเป็นเครื่องส่งเสริมความมั่นคงของกรุงรัตนโกสินทร์
- ทรงส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ ทั้งด้านวรรณกรรมที่ทรงแต่ง พระปรีชาสามารถในการประพันธ์ โดยพระราชนิพนธ์ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ บทละครเรื่องอุณรุฑ บทละครเรื่องอิเหนา เพลงยาวรบพม่า ที่ท่าดินแดง นอกจากด้านวรรณกรรมแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชยังทรงส่งเสริมศิลปะด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และนาฏกรรม
- ภายหลังที่ครองกรุงรัตนโกสินทร์เพียง ๓ ปี ได้เกิดศึกพม่ายกทัพมาตีเมืองไทย พระองค์ทรงจัดกองทัพต่อสู้จนทัพพม่าแตกพ่าย ยังความเป็นเอกราชให้กับแผ่นดินไทยมาจนทุกวันนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระมหารัถยาธิคุณอย่างล้นพ้นต่อพสกนิกรชาวไทย เป็น มหาราช อีกพระองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์ไทยและทรงเป็นปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชจักรีวงศ์ ที่ปกครองบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุขจวบจนปัจจุบัน

ที่มา : <http://ht.m.wikipedia.org>wiki>ประวัติศาสตร์ไทย>

แบบวัดผลและประเมินผลรายบุคคล

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ชิ้นงาน/ผลงาน	ความถูกต้อง	กระบวนการทำงาน	สะอาดเรียบร้อย	ความร่วมมือ	รวม	สรุป		หมายเหตุ
		ค	ค	ค	ค	ค		๒๐	ผ่าน	
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....เลขที่.....

ที่	พฤติกรรม	ระดับดี	ระดับพอใช้	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน/การดำเนินงาน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	ความสมบูรณ์ของงาน			
๔.	ผลงานสะอาดเรียบร้อย			
๕.	การรับผิดชอบงาน			
๖.	มีความสนใจใฝ่รู้/กระตือรือร้น			
๗.	เนื้อหาสาระของงาน			
๘.	การนำเสนอผลงาน			
๙.	การปรับปรุงงาน			
๑๐.	ผลงานสำเร็จทันเวลาที่กำหนด			
	สรุป			

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง แผนที่ ๔ ชื่อแผน กรงรัตนโกสินทร์ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์ กษัตริย์ราชวงศ์จักรี ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย โดยใช้โครงการงาน

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการงานครูอาจจะมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า นอกเวลาเรียน หรือ อาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นตามความเหมาะสม ตามบริบทของห้องเรียนและโรงเรียน

๓. อื่น ๆ

-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนที่ ๔ เรื่องกรุงรัตนโกสินทร์
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาอังกฤษ จำนวน ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพเมืองหลวงของไทยคือกรุงเทพมหานคร และภาพพระมหากษัตริย์ไทยทั้ง ๙ พระองค์มาให้เด็กเรียนรู้ และสนทนาถึงความงามเป็นมาของการตั้งอาณาจักรไทยต่อจากกรุงธนบุรี</p>		
ขั้นสอน	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น : นักเรียนร่วมกันระดมความคิดช่วยกันเรียงลำดับพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑ - ๙ แล้วออกมาเขียนพระนามลงบนกระดานดำ</p> <p>ครูอธิบายเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและระยะเวลาการครองราชสมบัติของแต่ละพระองค์ให้นักเรียนรู้</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมประเทศไทย ที่ควรรู้จักของแต่ละภูมิภาค พร้อมกับนำภาพมาประกอบการอธิบาย แล้วร่วมกันอภิปรายถึงโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันว่ามีอะไรบ้าง</p> <p>นักเรียนช่วยกันตอบและยกตัวอย่าง นักเรียนบอกวิธีการที่จะร่วมอนุรักษ์ความ เป็นไทยว่าควรทำอย่างไร</p>	
ขั้นสรุป	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปถึงเรื่องการทำงานร่วมกันรักษามรดกแผ่นดินไทยอันเป็นมรดกของชาติ โดยการรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทยไว้ให้ลูกหลาน และต้องมีความรักสามัคคีกันในชาติ</p>		
วัดและประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. การประเมินจากทักษะการทำงาน ๓. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 		

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ : หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง แผนที่ ๔ เรื่องกรุงรัตนโกสินทร์
 บูรณาการการเรียนรู้สู่สังคมและวัฒนธรรม ศิลปะ พลศึกษา ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย จำนวน ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา (๒ ชั่วโมง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติความเป็นมาและพระราชกรณียกิจของ ๙ รัชกาลสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ - การทำโครงการ ศิลปะ/ประเพณีวัฒนธรรมไทย สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ 	<p>กิจกรรม (เวลา ๒ ชั่วโมง)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูที่กทานักเรียนด้วยการกล่าวภาษาอาเซียนจำนวน ๑๐ ภาษาและให้นักเรียนกล่าวตอบ และทบทวนวิชาประวัติศาสตร์ชั่วโมงที่ผ่านมา ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น ครูอธิบายเรื่องสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ให้นักเรียนฟัง พร้อมกับให้นักเรียนช่วยกันบอกพระนามของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี โดยนำรูปภาพประกอบการสอน ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเมืองหลวง พระราชกรณียกิจของแต่ละพระองค์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีสถานที่สำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์ (ดูภาพประกอบ) พร้อมกับการสนทนาซักถาม โดยเลือกถามรายบุคคล 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - บัตรภาพ - ใบความรู้ - ไปงาน <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำใบงานและชิ้นงานจากใบงาน - การนำเสนองาน
<p>จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> มีความรู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาของกรุงรัตนโกสินทร์ บอกพระนามและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีได้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีศิลปวัฒนธรรมประเพณีในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ บอกวิธีการแสดงถึงการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ทักษะการคิดคำนวณพ.ศ.และค.ศ. ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อความ ทักษะการฟัง/ดู/พูด/อ่าน/เขียน การแสดงออกและการทำงาน <p>คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> การใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม การปฏิบัติตนที่ดีในการเป็นเยาวชนที่ดีของชาติ 	<p>ขั้นตอน กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูตั้งคำถามเพื่ออยุ่ความคิดและเน้นความเข้าใจ ถึงเรื่องที่อธิบายผ่านมา ได้แก่ เมืองหลวงของกรุงรัตนโกสินทร์ ชื่ออะไร พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี มีกี่พระองค์ ใครบ้าง และพระองค์ที่ ๙ ชื่อเต็มว่าอย่างไร พระองค์มีความสำคัญอย่างไร นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม หรือส่งตัวแทนขึ้นตอบประมาณ ๑ - ๒ คน หรือนักเรียนอาจสลับกันด้วยการเล่าให้เพื่อนฟัง ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดเรื่องการนับ ค.ศ.กับพ.ศ. โดยการคำนวณ และถามต่อว่า เมืองหลวงของไทยตั้งขึ้นได้ประมาณกี่ปี นักเรียนมีโอกาสคิดคำนวณบนกระดานดำให้เพื่อนดู ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยให้แต่ละกัน มี ป. ๔-๖ ศึกษาใบความรู้ร่วมกัน แล้วทำกิจกรรมใบงาน ป. ๐๔-ป. ๐๖ โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำงาน ครูสุ่มนักเรียนชั้นละ ๑ คน ออกมานำเสนอใบงานของตนเองหน้าชั้นเรียน และครูคอยเพิ่มเติมให้นักเรียนโดยยกอธิบายข้อข้อ <p>กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูอธิบายอีกครั้งเกี่ยวกับกิจกรรมจริงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เราควรปฏิบัติตนอย่างไร ครูยกตัวอย่างและให้นักเรียนช่วยกันตอบและยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก เช่นความสามัคคีปรองดองภายในประเทศชาติของเรา <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการตั้งอาณาจักรกรุงรัตนโกสินทร์ ประวัติความเป็นมา กษัตริย์ราชวงศ์จักรี ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย และการอนุรักษ์ พร้อมกับการบ้านไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่บ้าน หรือแหล่งเรียนรู้ เช่น เว็บไซต์ ห้องสมุด วารสารต่าง ๆ เป็นต้น 	<p>การวัดผลและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การประเมินจากทักษะการทำงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การประเมินทักษะการทำงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบประเมินทักษะการทำงาน ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ด้านความรู้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ด้านทักษะผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร้อยละ ๗๐

ใบงานที่ ๐๑

ใบงานระดับชั้นป. ๔ - ๖

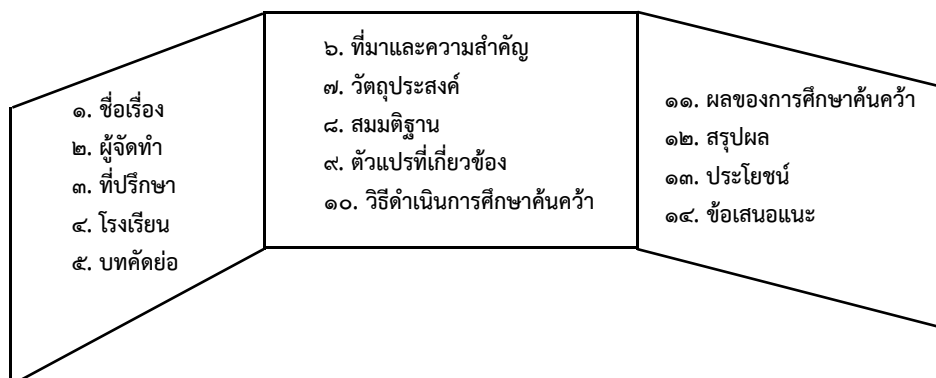
คำชี้แจง นักเรียนแบ่งกลุ่ม ปฏิบัติตามระดับชั้น โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (ประเภทสำรวจ) แบ่งเนื้อหา ดังนี้

- ➔ ระดับชั้นป. ๔ ทำโครงการพระมหากษัตริย์สมัยกรุงสุโขทัย
- ➔ ระดับชั้นป. ๕ ทำโครงการพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา
- ➔ ระดับชั้นป. ๖ ทำโครงการพระมหากษัตริย์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

หัวข้อสำหรับจัดทำ คือ

๑. ชื่อเรื่อง/ปัญหา/ความเป็นมา
๒. ความสำคัญ/ความเป็นมาของปัญหา
๓. วัตถุประสงค์
๔. สมมติฐาน
๕. วิธีการศึกษาค้นคว้า
๖. ผลการศึกษา และอภิปรายผล
๗. ประโยชน์และข้อเสนอแนะ
๘. ความรู้สึกต่อการจัดทำโครงการเรื่องที่รับผิดชอบ
๙. เอกสารอ้างอิง
๑๐. ประเมินผล

โครงการ

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเติมคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในช่องว่างต่อไปนี้

๑. โครงการ หมายถึง.....
.....

๒. โครงการแบ่งเป็น.....ประเภท
ได้แก่
.....
.....
.....

๓. การจัดทำโครงการจำเป็นต้องมีความรู้ นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการได้โดยวิธีใดบ้าง

ค้นคว้าหาความรู้จาก

- ๑.....
๒.....
๓.....
๔.....
๕.....
๖.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียนชั้น ป.๔ - ป.๖

โครงการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องราวที่ผู้เรียนมีความสนใจ และเกิดปัญหาข้อสงสัยในการค้นคว้าหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

๑. โครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ คือ โครงการวิชาต่าง ๆ แยกตามรายวิชา

๒. โครงการตามความสนใจ คือ โครงการที่บูรณาการวิชาต่าง ๆ และสาระการเรียนรู้เข้าไว้ด้วยกัน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีลักษณะที่เป็นการนำศาสตร์ต่าง ๆ มารวมกัน เช่น พุทธศาสนา เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง โดยที่จะทำการบูรณาการเนื้อหาของสาระต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน โดยจะมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ สาระการเรียนรู้ ลักษณะโครงการตามสาระการเรียนรู้ แบ่งออกเป็นประเภท ๔ ประเภท คือ

๑. โครงการสำรวจ

เป็นโครงการที่ศึกษาค้นคว้าโดยการสำรวจรวบรวมข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภายใต้ประเด็นหัวข้อที่จะศึกษา และต้องนำข้อมูลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงผลการศึกษาที่ได้จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการนำเสนอโครงการประเภทนี้ อาจจะทำออกมาในรูปแบบของ ตาราง แผนภูมิ แผนผัง กราฟ เป็นต้น เช่น การสำรวจทัศนคติของนักเรียนต่อการเข้าวัด สำรวจแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติท้องถิ่นของเรา สำรวจความคิดเห็นเยาวชนไทยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมการเล่นพื้นบ้าน

๒. โครงการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง

เป็นโครงการที่ศึกษา ค้นคว้า ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ และต้องการรู้เรื่องราวรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง ซึ่งโครงการประเภทนี้อาจจะพัฒนามาจากโครงการสำรวจ เพราะเมื่อได้ข้อมูลจากการสำรวจมาแล้ว อยากทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ มากขึ้น จึงทำเป็นโครงการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โครงการประเภททดลอง ส่วนใหญ่มักเป็นโครงการวิทยาศาสตร์ ส่วนโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นโครงการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ตัวอย่างโครงการสังคมศึกษา ประเภทศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ศึกษาพัฒนาการของตัวอักษรไทย พระเจ้าอยู่หัวมาจากไหน เจดีย์ยุทธหัตถีตั้งอยู่ที่สุพรรณบุรีจริงหรือไม่

๓. โครงการสิ่งประดิษฐ์

เป็นโครงการที่นำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ได้สิ่งประดิษฐ์สิ่งใหม่ที่ยังไม่มีใครเคยคิดหรือประดิษฐ์มาก่อน หรือเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่พัฒนาหรือปรับปรุงมาจากสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เช่น แบบจำลองผังเมืองของหมู่บ้านสมัยกรุงศรีอยุธยา ขนมไทยตำรับสมัยพระนารายณ์ เครื่องแยกขยะในโรงเรียน

ใบความรู้ หลักการเขียนโครงการ สำหรับ ชั้นป. ๔ - ๖

๔. โครงการทฤษฎี

เป็นโครงการที่นำเสนอทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สนใจ หรือเป็นการขยายแนวคิดของทฤษฎีเดิม โดยทฤษฎีที่เสนอนั้นต้องผ่านการพิสูจน์ด้วยกฎเกณฑ์และเป็นที่ยอมรับของคนโดยทั่วไป ผู้เสนอทฤษฎีต้องมีความรู้ในทฤษฎีนั้น ๆ อย่างแท้จริง และลึกซึ้ง จึงจะสร้างทฤษฎีใหม่ขึ้นมาได้เป็น ๒ ประเด็น

ประเด็นแรก เป็นการสร้างทฤษฎีขึ้นเอง จากความคิดของตนเอง

ประเด็นที่สอง เป็นการพิสูจน์ทฤษฎีที่มีอยู่แล้วเพื่อหาข้อเท็จจริง เช่น คนไทยมาจากไหน

โครงการประวัติศาสตร์ หมายถึง วิธีการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวในอดีต ด้วยการใช้ทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดขึ้นจากการค้นคว้าหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทั้งที่เป็นหลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษรและหลักฐานประเภทอื่น ๆ เพื่อสามารถอธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ได้อย่างสมเหตุสมผล วิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบด้วยขั้นตอน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การกำหนดจุดมุ่งหมาย โดยการตั้งประเด็นคำถาม เช่น ศึกษาเรื่องอะไร ในช่วงเวลาใด ทำไม หรือทำเพราะอะไร เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบอย่างมีเหตุผล
๒. การค้นหาและรวบรวมหลักฐาน เพื่อหาข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์จากแหล่งต่าง ๆ
๓. การวิเคราะห์หลักฐาน เพื่อตรวจสอบและประเมินค่าความน่าเชื่อถือของหลักฐานที่ รวบรวมไว้
๔. การสรุปข้อเท็จจริง เพื่อตอบคำถามหรือตอบจุดมุ่งหมายที่กำหนด
๕. การนำเสนอ เพื่ออธิบายเรื่องที่ศึกษาอย่างสมเหตุสมผล

ใบความรู้สำหรับชั้น ป. ๔ - ๖

ขั้นตอนการทำโครงการ

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกหัวเรื่องและการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการหาหัวข้อในการทดลอง ที่อยากรู้อยากเห็น รวมถึงการขอคำปรึกษา หรือข้อมูลต่างๆจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

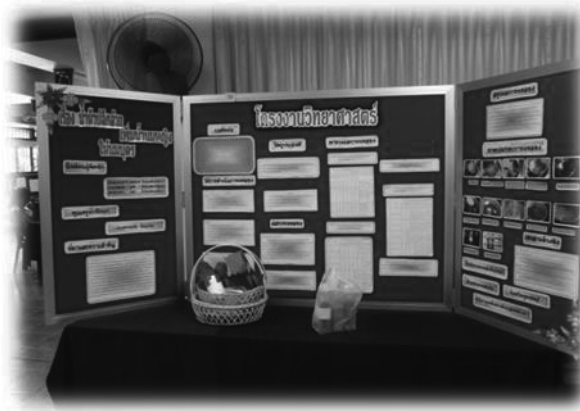
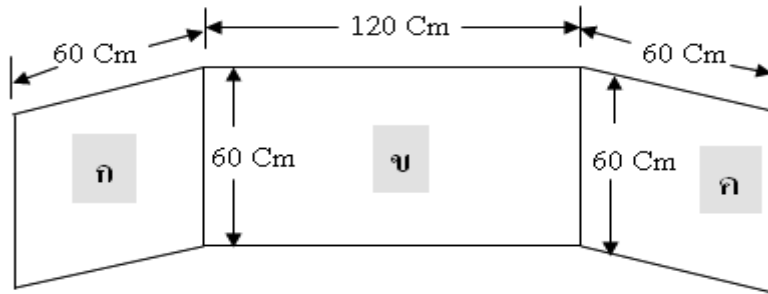
ขั้นตอนที่ ๒ การเขียนเค้าโครงของโครงการ เค้าโครงของโครงการมีหัวข้อดังนี้

หัวข้อรายการ	รายละเอียดที่ต้องระบุ
๑. ชื่อโครงการ	๑. ทำอะไร กับใคร เพื่ออะไร
๒. ชื่อผู้ทำโครงการ	๒. ผู้รับผิดชอบโครงการนี้
๓. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ	๓. ผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ/ที่ปรึกษา(ครู)
๔. หลักการและเหตุผล	๔. เหตุผลและความคาดหวัง
๕. จุดหมาย/วัตถุประสงค์	๕. สิ่งที่ต้องการให้เกิดเมื่อสิ้นสุดการทำโครงการ
๖. สมมติฐานของการศึกษาโครงการ	๖. สิ่งที่เกิดคาดว่าจะเกิดเมื่อสิ้นสุดการทำโครงการ
๗. ขั้นตอนการดำเนินงาน	๗. ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่
๘. ปฏิบัติโครงการ	๘. วัน/เวลาและกิจกรรมดำเนินงานต่างๆตั้งแต่ต้นจนเสร็จ
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๙. สภาพของผลที่ต้องการให้เกิดทั้งที่เป็นผลผลิต กระบวนการ และผลกระทบ
๑๐. บรรณานุกรม	๑๐. ชื่อเอกสารข้อมูล ที่ได้จากแหล่งต่างๆ

ขั้นตอนที่ ๓ การปฏิบัติโครงการ เป็นการดำเนินงานตามแผน ที่กำหนดไว้ในเค้าโครงของโครงการ และต้องมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆให้ละเอียด และต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ มีความระเบียบ เพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การเขียนรายงาน ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญของโครงการ โดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสรุป การรายงานผล ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อต่างๆ เช่น บทคัดย่อ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๕ การแสดงผลงาน เป็นการนำเสนอผลงานสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ หรือทำเป็นสิ่งพิมพ์ การสอนแบบเพื่อนสอนเพื่อน ตามความเหมาะสมของโครงการ

ตัวอย่างภาพสำเร็จของการทำโครงการ

ใบความรู้

หลักการเขียนโครงการ สำหรับชั้นป. ๔ - ๖

๑. **ชื่อโครงการ** ต้องเป็นชื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ และ ยังต้องเป็นชื่อที่เรียกความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดีด้วย

๒. **ชื่อผู้จัดทำโครงการ** ควรมีการระบุให้ชัดเจนว่ามีใครบ้าง และแต่ละคนมีหน้าที่ รับผิดชอบในส่วนใดบ้างของการทำโครงการ

๓. **ชื่อครูที่ปรึกษาโครงการ** ควรให้เกียรติยกย่องและเผยแพร่ รวมทั้งขอบคุณ ที่ได้ให้คำแนะนำการทำโครงการจนบรรลุเป้าหมาย

๔. **ที่มาและความสำคัญของโครงการ** คือ การอธิบายให้กระจ่างชัดว่าทำไม ต้องทำ ทำแล้วได้อะไร หากไม่ทำจะเกิดผลเสียอย่างไร ซึ่งมีหลักการเขียนคล้ายการเขียน เรียงความทั่ว ๆ ไป คือ มีคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

๕. **วัตถุประสงค์ของการทำโครงการ** คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทาง ที่ต้องการให้เกิดจากการทำโครงการ ในการเขียนวัตถุประสงค์ ต้องเขียนให้ชัดเจน อ่านเข้าใจสอดคล้องกับชื่อโครงการ หากมีวัตถุประสงค์หลายประเด็น ให้ระบุเป็นข้อ ๆ ทั้งนี้ การเขียนวัตถุประสงค์มีความสำคัญต่อแนวทางการศึกษา ข้อความรู้ที่ค้นพบ ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุก ๆ ข้อ

๖. **ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ** ต้องสามารถบอกผู้อ่านโครงการได้ว่าการทำโครงการนี้ช่วยให้ได้ประโยชน์อะไรบ้าง เช่น เป็นการเสริมสร้างความรู้ในด้านใด ให้มีมากขึ้นหรือไม่ นำผลที่ได้ไปใช้ทำอะไรได้บ้าง เกิดประโยชน์กับผู้ทำโครงการอย่างไร เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างไร

๗. **สมมติฐานของการศึกษาโครงการ** เป็นสิ่งที่ผู้ทำโครงการต้องให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เป็นการกำหนดแนวทางในการออกแบบการทดลองได้ชัดเจน และรอบคอบ ซึ่งสมมติฐานก็คือ การคาดคะเนคำตอบของปัญหาอย่างมีหลักและเหตุผล ตามหลักการ ทฤษฎี รวมทั้งผลการศึกษาของโครงการที่ได้ทำมาแล้ว

๘. ขอบเขตของการทำโครงการ ผู้ทำโครงการต้องกำหนดขอบเขตการทำโครงการ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือ ซึ่งได้แก่ การกำหนดเรื่องที่ต้องการศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา และวิธีที่จะใช้ในการศึกษา

๙. วิธีดำเนินการโครงการ วิธีดำเนินการ คือ วิธีการที่ช่วยให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ ตั้งแต่เริ่มเสนอโครงการกระทั่งสิ้นสุดโครงการ

๑๐. วัสดุและอุปกรณ์ เป็นการระบุสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษาตามโครงการ อาทิ อุปกรณ์ในการทำโครงการ หนังสือที่ต้องใช้ประกอบการอ้างอิงข้อมูล หรือแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ เพื่อให้โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๑๑. ผลการศึกษาค้นคว้า นำเสนอข้อมูลหรือผลการทดลองต่าง ๆ ที่สังเกตรวบรวมได้ รวมทั้งเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้ด้วย

๑๒. สรุปผลและข้อเสนอแนะ อธิบายผลสรุปที่ได้จากการทำโครงการ ถ้ามีการตั้งสมมติฐาน ควรระบุว่าข้อมูลที่สนับสนุนหรือคัดค้านสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือยังสรุปไม่ได้ นอกจากนี้ยังควรกล่าวถึงการนำผลการทดลองไปใช้ประโยชน์ อุปสรรคของการทำโครงการหรือข้อสังเกตที่สำคัญหรือข้อผิดพลาดบางประการที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการนี้ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข หากมีผู้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ทำงานนี้ต่อไปในอนาคตด้วย

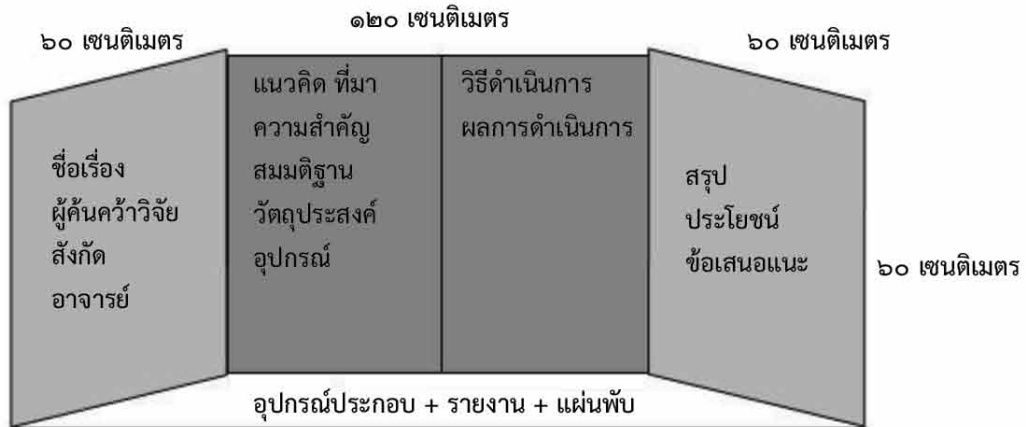

ใบความรู้ ป. ๔ - ๖ ประเภทของโครงการ

ประเภทของโครงการ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท	
<p>๑. โครงการประเภททดลอง เป็นโครงการที่ต้องทำการทดลอง เพื่อศึกษาว่าตัวแปรหนึ่งจะมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การตั้งวัตถุประสงค์หรือสมมติฐาน การออกแบบทดลอง การรวบรวมข้อมูล การดำเนินการทดลอง การแปรผล และสรุปผลการทดลอง</p>	
ตัวอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> * การปลูกพืชสวนครัวโดยไม่ใช้ดิน * ไข่เค็มสูตรใหม่ * ยากันยุงจากพืชสมุนไพร
<p>๒. โครงการประเภทสำรวจ เป็นโครงการที่ไม่ต้องมีการจัดหรือกำหนดตัวแปร เป็นการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลนั้นมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีระบบ</p>	
ตัวอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> * การสำรวจบุคคลสำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา * ลักษณะนามในภาษาถิ่น * การใช้ภาษาแสดงในหนังสือพิมพ์
<p>๓. โครงการประเภททฤษฎี เป็นโครงการที่เสนอแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ โดยตั้งข้อตั้งหรือถกเถียงขึ้นมา แล้วเสนอหลักการหรือแนวคิดที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน ซึ่งผู้จัดทำโครงการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี</p>	
ตัวอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> * ความมหัศจรรย์ของเลข ๙ * คณิตคิดลัด * เกษตรผสมผสาน
<p>๔. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นโครงการประดิษฐ์หรือพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน อาจเป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว นำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม</p>	
ตัวอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> * เครื่องกรองดักไขมัน * เครื่องช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ * ภาชนะจากพืช

ใบความรู้สำหรับนักเรียนชั้น ป.๔ - ๖

ภาพตัวอย่างการจัดทำโครงงาน

ใบความรู้สำหรับครู

ความสำคัญของโครงการ

การจัดกิจกรรมโครงการช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลทำให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำโครงการใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่โลกของงานอาชีพและการศึกษา อีกทั้งโครงการที่ตนเองสนใจยังก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่กว้างขวาง เป็นการประสานงานทางวิชาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน ๙ ข้อ

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมโครงการ คือ

๑. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
๓. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
๔. ผู้เรียนฝึกคิดหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
๕. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นคว้าหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมกับเพื่อนๆ
๖. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
๗. ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจอย่างมีความสุข
๘. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน
๙. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น และสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....สมาชิกจำนวน .....คน

ที่	พฤติกรรม	ระดับดี	ระดับพอใช้	หมายเหตุ
๑.	การวางแผน/การดำเนินงาน			
๒.	การมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก			
๓.	ความสมบูรณ์ของงาน			
๔.	ผลงานสะอาดเรียบร้อย			
๕.	การรับผิดชอบงาน			
๖.	มีความสนใจใฝ่รู้/กระตือรือร้น			
๗.	เนื้อหาสาระของงาน			
๘.	การนำเสนอผลงาน			
๙.	การปรับปรุงงาน			
๑๐.	ผลงานสำเร็จ			
	สรุป			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบทดสอบหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. อาณาจักรสุโขทัยตั้งขึ้นในพ.ศ.ใดและกษัตริย์พระองค์แรกคือใคร
  - ก. พ.ศ. ๑๗๙๓ พ่อขุนบานเมือง
  - ข. พ.ศ. ๑๗๙๒ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
  - ค. พ.ศ. ๑๗๘๑ พ่อขุนผาเมือง
  - ง. พ.ศ. ๑๗๙๐ พ่อขุนรามคำแหง
๒. กษัตริย์พระองค์สุดท้ายของอาณาจักรสุโขทัยคือใคร
  - ก. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ ๔
  - ข. สมเด็จพระอินทราชา
  - ค. สมเด็จพระรามธิบดีที่ ๑
  - ง. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
๓. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับไตรภูมิพระร่วง
  - ก. มีอิทธิพลต่อจิตใจและความเชื่อของผู้คนในสมัยนั้น
  - ข. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์นรกสวรรค์
  - ค. เป็นวรรณคดีเล่มแรกของไทย
  - ง. พ่อขุนรามคำแหงทรงพระราชนิพนธ์
๔. สินค้าออกที่สำคัญของสุโขทัยคือข้อใด
  - ก. ข้าว
  - ข. เครื่องสังคโลก
  - ค. อาวุธ
  - ง. เครื่องเทศ
๕. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
  - ก. ต้องการรับวัฒนธรรมจากจีน
  - ข. ขอให้จีนช่วยปราบข้าศึก
  - ค. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ง. ติดต่อขอพระพุทธสิหิงค์

๖. เมืองลูกหลวงในสมัยสุโขทัยตอนต้นคือเมืองใด
- เวียงจันทน์
  - เกาะตะมะ
  - บางฉลิ่ง
  - สระหลวง
๗. การที่พ่อขุนรามคำแหงให้ประชาชนมาร้องทุกข์ต่อพระองค์โดยตรง เกิดผลดีอย่างไร
- ทำให้ข้าราชการตั้งใจทำงาน
  - ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริง
  - ทำให้คดีความสิ้นสุดลง
  - ทำให้คดีความลดน้อยลง
๘. อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุดที่สุดในสมัยใด
- พระยาสิทธิ
  - พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
  - พระขุนบานเมือง
  - พ่อขุนรามคำแหง
๙. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยในการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย
- บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์
  - ขอมเสื่อมอำนาจ
  - มีชาวต่างชาติช่วยเหลือ
  - มีผู้นำที่เข้มแข็ง
๑๐. ประโยชน์จากการทราบข้อมูลจากการสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์คือข้อใด
- เกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่เชื่อมโยงอดีตและปัจจุบัน
  - ทำให้สนุกสนานเพราะได้ทราบถึงอดีต
  - ช่วยให้ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องแม่นยำ
  - ทำให้ทราบถึงความเป็นไปที่มีความแตกต่างจากปัจจุบัน

แบบทดสอบหลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ในสมัยสุโขทัยตอนต้นมีการปกครองอย่างไร
  - ก. สมบูรณาญาสิทธิราช
  - ข. ประชาธิปไตย
  - ค. ราชาธิปไตย
  - ง. พ่อปกครองลูก
๒. ประชาชนเรียกกษัตริย์ของสุโขทัยว่าพ่อขุน หมายความว่าอย่างไร
  - ก. กษัตริย์เปรียบเสมือนพ่อ
  - ข. กษัตริย์เป็นเสมือนคนใกล้ชิดกัน
  - ค. กษัตริย์เปรียบเหมือนญาติพี่น้องในครอบครัว
  - ง. กษัตริย์มีฐานะเป็นเจ้าของชีวิตของลูก
๓. การร้องทุกข์ของราษฎรในสมัยสุโขทัยใช้วิธีการอย่างไร
  - ก. ถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์
  - ข. เข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์
  - ค. ไปยื่นกระดิ่งที่หน้าประตูเมือง
  - ง. ไปยื่นกระดิ่งที่หน้าพระราชวัง
๔. ข้อใดสอดคล้องกับคำว่า “พ่อปกครองลูก” มากที่สุด
  - ก. ปิตุราชา
  - ข. อธิปไตย
  - ค. ประชาธิปไตย
  - ง. บิดาธิปไตย
๕. หลักธรรมสำหรับองค์พระมหากษัตริย์คือ
  - ก. มีเมตตา อดทน
  - ข. ทศพิธราชธรรม
  - ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. เสียสละ อดทน

๖. ในสมัยสุโขทัยใครเป็นผู้ตัดสินคดีความต่างๆ
- ก. คณะลูกขุน
  - ข. พระบรมวงศานุวงศ์
  - ค. ขุนนาง
  - ง. พระมหากษัตริย์
๗. ข้อใดเป็นการปกครองที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ก. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก
  - ข. การปกครองแบบปิตุลาธิปไตย
  - ค. การปกครองแบบธรรมราชา
  - ง. การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช
๘. หัวเมืองประเภทใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งพระราชโอรสปกครองดูแล
- ก. เมืองชั้นใน
  - ข. เมืองชั้นนอก
  - ค. เมืองพระยามหานคร
  - ง. เมืองลูกหลวง
๙. ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงเมืองนครศรีธรรมราชมีฐานะใด
- ก. เมืองลูกหลวง
  - ข. เมืองประเทศราช
  - ค. เมืองชั้นนอก
  - ง. เมืองพระยามหานคร
๑๐. จุดประสงค์ของสุโขทัยในการส่งทูตไปเยือนจีนคือข้อใด
- ก. ติดต่อขอพระพุทธสิหิงค์
  - ข. ติดต่อในด้านการค้าขาย
  - ค. ขอให้เงินช่วยปราบข้าศึก
  - ง. บ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์

*****

แบบทดสอบหลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
หน่วยที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. กษัตริย์องค์สุดท้ายของสุโขทัยคือใคร
  - ก. พ่อขุนรามคำแหง
  - ข. พระยาลีไท
  - ค. บรมपाल
  - ง. พระเจ้าไสลือไท
๒. สาเหตุใดสำคัญที่สุดที่ทำให้สุโขทัยเสื่อมอำนาจ
  - ก. หัวเมืองต่างๆ ของสุโขทัยแยกตัวเป็นอิสระ
  - ข. เกิดการแย่งชิงราชสมบัติ
  - ค. ถูกรุกรานจากประเทศเพื่อนบ้าน
  - ง. กษัตริย์ไม่เข้มแข็ง
๓. อาณาจักรสุโขทัยตกเป็นเมืองขึ้นของใคร
  - ก. อินเดีย
  - ข. หัวเมืองมอญ
  - ค. เขมร
  - ง. อยุธยา
๔. สุโขทัยรวมกับอยุธยาได้สำเร็จในสมัยใด
  - ก. เจ้าสามพระยา
  - ข. พระบรมไตรโลกนาถ
  - ค. พระนเรศวรมหาราช
  - ง. พระเจ้าอู่ทอง
๕. กรุงสุโขทัยสิ้นสุดในปี พ.ศ.ใด
  - ก. ๑๘๙๓
  - ข. ๑๙๘๓
  - ค. ๑๙๘๑
  - ง. ๑๙๘๗

๖. ข้อใดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจของสุโขทัยเสื่อมลง
- ต่างชาติไม่กล้าติดต่อค้าขาย
  - ประเทศเพื่อนบ้านตัดสัมพันธ์ไมตรี
  - ผู้นำขาดความสามารถด้านการค้า
  - ถูกตัดเส้นทางค้าขายทางทะเล
๗. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงการแตกแยกภายในของสุโขทัย
- การแย่งชิงราชสมบัติกัน
  - การติดต่อกับต่างประเทศ
  - ความอ่อนแอของกษัตริย์
  - การตกเป็นเมืองขึ้นของอยุธยา
๘. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- อาณาจักรอยุธยาเป็นเมืองขึ้นของสุโขทัย
  - อาณาจักรอยุธยามีผู้นำที่อ่อนแอ
  - อาณาจักรอยุธยาก็เป็นคนไทยเหมือนกัน
  - สุโขทัยเจริญรุ่งเรืองมากสมัยพระยาสิทธิ
๙. หลังสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สุโขทัยกลับมามีความมั่นคงอีกครั้งในสมัยใด
- พ่อขุนบานเมือง
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท)
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๓
  - พระมหาธรรมราชาที่ ๔
๑๐. เหตุใดพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท) จึงต้องย้ายไปประทับที่เมืองพิษณุโลก
- ถูกรุกรานจากอาณาจักรอยุธยา
  - ถูกรุกรานจากจีน
  - เกิดการแย่งชิงราชสมบัติ
  - สุโขทัยเสื่อมโทรมมาก

*****

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชั้น ป. ๔	ชั้น ป. ๕	ชั้น ป. ๖
๑. ข	๑. ง	๑. ค
๒. ก	๒. ก	๒. ก
๓. ข	๓. ค	๓. ง
๔. ข	๔. ก	๔. ข
๕. ค	๕. ข	๕. ค
๖. ง	๖. ง	๖. ง
๗. ข	๗. ค	๗. ก
๘. ง	๘. ง	๘. ค
๙. ค	๙. ข	๙. ข
๑๐. ก	๑๐. ข	๑๐. ก

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

นายการุณ	สกุลประดิษฐ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายพะโยม	ชินวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายบุญรักษ์	ยอดเพชร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร	ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายพีระ	รัตนวิจิตร	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
นายอำนาจ	วิชยานุวัติ	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสมเกียรติ	ชอบผล	สำนักพระราชวัง
นายสุชาติ	วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นางพรพรรณ	ไวทยางกูร	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายเพชรรัตน์	นิมพันธ์ุ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล	ตุ้จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
----------	----------	---

คณะกรรมการวิชาภาษาไทย

นางนิรมล	ตุ้จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
นางจรรยา	เรืองมาลัย	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑
นางวาสิรินทร์	รัตนมาลี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
นางจารุณี	ปานแดง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

คณะกรรมการวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

นางยุวดี	อยู่สบาย	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาอังกฤษ
นายสมยศ	ฝูงชมเชย	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวกัญญิกา	วังเปรม	ครูโรงเรียนบ้านสระเตย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓

คณะกรรมการวิชาบูรณาการ

นายปรีชา	เดือนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓
นางประภัสสร	โกศลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑
นางวิไลวรรณ	เหมือนชาติ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๓

คณะกรรมการวิชาคณิตศาสตร์

นายสมเกียรติ	เพ็ญทอง	ผู้อำนวยการสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวภัทรวดี	หาดแก้ว	ผู้ชำนาญ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.
นางณัตตยา	มิ่งคลาสสิริ	นักวิชาการ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.

คณะกรรมการวิชาวิทยาศาสตร์

นางสาวกุศลิน	มุสิกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวพวงนา	ดอกตอลยงค์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.
นางสาวเบญจวรรณ	หาญพิพัฒน์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.